

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

FAKULTA PRÁVNICKÁ

Diplomová práce

**POSTUP POLICIE ČR PŘED
ZAHÁJENÍM PŘESTUPKOVÉHO
ŘÍZENÍ**

Veronika Hrubá

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

Fakulta právnická

Akademický rok: 2020/2021

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Veronika HRUBÁ**
Osobní číslo: **R17M0094P**
Studijní program: **M6805 Právo a právní věda**
Studijní obor: **Právo**
Téma práce: **Postup Policie ČR před zahájením přestupkového řízení**
Zadávající katedra: **Katedra správního práva**

Zásady pro vypracování

1. Úvod
2. Policie ČR
3. Prameny právní úpravy
4. Postup před zahájením přestupkového řízení dle přestupkového zákona
5. Postup před zahájením přestupkového řízení dle zákona o Policii ČR
6. Závěr

Rozsah diplomové práce: **50**
Rozsah grafických prací:
Forma zpracování diplomové práce: **tištěná**

Seznam doporučené literatury:

- KUČEROVÁ, Helena. *Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich a zákon o některých přestupcích: s komentářem a judikaturou*. 2. aktualizované vydání. Praha: Leges, 2019. Komentátor. ISBN 978-80-7502-383-4
- ŠKODA, Jindřich. *Zákon o policii s komentářem*. 2. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2013. ISBN 978-80-7380-447-3
- MATES, Pavel, Jindřich ŠKODA a František VAVERA. *Veřejné sbory*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2011. Právní monografie (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7357-604-2
- KOPECKÝ, Martin. *Správní právo: obecná část*. V Praze: C.H.Beck, 2019. Beckovy právnické učebnice. ISBN 978-80-7400-727-9
- HENDRYCH, Dušan. *Správní právo: obecná část*. 9. vydání. V Praze: C.H.Beck, 2016. Academia iuris (C.H.Beck). ISBN 978-80-7400-624-1
- MATES, Pavel. *Základy správního práva trestního*. 7., přepracované vydání. V Praze: C.H.Beck, 2017. ISBN 978-80-7400-680-7

Vedoucí diplomové práce: **JUDr. Jana Balounová**
Katedra správního práva

Datum zadání diplomové práce: **16. června 2020**

Termín odevzdání diplomové práce: **31. března 2021**

JUDr. et PhDr. Stanislav Balík, Ph.D.
děkan

Doc. JUDr. Martin Kopecký, CSc.
vedoucí katedry

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci vypracovala samostatně a všechny mnou užití prameny a citace jsem řádně v textu vyznačila. Veškeré zdroje a literatura jsou uvedeny v seznamu použitých zdrojů.

V Kadani dne 24. 3. 2021

Veronika Hrubá

Poděkování

Tímto bych chtěla poděkovat JUDr. Janě Balounové Ph.D., vedoucí mé diplomové práce, za její vstřícný přístup, cenné rady, pomoc a připomínky při zpracování diplomové práce.

Obsah

Úvod	8
1. Policie ČR	11
1.1 Obecná charakteristika Policie ČR	11
1.2 Policista.....	16
1.2.1 Základní povinnosti.....	17
2. Prameny právní úpravy	22
3. Postup před zahájením přestupkového řízení dle přestupkového zákona.	27
3.1 Oznamování přestupku	27
3.2 Oznamování přestupku orgánem policie ve zvláštních případech	31
3.3 Součinnost.....	36
4. Postup před zahájením přestupkového řízení dle zákona o Policii ČR.....	42
4.1 Omezení osobní svobody.....	42
4.1.1 Připoutání	45
4.1.2 Zajištění osoby	47
4.2 Postup ve vztahu k věcem.....	49
4.2.1 Odnětí věci	49
4.2.2 Použití technického prostředku k zabránění odjezdu vozidla	52
4.3 Práce s informacemi	54
4.3.1 Podání vysvětlení	55
4.3.2 Prokázání totožnosti	58
4.3.3 Získávání informací v souvislosti s odhalováním a šetřením přestupků Policí ČR.....	61
4.4 Postup Policie ČR při zjištění spáchání přestupku	64
4.5 Příkaz na místě.....	67
Závěr	73
Seznam použitých zdrojů	77
Resume	82
Přílohy	83

Seznam zkratk citovaných právních předpisů

Všechny níže uvedené právní předpisy jsou ve znění pozdějších předpisů.

Ústava ČR – ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky

LZPS – usnesení předsednictva České národní rady č. 2/1993 Sb., o vyhlášení LISTINY ZÁKLADNÍCH PRÁV A SVOBOD jako součásti ústavního pořádku České republiky

Zákon o bezpečnosti ČR – ústavní zákon č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky

Zákon o Policii ČR – zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky

Přestupkový zákon – zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich

Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů – zákon č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů

Zákon o některých přestupcích – zákon č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích

Zákon o MPS – zákon č. 91/2012 Sb., o mezinárodním právu soukromém

Trestní řád – zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním

Správní řád – zákon č. 500/2004 Sb., správní řád

Soudní řád správní – zákon č. 150/2002 Sb., soudní řád správní

Zákon o zdravotních službách – zákon č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování

Zákon o silničním provozu – zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů

Zákon o ochraně zdraví – zákon č. 75/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek

Zákon o zpracování osobních údajů – zákon č. 110/2019 Sb., o zpracování osobních údajů

Zákon o ochraně utajovaných informací – zákon č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti

Úvod

Pro fungující společnost, pro zachování bezpečnosti a pořádku ve státě je podstatná existence určité instituce, která dohlédne na to, aby tyto aspekty byly zajištěny a ochráněny. V České republice je touto institucí právě Policie České republiky. Lze konstatovat, že Policie ČR je určitým garantem a symbolem bezpečnosti. Pokud dojde k ohrožení některého zákonem chráněného zájmu, je to právě Policie ČR, která má za úkol toto ohrožení odstranit.

Tak jako každá instituce, musí mít i policejní sbor stanovena určitá pravidla, jak v konkrétních situacích postupovat. Jelikož bez psaných a zákonem zakotvených pravidel by docházelo k rozporům, zda jednání bylo v souladu se zákonem, či nikoliv a docházelo by k chaosu, jak má Policie ČR v daných situacích postupovat. A kdyby zavládl takovýto chaos uvnitř policejního sboru, dozajista by to vytvářelo chaotické prostředí i ve společnosti. Mezi tyto postupy patří i postup Policie ČR před zahájením přestupkového řízení. Metody Policie ČR jsou v současné době podstatně kritizovány a bývají nedílnou součástí rozhořčených diskuzí. Nejednou lze spatřit v televizních reportážích, na sociálních sítích a článkách v novinách, že postup policisty, jakožto příslušníka Policie ČR, byl nepřiměřený a mnohdy jej občané považují za nezákonný.

Diplomová práce nesoucí název „*Postup Policie ČR před zahájením přestupkového řízení*“ je psána právě z toho důvodu, aby analyzovala přesný postup policistů před zahájením přestupkového řízení. Lze říci, že část populace má s tímto procesem zkušenost, pokud se dopustila přestupku, který byl Policií ČR zjištěn, avšak existuje i podstatná část, která s tímto institutem nikdy do kontaktu nepřišla, jelikož tito občané žijí řádný život a přestupků se nedopouštějí. Policie ČR tvoří nedílnou součást společenského života, musí však dodržovat zákonem stanovená pravidla a postupy. Život bez existence Policie ČR si lze jen stěží představit, jelikož pokud se kdokoliv z nás dostane do tísně a je ohrožen život, zdraví či majetek, jsou to právě policisté, které v této nelehké situaci přivoláváme na pomoc. Z tohoto důvodu jsem si zmiňované téma zvolila, jelikož s postupem Policie ČR se může konfrontovat každý jedinec, a proto je podstatné vědět, jak má Policie ČR postupovat, aby nedocházelo například k porušení některých práv člověka.

Pokud dojde k vyřknutí slov Policie ČR, většině společnosti se ihned vybaví přestupky v rámci silničního provozu a s tím související postup Policie ČR při jejich šetření, nebo občanům vyjde na mysl úloha Policie ČR v rámci trestního řízení. Ovšem je podstatné činnost Policie ČR nevztahovat pouze na tyto uvedené příklady, jelikož škála činností tohoto služebního sboru je mnohem pestřejší.

Diplomová práce je členěna do čtyř hlavních kapitol. První kapitola je věnována Policii ČR, zde dojde k obecné charakteristice již zmiňované instituce. Tedy k popisu a též organizaci Policie ČR. V rámci této kapitoly dojde k zaměření na základní povinnosti příslušníků Policie ČR a na vymezení hlavních úkolů, které musí policejní sbor plnit.

Druhá kapitola se bude zabývat prameny právní úpravy. Jelikož pro pochopení určité problematiky je nezbytné znát právní úpravu, tedy zdroj, ze kterého dochází k čerpání informací a taktéž k popisu postupu. Pozornost bude věnována zejména obecné charakteristice a konkrétní právní úpravě, která se dotýká postupu Policie ČR před zahájením přestupkového řízení.

Třetí kapitolou začíná stěžejní část celé práce. Tato kapitola se bude věnovat postupu Police ČR před zahájením přestupkového řízení dle přestupkového zákona. Hlavním aktérem je v této kapitole přestupkový zákon. Zde dojde zejména k popisu při oznamování přestupku, dále k popisu při oznamování přestupku orgánem policie ve zvláštních případech, zároveň do této problematiky spadá též institut součinnosti.

V poslední čtvrté, avšak významné, části práce bude popsán postup Policie ČR před zahájením přestupkového řízení dle zákona o Policii ČR. V této části dojde k analýze hlavních institutů, které souvisejí s postupem Policie ČR před zahájením řízení o přestupku a jsou upraveny právě v zákoně o Policii ČR. Charakterizováno bude omezení osobní svobody, které je podstatným zásahem do základního lidského práva a které se v rámci zákona o Policii ČR, s ohledem na postup před zahájením řízení, projevuje zejména možností připoutat osobu či osobu zajistit. Vedle postupu k osobám bude charakterizován taktéž postup ve vztahu k věcem, přesněji řečeno se jedná o odnětí věci a použití technického prostředku k zabránění odjezdu vozidla. Nedílnou součástí při postupu Policie ČR je práce s informacemi, jelikož v rámci své činnosti přicházejí policisté do styku s osobními údaji a dalšími informacemi. Popsáno tedy bude podání vysvětlení, prokázání totožnosti a neméně důležitý institut získávání informací v souvislosti

s odhalováním a šetřením přestupků. V rámci této části bude taktéž vysvětleno, jak postupuje Policie ČR, když zjistí, že byl spáchán přestupek. A zároveň bude objasněn institut, kterým policisté daný přestupek mohou vyřešit, aniž by došlo k zahájení přestupkového řízení u správního orgánu, jedná se o příkaz na místě.

Cílem práce je dostatečným způsobem analyzovat přesný postup Policie ČR před zahájením přestupkového řízení dle přestupkového zákona a dle zákona o Policii ČR, dále informovat o právní úpravě dané problematiky a zároveň charakterizovat Policii ČR ve znamení ozbrojeného bezpečnostního sboru a popsat základní povinnosti policisty, jakožto příslušníka bezpečnostního sboru.

Hlavním zdrojem pro sepsání diplomové práce bude odborná literatura, články odborníků a specialistů ve svém oboru, dále dojde k užití právních předpisů, zejména užití právních předpisů s komentářem, věnujících se dané problematice. Tam, kde je to účelné, dojde i k práci se soudními judikáty, které se problematiky podstatným způsobem dotýkají.

1. Policie ČR

1.1 Obecná charakteristika Policie ČR

Policie ČR, sbor, bez kterého si nelze představit chod státu. Sbor, bez kterého by v České republice vládl chaos a lidské životy by ovládl strach a nebezpečí. Pro diplomovou práci je nezbytné vymezit základní charakteristiku policejního sboru, jakožto hlavního aktéra v rámci postupu před zahájením přestupkového řízení.

Policie ČR je zřízena zákonem č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů. Zákon o Policii ČR lze s trochou nadsázky označit za jeden ze stavebních kamenů Policie ČR, tedy za jakýsi základ, na kterém je činnost Policie ČR postavena.

Současný platný zákon o Policii ČR nahradil předešlý zákon o Policii ČR ze dne 21. června 1991. Policie ČR pak vznikla 15. července 1991 ze Sboru národní bezpečnosti, který na našem území dříve působil. Den, kdy byl schválen první zákon o Policii ČR, tedy 21. červen, je v policejních kruzích slaven jako Den Policie ČR. Současná právní úprava Policie ČR je tedy druhou v pořadí.¹

Policie ČR patří mezi bezpečnostní sbory.² S ohledem na to, že příslušník policejního sboru je oprávněn držet a užívat zbraň, tak lze konstatovat, že se jedná o ozbrojený bezpečnostní sbor. Z tohoto důvodu je Policie ČR typickým příkladem právě ozbrojeného bezpečnostního sboru. Jako příklad bezpečnostního sboru, který nemá pravomoc držet a užívat zbraň, a je tedy sborem neozbrojeným, je Hasičský záchranný sbor ČR.³ Hasičský záchranný sbor ČR je jediným bezpečnostním sborem, který lze označit za neozbrojený. Celkově právní úprava čítá sedm bezpečnostních sborů, vedle již uvedené Policie ČR a Hasičského záchranného sboru ČR do této kategorie dále spadá Celní správa ČR, Vězeňská služba ČR, Generální inspekce bezpečnostních sborů (GIBS), Bezpečnostní informační služba (BIS) a Úřad pro zahraniční styky a informace.⁴

Policie ČR však není nejvyšší institucí, nestojí na vrcholu pomyslné pyramidy. Policii ČR je nadřazeno Ministerstvo vnitra.⁵ Interpretace vztahu Policie ČR a Ministerstva vnitra bývá mnohdy sporná. Nadřazenost Ministerstva

---

¹ ŠTEINBACH, M. *Čtvrtstoletí Policie České republiky: 25 let Policie České republiky 1991-2016*. Praha: Policejní prezidium České republiky, 2016, s. 9.

² § 1 odst. 1 zákona o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů

³ HENDRYCH, D. a kol. *Správní právo. Obecná část*. 9. vydání. Praha: C. H. Beck, 2016, s. 82.

⁴ § 1 odst. 1 zákona o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů

⁵ § 5 odst. 1 zákona o Policii ČR

vnitřní neznamená, že by Ministerstvo vnitra ukládalo Policii ČR přesné instrukce, respektive pokyny. A mezi povinnosti Policie ČR rozhodně nespadá tyto konkrétně vymezené pokyny Ministerstva vnitra plnit. Takto nelze chápat vztah Policie ČR a Ministerstva vnitra.⁶ Vztah těchto dvou institucí dále rozvíjí ustanovení § 5 odst. 2 zákona o Policii ČR a podřízenost Policie ČR je nutné interpretovat v souladu s tímto ustanovením. Zmiňované ustanovení stanoví, že úlohou Ministerstva vnitra je vytváření podmínek pro plnění úkolů Policie ČR. Pod tímto si lze představit zejména to, že Ministerstvo vnitra např. „vytváří závaznou koncepci činnosti policie, vydává odborná stanoviska, vyžaduje informace a vysvětlení od policejních útvarů, podílí se na zabezpečování mezinárodní policejní spolupráce.“⁷ Zákon o Policii ČR ve svém ustanovení § 5 odst. 3 vymezuje taktéž vztah ministra vnitra a policejního prezidenta. Zmiňované ustanovení říká, že za činnost Policie ČR je odpovědný policejní prezident a ten odpovídá právě ministrovi vnitra.

Populace má mnohdy zkreslené představy o činnosti Policie ČR. Velmi často je její činnost přisuzována pouze k řešení dopravních přestupků a postupu v rámci trestního řízení. Ovšem škála činností vykonávaných tímto bezpečnostním sborem je dosti širší a pestřejší. Policie ČR nepůsobí pouze v rovině trestní, ale taktéž v rovině správní, přesněji řečeno v rámci přestupkového řízení. Její role je v rámci přestupkového řízení nezastupitelná. Je to právě Policie ČR, která mnohdy čelí atakům a taktéž negativním názorům ze strany nespokojených občanů.

Hlavní úkoly Policie ČR jsou definovány v ustanovení § 2 zákona o Policii ČR. Hned v úvodu daného ustanovení je konstatováno, že Policie ČR vykonává službu pro veřejnost. Mezi základní úkoly, které musí plnit, spadá ochrana bezpečnosti osob a majetku. Dalším aspektem, který lze zařadit pod ochranu Policie ČR, je veřejný pořádek, v neposlední řadě musí Policie ČR předcházet trestné činnosti. Jak z uvedeného vyplývá, je předcházení trestné činnosti úkolem, který je vykonáván v rámci preventivních opatření. Zákonodárce také pamatuje na další úkoly, které má Policie ČR plnit. Jedná se tedy o úkoly, které jsou tomuto bezpečnostnímu sboru svěřeny jinými zákony, respektive předpisy Evropské unie,

---

⁶ ŠKODA, J., VAVERA, F., ŠMERDA, R. *Zákon o policii s komentářem*. 2. vydání. Plzeň: Aleš Čeněk, 2013, s. 52.

⁷ ŠKODA, J., VAVERA, F., ŠMERDA, R. *Zákon o policii s komentářem*. 2. vydání. Plzeň: Aleš Čeněk, 2013, s. 52.

nebo úkoly, které Policii ČR plynou z mezinárodních závazků.⁸ Ostatně jako ve všech oborech, je i v rámci Policie ČR kladen velký důraz na prevenci, jelikož je podstatné zamezit protizákonnému chování, a právě preventivní opatření jsou jedním z nástrojů k potlačení takového chování. Fakt, že Policie ČR slouží veřejnosti, se zrcadlí s pojetím veřejné správy. Rozlišení správy na správu soukromou a veřejnou je v důsledku toho, který zájem je správou sledován. Jak ze samotného názvu vyplývá, soukromá správa je vykonávána v rámci zájmu soukromého, naopak veřejná správa sleduje zájem veřejný.⁹

Bezpečnost a veřejný pořádek lze označit za neurčité právní pojmy. Pokud se jedná o vymezení pojmu bezpečnost, lze říci, že společnost se nachází v určitém konstantním stavu, tedy stavu, který může být označen za bezpečný, pokud však do tohoto stavu zasáhne určitá odchylka, která pro bezpečný stav není typická, stane se z prostředí, ve kterém převládala bezpečnost, prostředí nebezpečné.¹⁰

Pojmem veřejný pořádek se zabýval taktéž Nejvyšší správní soud ČR, který konstatoval, že tento pojem je neurčitým právním pojmem, který v českém právním řádu neobsahuje jednotnou definici, a to i přesto, že v mnoha právních předpisech se pojem veřejný pořádek vyskytuje.¹¹ Nejvyšší správní soud ČR stanovil, že veřejný pořádek je právním pojmem s proměnlivým obsahem a označil veřejný pořádek za normativní systém, který v sobě zahrnuje jednak normy právní, ale taktéž normy politické, morální, atd.¹² Veřejný pořádek tedy „v obecném smyslu představuje souhrn pravidel nebo zásad chování na veřejnosti.“¹³

Vysvětlení pojmu veřejný pořádek je podstatnou náležitostí pro pochopení přestupků proti veřejnému pořádku v ustanovení § 5 zákona č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích, ve znění pozdějších předpisů. V rámci postupu Policie ČR před zahájením přestupkového řízení jsou policisté v častých případech přivoláváni právě k přestupkům proti veřejnému pořádku. V rámci postupu jsou policisté povinni přednést výzvu před dalším jednáním, pokud fyzická osoba neposlechne výzvy úřední osoby při výkonu její pravomoci, dopouští se tím právě

---

⁸ ŠTEINBACH, M., ŠLESINGER, R., ZIMMERMANN, M., BÍLEK, M., HLAVÁČOVÁ, K. *Zákon o Policii České republiky. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019, s. 2.

⁹ HENDRYCH, D. a kol. *Správní právo. Obecná část*. 9. vydání. Praha: C. H. Beck, 2016, s. 2.

¹⁰ MATES, P. *Funkce veřejných sborů*. Právní rozhledy, 2010, roč. 18, č. 13, s. 467-471.

¹¹ Např.: ustanovení § 4 zákona o MPS obsahuje tzv. výhradu veřejného pořádku.

¹² Rozsudek Nejvyššího správního soudu ČR ze dne 16. 5. 2007 sp. zn. 2 As 78/2006-64. Zdroj: *beck-online*. Aktualizace ke dni: 22. 9. 2020.

¹³ HENDRYCH, D., POKORNÝ, M. *Veřejný pořádek*. In: HENDRYCH, D. a kol. *Právní slovník*, 3. podstatně rozšířené vydání. Praha: C. H. Beck, 2009.

přestupku proti veřejnému pořádku.¹⁴ Aspektem, který je v tomto případě chráněn, je potřeba respektování autority úřední osoby. Pokud úřední osoba vykonává pravomoc vůči dalším osobám, je na místě přezkoumávat zákonnost takového výkonu pravomoci, nikoliv účelnost.¹⁵

K plnění úkolů je podstatná existence fyzických osob, i v policejním sboru musí být tedy přítomen personální prvek, který bude úkoly stanovené zákonem realizovat. Dle ustanovení § 4 odst. 1 zákona o Policii ČR lze personální prvek rozdělit na dva druhy. Jako první vykonávají úkoly příslušníci Policie ČR, kteří jsou zákonem definováni jako policisté, tento pojem je bezesporu vžit i široké veřejnosti, jako druhý personální prvek lze označit tzv. zaměstnance zařazené v Policii ČR, zákon tyto zaměstnance definuje jako zaměstnance Policie ČR. Jako zaměstnance Policie ČR lze označit např. personalisty, sekretářky, údržbáře či kuchaře, jedná se tedy o osoby, které jsou dozajista podstatnou personální složkou a které jsou pro celkový chod Policie ČR nezbytným článkem. Tito zaměstnanci Policie ČR vykonávají pokyny, které nemusí přímo souviset s policejní činností, tedy konají činnost, která není shodná s činností příslušníka policie.¹⁶ Ovšem pracovní výkon těchto zaměstnanců je nedílnou součástí celkového chodu na daném pracovišti, ať už se jedná o údržbu budovy, kde policisté a zaměstnanci plní své úkoly, nebo se jedná o administrativní úkony vykonávané sekretářkami. Jak bylo již konstatováno, jsou policisté příslušníky bezpečnostního sboru, jejich služební poměry se tedy budou řídit zákonem č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, ve znění pozdějších předpisů, na rozdíl od zaměstnanců Policie ČR, jejichž pracovní poměr se bude řídit zákonem č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších poměrů. Zákoník práce obsahuje zejména ustanovení o pracovním poměru, ustanovení o pracovní době a době odpočinku, dále obsahuje ustanovení o dovolené, atd. Lze tedy spatřovat rozdílnosti v právní úpravě služebního poměru a pracovního poměru těchto dvou person, jelikož se řídí rozdílnými právními předpisy.

Jelikož příslušník Policie ČR, tedy příslušník bezpečnostního sboru, je vůči České republice v poměru služebním,¹⁷ jedná se o výkon veřejné služby, tudíž Policie ČR spadá pod veřejné sbory. Veřejnými sbory se rozumí „*Státem*

---

¹⁴ § 5 odst. 1 písm. a) zákona o některých přestupcích

¹⁵ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ČR ze dne 25. 4. 2007, č. j. 9 As 11/2007-70. Zdroj: *beck-online*. Aktualizace ke dni 1. 12. 2020.

¹⁶ ŠTEINBACH, M., ŠLESINGER, R., ZIMMERMANN, M., BÍLEK, M., HLAVÁČOVÁ, K. *Zákon o Policii České republiky. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2019, s. 4.

¹⁷ § 1 odst. 3 zákona služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů

*zřízená organizovaná uskupení, jejichž prioritním účelem je ochrana veřejného pořádku a bezpečnosti a dalších právních statků (zdraví, života, majetku) za použití preventivních opatření i zásahů do práv osob.*¹⁸

Aby docházelo k ochraně všech zákonem chráněných aspektů, musí být ve služebním poměru nespočet příslušníků, jelikož musí být zajištěna bezpečnost po celé České republice. Z toho logicky vyplývá nutnost určitého systému uvnitř Policie ČR, jelikož organizovanost a řád jsou zaručeným úspěchem při výkonu činnosti. *„Činnost Policie České republiky řídí policejní prezidium v čele s policejním prezidentem. Policejní prezident odpovídá za činnost policie ministru vnitra.*“¹⁹ Policie ČR je tvořena tzv. útvary, v tomto směru lze spatřovat určitou mocenskou hierarchii.

Za vrcholnou instituci lze označit policejní prezidium, které hraje podstatnou roli v řízení veškeré činnosti Policie ČR. Dále následují útvary, které se rozlišují dle toho, na jakém území působí. V rámci tohoto kritéria se rozlišují útvary, jejichž působnost lze vztahovat na celé území České republiky, poté následují útvary, které se označují jako krajská ředitelství. Jako poslední jsou stanoveny útvary, které jsou zřízeny právě krajskými ředitelstvími.²⁰ Přestože Policie ČR působí na celém území České republiky jako jeden celek, tak i v rámci tohoto bezpečnostního sboru lze spatřit určité teritoriální rozdělení. Jelikož krajské ředitelství působí na území kraje, jak z názvu vyplývá, jeho územní působnost je tedy vymezena. Toto krajské ředitelství dále může zřizovat v rámci své působnosti jiné útvary, které jsou mu podřízeny. Z uvedeného vyplývá, že Policie ČR je vnitřně mocensky uspořádaná.

Bezpečnost v České republice zajišťují mimo jiné právě ozbrojené bezpečnostní sbory. Avšak ozbrojené bezpečnostní sbory nejsou jediným sborem, díky kterému je v České republice udržována bezpečnost. Vedle ozbrojených bezpečnostních sborů obstarávají bezpečnost dále *„ozbrojené síly, záchranné sbory a havarijní služby*“.²¹ Policii ČR lze označit za rozmanitý sbor, jelikož *„v rámci Policie České republiky působí služba pořádkové policie, služba dopravní*

---

¹⁸ KOPECKÝ, M. *Správní právo. Obecná část*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2019, s. 86.

¹⁹ *Police České republiky: Police of the Czech republic*. 2. vydání. Praha: Policejní prezidium České republiky, 2017, s. 8.

²⁰ § 6 odst. 1, odst. 3 zákona o Policii ČR

²¹ Čl. 3 odst. 1 zákona o bezpečnosti ČR

*policie, služba cizinecké policie, letecká služba, pyrotechnická služba, ochranná služba, služba kriminální policie a vyšetřování a další specializované služby.*²²

K tomu, aby tak početný sbor mohl jak uvnitř, tak navenek fungovat jednotně, je třeba vymezit jeho funkce. Jak bylo již uvedeno, v ustanovení § 2 zákona o Policii ČR je stanoveno, že Policie ČR vykonává službu pro veřejnost. Je tedy představitelem moci veřejné, respektive moci státní. Zde lze spatřovat jednu ze základních ústavních zásad, že tedy „*státní moc slouží všem občanům a lze ji uplatňovat jen v případech, v mezích a způsoby, které stanoví zákon.*“²³ Jedná se o zásadu legality, jinými slovy zásadu zákonnosti. Tuto zásadu upravuje jednak Ústava ČR a jednak LZPS.²⁴ Z uvedeného vyplývá, že představitelé státní moci, tedy i Policie ČR, musí jednat v rámci zákona a také způsobem, který zákon výslovně stanoví. Problematika může spočívat v tom, že policisté mnohdy jednají bezprostředně a musí se rozhodnout, aniž by docházelo k časové prodlevě, jelikož to daná situace vyžaduje. Jedná se o tzv. bezprostřední zásahy a faktické pokyny, které nelze přesně zákonně vymezit.²⁵

Obecné funkce, tedy úkoly, upravuje zákon o Policii ČR. Tento zákon však není jediným zákonem upravujícím úkoly Policie ČR. Další úkoly jsou obsaženy např. v zákoně o zbraních, cizineckém zákoně či přestupkovém zákoně.²⁶ V současnosti není hlavním důvodem existence Policie ČR potrestání osob, pokud se dopustí určitého protiprávního jednání, avšak hlavním důvodem toho, že policejní sbor existuje, je ten, že působí preventivně, tedy zabraňuje ohrožení nějakého zákonem chráněného zájmu. Policisté jsou nadáni specifickou pravomocí zasahovat do práv osob, ale i v tomto případě vykonávají službu pro veřejnost, jelikož společnost ochraňují před ohrožením, které hrozí zákonem chráněným zájmům.²⁷

1.2 Policista

Jednotlivé úkoly a postupy jsou vykonávány příslušníky Policie ČR, tedy policisty. Pod pojmem Policie ČR vyplyne na mysli většině populace právě

---

²² *Policie České republiky: Police of the Czech Republic*. 2. vydání. Praha: Policejní prezidium České republiky, 2017, s. 8.

²³ Čl. 2 odst. 3 Ústavy ČR

²⁴ Čl. 2 odst. 2 LZPS stanoví, že „*státní moc lze uplatňovat jen v případech a v mezích stanovených zákonem, a to způsobem, který stanoví zákon.*“

²⁵ MATES, P., ŠKODA, J., VAVERA F. *Veřejné sbory*. Praha: Wolters Kluwer, 2011, s. 5.

²⁶ ŠTEINBACH, M., ŠLESINGER, R., ZIMMERMANN, M., BÍLEK, M., HLAVÁČOVÁ, K. *Zákon o Policii České republiky. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019, s. 2.

²⁷ MATES, P. Funkce veřejných sborů. *Právní rozhledy*, 2010, roč. 18, č. 13, s. 467-471.

policista v uniformě, lze ho označit za jakýsi symbol, přestože v tomto veřejném ozbrojeném sboru je zaměstnán nespočet jiných osob v odlišných funkcích. Je to právě osoba policisty, která stojí v první linii, mnohdy dochází do výkonu služby s myšlenkou, že nasazuje svůj vlastní život, a to za účelem dodržování bezpečnosti a veřejného pořádku. Rozhodnutí stát se policistou nespočívá v pouhém výběru povolání, lze říci, že do jisté míry je to i posláním a osoba, která se rozhodne stát se policistou, to dozajista dělá z určitého přesvědčení.

1.2.1 Základní povinnosti

Policisté ve služebním poměru musejí dodržovat určité povinnosti. Základní povinnosti upravuje ve svých ustanoveních zákon o Policii ČR, přesněji řečeno v části první hlavě třetí daného zákona. Jako v ostatních profesích, tak i u příslušníka Policie ČR, se klade velký důraz na dodržování právě základních povinností. Pokud by všeobecně nedocházelo k plnění povinností, nemohl by systém fungovat. S ohledem na postup před zahájením přestupkového řízení je podstatné, aby policisté dodržovali základní povinnosti. Důvod lze shledávat v tom, aby posléze jejich postup nebyl v dalších fázích řízení zpochybněn.

Zákon o Policii ČR již v prvním ustanovení dané úpravy základních povinností klade důraz na dodržování zdvořilosti.²⁸ Zdvořilé jednání by mělo být samozřejmostí při každém lidském styku, a to bez ohledu na to, že se jedná o příslušníka Policie ČR, ne vždy však tomu tak bývá. Na dodržování pravidel služební zdvořilosti upozorňuje taktéž zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů ve svém ustanovení § 45 odst. 1 písm. e). Avšak Policie ČR je nadána pravomocí zasahovat do práv jiných osob, z tohoto důvodu je třeba ustanovení § 9 zákona o Policii ČR vykládat s ohledem na tento fakt, proto v některých situacích zásady uvedené v tomto ustanovení musí jít stranou a nesmí s ohledem na konkrétní případ být na ně kladen takový důraz.²⁹ Důvod, proč zákon zakotvuje právě zdvořilost, může být ten, že povolání policisty je povoláním vznešeným, policisté tedy musí být při svém vystupování proti osobám zdvořilí a musí klást důraz na způsob svého chování. Se zásadou zdvořilosti souvisí taktéž Etický kodex Policie ČR, který bude rozebrán v následující kapitole.

---

²⁸ § 9 zákona o Policii ČR

²⁹ ŠTEINBACH, M., ŠLESINGER, R., ZIMMERMANN, M., BÍLEK, M., HLAVÁČOVÁ, K. *Zákon o Policii České republiky. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019, s. 12.

V souvislosti se zásadou zdvořilosti je nutné zmínit taktéž služební slib, jde zejména o pasáž: „*budu se vždy a všude chovat tak, abych svým jednáním neohrozil dobrou pověst bezpečnostního sboru.*“³⁰ Jestliže policista, jakožto příslušník bezpečnostního sboru, poruší služební slib, může dojít k jeho propuštění a tím pádem ke skončení služebního poměru.³¹ Ovšem tento institut propuštění ze služebního poměru z důvodu porušení služebního slibu není hojně využíván.³² K této problematice se ve své rozhodovací praxi vyjádřil Nejvyšší správní soud ČR. Je nutné, aby v konkrétním případě příslušný funkcionář rozhodl, zda jednáním policisty došlo k porušení služebního slibu a pokud ano, je třeba zkoumat intenzitu porušení.³³

V pořadí druhou základní povinností, kterou zákon upravuje, je iniciativa. Iniciativa je upravena v rozsáhlém ustanovení § 10 zákona o Policii ČR. V rámci této povinnosti je rozhodné, zda je příslušník Policie ČR ve službě a v případě zaměstnance rozhoduje pracovní doba. Pokud tedy zaměstnanec Policie ČR v pracovní době rozpozná, že dochází k „*ohrožení nebo porušení vnitřního pořádku a bezpečnosti, jehož odstranění spadá do úkolů policie*“, je nutné, aby dle odst. 1 příslušného ustanovení v této situaci v rámci své pravomoci zakročil, je tedy žádoucí, aby konal, v případě, že by musel provést úkon, který do jeho pravomoci nespadá, tak je na místě, aby přijal jiné opatření. Tato povinnost platí i pro policistu v rámci výkonu své služby.³⁴ U policisty existuje výjimka, tedy povinnost iniciativy platí pro policistu i v době, kdy nevykonává službu. A to tehdy „*je-li bezprostředně ohrožen život, zdraví nebo svoboda osob anebo majetek nebo došlo-li k útoku na tyto hodnoty.*“³⁵

Z daného vyplývá, že příslušník nebo zaměstnanec mají povinnost jednat v rámci své pravomoci, nesmí tedy jednat nad rámec zákonem svěřené pravomoci. Může nastat situace, kdy policista či zaměstnanec v daném případě pravomoc nemají, tehdy jsou povinni dle zákona přijmout jiné opatření, jako příklad lze uvést oznámení situace osobám, které mají pravomoc úkon provést.³⁶ Nastat může i situace, kdy k provedení daného úkonu, v rámci iniciativy výše popsané, je

---

³⁰ § 17 odst. 3 zákona o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů

³¹ § 42 odst. 1 písm. d) o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů

³² MATES, P., ŠKODA, J., VAVERA, F. *Věřejné sbory*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011, s. 55.

³³ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ČR ze dne 28. 11. 2008, č. j. 4 Ads 119/2008-61. Zdroj: *beck-online*. Aktualizace ke dni 11. 2. 2021.

³⁴ ŠTEINBACH, M., ŠLESINGER, R., ZIMMERMANN, M., BÍLEK, M., HLAVÁČOVÁ, K. *Zákon o Policii České republiky. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019, s. 13.

³⁵ § 10 odst. 2 zákona o Policii ČR

³⁶ ŠTEINBACH, M., ŠLESINGER, R., ZIMMERMANN, M., BÍLEK, M., HLAVÁČOVÁ, K. *Zákon o Policii České republiky. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019, s. 13.

příslušný jiný orgán veřejné správy. Při této situaci je policista v rámci své služby, nebo zaměstnanec Policie ČR v rámci své pracovní doby, povinen vyvinout iniciativu, tedy přijmout vhodné opatření. V těchto situacích rozhoduje fakt, jestli hrozí nebezpečí z prodlení, nebo nehrozí. Pokud takové nebezpečí hrozí, jsou obě osoby povinny takové nebezpečí odstranit a ohlásit tento fakt příslušnému orgánu. Pokud se jedná o situaci, kdy nehrozí bezprostřední ohrožení, tak postačí, pokud dojde pouze k vyrozumění příslušného orgánu, tento postup je upraven v odst. 3 příslušného ustanovení. Zákon upravuje i situace, kdy policista nemá povinnost úkon provést. Jedná se např.: o úkony, při nichž policista provádí úkony, při kterých dojde k užití tzv. operativních pátracích prostředků,³⁷ podpůrných operativních pátracích prostředků³⁸ nebo pokud provádí zákrok pod vedením, které je jednotné. A přerušení nebo nedokončení takových úkonů by způsobilo, že následek by byl závažnější, než pokud by policista nesplnil povinnost úkon provést.

Zákon taktéž pamatuje na uvedení výzvy, která by měla předcházet samotnému zákroku policisty, policista je v tomto případě povinen použít slov „*Jménem zákona!*“ a přednést odpovídající výzvu.³⁹

Mezi základní povinnosti policisty a zaměstnance Policie ČR patří též přiměřenost. Zásada přiměřenosti postupu je upravena v ustanovení § 11 zákona o Policii ČR. Policisté disponují pravomocemi, které jim umožňují zasahovat do práv ostatních osob, z tohoto důvodu je na místě právě zásada přiměřenosti. Dle již zmíněného ustanovení § 11 zákona o Policii ČR musí policisté dbát, aby nevznikla žádné osobě v důsledku jejich postupu bezdůvodná újma. Dále musí dbát, aby jejich rozhodnutím úkon neprovedl, nevznikla osobám, jejichž bezpečnost je ohrožena, bezdůvodná újma. A musí postupovat tak, aby případný zásah do práv a svobod osob, vůči nimž úkon směřuje, nebo osob nezúčastněných, nepřekročil míru nezbytnou k dosažení účelu sledovaného úkonem.

Vícekrát zákonem skloňovaným pojmem, v rámci ustanovení o zásadě přiměřenosti, je pojem bezdůvodná újma. Pod tímto slovním spojením si lze představit „*obecný pojem, označující jakoukoliv újmu, způsobenou ať již na*

---

³⁷ Dle ustanovení § 158b trestního řádu se jedná o předstíraný převod, sledování osob a věcí a použití agenta.

³⁸ Dle ustanovení § 72 zákona o Policii ČR se jedná o informátora, krycí prostředky, zabezpečovací techniku a zvláštní finanční prostředky.

³⁹ § 10 odst. 4, odst. 5 zákona o Policii ČR

*zdraví, na majetku nebo na morálních hodnotách bez právně relevantních důvodů.*⁴⁰

Další základní povinností příslušníka Policie ČR je prokazování příslušnosti. Dle ustanovení § 12 odst. 1 zákona o Policii ČR je policista povinen prokázat svou příslušnost k Policii ČR „*služebním stejnokrojem, služebním průkazem nebo odznakem policie, na kterých musí být zřetelně viditelné identifikační číslo.*“ Vedle toho zaměstnanec Policie ČR je povinen se prokázat průkazem zaměstnance Policie ČR se zřetelně viditelným identifikačním číslem. Na služební stejnokroj je kladen u příslušníka Policie ČR velký důraz. Jelikož i Policie ČR je orgánem, který se nadále vyvíjí a modernizuje, tak dochází k tzv. přestrojování, jedná se o proces, kdy staré stejnokroje jsou nahrazeny kroji novými.⁴¹ Prokázat příslušnost lze i odznakem Policie ČR, na tomto odznaku je pětimístné identifikační číslo, zvláštností je, že toto identifikační číslo není totožné s číslem osobním evidenčním. Mezi další způsob, kterým lze prokazovat příslušnost, patří průkaz policisty a průkaz zaměstnance Policie ČR, v tomto případě identifikační číslo představuje osobní evidenční číslo.⁴² Hlavním identifikátorem v prokazování příslušnosti je již zmiňované identifikační číslo. „*Identifikační číslo je šestimístné číslo a je totožné s osobním evidenčním číslem policisty. Identifikační číslo je v provedení kovovém, které zahrnuje i symbol policie, nebo látkovém (stříbrná nebo žlutá čísla na tmavém podkladu).*“⁴³

Zákon v ustanovení § 12 odst. 2 zákona o Policii ČR pamatuje i na situaci, kdy povaha nebo okolnost daného úkonu neumožňuje prokázat příslušnost způsobem výše popsaným. Děje se tak z toho důvodu, jelikož policisté jednají bezprostředně a v mnohých případech nemají dostatek času na prokazování příslušnosti, jelikož si situace vyžaduje jejich rychlý zásah. V takových případech prokáže policista svou příslušnost k Policii ČR prohlášením „*policie*“, toto prohlášení činí ústně. Avšak to neplatí, pokud brání povaha nebo okolnost úkonu také ústnímu prohlášení. Jakmile to okolnosti úkonu dovolí, prokáže se policista ihned, a to způsobem, že se prokáže služebním stejnokrojem, služebním průkazem nebo odznakem, na kterém je identifikační číslo. U prokazování příslušnosti je

---

⁴⁰ ŠKODA, J., VAVERA, F., ŠMERDA, R. *Zákon o policii s komentářem*. 2. vydání. Plzeň: Aleš Čeněk, 2013, s. 74.

⁴¹ ŠTEINBACH, M. *Čtvrtstoletí Policie České republiky: 25 let Policie České republiky 1991-2016*. Praha: Policejní prezidium České republiky, 2016, s. 62.

⁴² ŠTEINBACH, M., ŠLESINGER, R., ZIMMERMANN, M., BÍLEK, M., HLAVÁČOVÁ, K. *Zákon o Policii České republiky. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019, s. 15.

⁴³ ŠTEINBACH, M., ŠLESINGER, R., ZIMMERMANN, M., BÍLEK, M., HLAVÁČOVÁ, K. *Zákon o Policii České republiky. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019, s. 15.

stanovena výjimka, kdy policista nemá povinnost svou příslušnost prokázat, dle ustanovení § 12 odst. 3 zákona o Policii ČR se jedná o policistu, který tuto příslušnost oprávněně zastírá.

Zákon o Policii ČR stanoví v ustanovení § 13 poslední povinnost, respektive zásadu, jedná se o povinnost poučování. Zákon stanoví povinnost poučit osobu, která je úkonem policisty dotčena, o právních důvodech, proč došlo k provedení úkonu a dále je povinen osobu poučit o právech a povinnostech, jestliže dochází úkonem k zásahu do práv nebo svobod osoby. Policista má povinnost poučit příslušnou osobu ještě před provedení úkonu. Opět může nastat situace, kdy okolnosti nedovolí příslušnou osobu poučit, v tomto případě je policista povinen osobu poučit ihned, jak to dané okolnosti dovolí. Poučení je podstatnou povinností z toho důvodu, jelikož policisté jsou nadáni pravomocemi, kterými zasahují do práv jiných osob. Policista musí oznámit důvod, proč tedy daný úkon činí, zejména toto oznámení musí opřít o paragraf daného zákona. Další povinností policisty v rámci poučování je ta, že musí osobě sdělit, jaká má osoba práva, jak se může chránit, anebo z opačné strany, co je osoba povinna strpět nebo vykonat a jestliže toto strpění či vykonání neprovede, tak jaké jsou následky takového jednání.⁴⁴

Ovšem zákon o Policii ČR se nikterak nevypořádal s faktem, jakou formu má poučení mít. Zda je nutné jej činit ústně, nebo naopak písemně. Pokud dojde ke srovnání ústní a písemné formy, lze říci, že ústní forma je rychlejší, avšak není zde žádný hmotný důkaz, že k poučení došlo, na rozdíl od písemné formy poučení. Jelikož je škála činností Policie ČR velmi rozmanitá, nelze užít univerzální formu poučení na všechny případy. Formu poučení je nutné zvolit s ohledem na individuální okolnost, jelikož v určitých situacích je písemná forma nevhodná. Policista jedná v častých případech bezprostředně, a tudíž je nevhodné, aby v těchto situacích využil institut písemného poučení.⁴⁵

---

⁴⁴ ŠTEINBACH, M. ŠLESINGER, R., ZIMMERMANN, M., BÍLEK, M., HLAVÁČOVÁ, K. *Zákon o Policii České republiky. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2019, s. 16.

⁴⁵ ŠKODA, J., VAVERA, F., ŠMERDA, R. *Zákon o policii s komentářem*. 2. vydání. Plzeň: Aleš Čeněk, 2013, s. 79.

2. Prameny právní úpravy

Na úvod je podstatné sdělit, že správní právo není kodifikováno, tzn., že neexistuje jednotný správní zákoník, který by shrnul veškeré aspekty a instituty spadající pod správní právo. Důvod lze shledávat v tom, že pod správní právo spadá nespočet oborů, které jsou upraveny stovkou samostatných zákonů. Lze stanovit, že správní právo je oborem, který kodifikovat ani nelze. Přestupkové právo, jakožto určitá část správní roviny, je v určité části kodifikováno, a to v obecné oblasti.⁴⁶ Správní právo je rozmanitým odvětvím, které zastřešuje mnoho oblastí. Jakýsi správní zákoník tedy vytvořit ani nelze.

Obecně v rámci pramenů práva hraje důležitou roli právní síla, ta určuje hierarchii právních norem. V zásadě platí, že právní normy, které mají vyšší právní sílu, jsou nadřazeny těm, které jsou nižší právní síly.⁴⁷ Na vrcholu pomyslné pyramidy stojí tedy ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů. Ústava ČR ve svém článku 112 zakotvila pojem ústavní pořádek, avšak tento pojem nikterak nedefinuje, pouze stanoví jeho výčet, tedy soubor právních předpisů, které ústavní pořádek tvoří. Jedná se o samotnou Ústavu ČR, Listinu základních práv a svobod, ústavní zákony přijaté dle Ústavy ČR a ústavní zákony Národního shromáždění Československé republiky, Federálního shromáždění Československé socialistické republiky a České národní rady, které upravují hranice České republiky, a v neposlední řadě spadají pod pojem ústavní pořádek taktéž ústavní zákony, které byly přijaty Českou národní radou po 6. 6. 1992. Takto tedy vyjadřuje ústavní pořádek Ústava ČR. Ústavní soud ČR ve své ustálené praxi rozšířil pojem ústavní pořádek o mezinárodní smlouvy týkající se lidských práv a základních svobod, které byly ratifikovány.⁴⁸

Pro postup Policie ČR je podstatný čl. 2 odst. 3 Ústavy ČR, tedy že „*státní moc slouží všem občanům a lze ji uplatňovat jen v případech, v mezích a způsoby, které stanoví zákon.*“ Daný článek zakotvil, že veškerá státní moc se musí řídit zákonností, tedy že všechny orgány vykonávající státní moc se musí řídit zákonným ustanovením, tzn. jednat jen v rámci zákona a taktéž zákonnými způsoby. Tato zásada se však netýká pouze orgánů státu, ale také orgánů, na které

---

⁴⁶ KOPECKÝ, M. *Správní právo. Obecná část*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2019, s. 250.

⁴⁷ GERLOCH, A. *Teorie práva*. 6. vydání. Plzeň: Aleš Čeněk, 2013, s. 50.

⁴⁸ Nález Ústavního soudu ČR ze dne 25. 6. 2002, sp. zn. Pl. ÚS 36/01. Zdroj: *beck-online*. Aktualizace ke dni 17. 11. 2020.

stát svoji pravomoc přenesl.⁴⁹ Tato teze platí tedy taktéž i pro Policii ČR. Dále je podstatný čl. 2 odst. 4 Ústavy ČR, tedy že „každý občan může činit, co není zákonem zakázáno, a nikdo nesmí být nucen činit, co zákon neukládá.“ Jedná se o tzv. zásadu legální licence. Opět je zde podstatným aktérem právě zákon. Chování občanů tedy musí být v rámci zákona, tedy že občan může činit to, co zákon nezakazuje, pokud by zákon určité jednání zakazoval, mohlo by se jednat právě např. o přestupek. A v tomto případě by pak nastala role Policie ČR v rámci šetření přestupku. Současně s konáním občana jde ruku v ruce také fakt, že nikdo nesmí být nucen k takovému jednání, které zákon neukládá.

S ohledem na strukturu ústavního pořádku lze označit za pramen práva taktéž usnesení předsednictva České národní rady č. 2/1993 Sb., o vyhlášení LISTINY ZÁKLADNÍCH PRÁV A SVOBOD jako součásti ústavního pořádku České republiky, ve znění pozdějších předpisů. S ohledem na fakt, že Policie ČR v rámci svých postupů mnohdy zasahuje do základních lidských práv a svobod, je nutné považovat LZPS za jeden z pramenů práva postupu Policie ČR. Základní práva a svobody mohou být za určitých podmínek omezeny. Základ omezení je obsažen v čl. 4 LZPS. Omezení „*musí LZPS předpokládat, musí stanovit zákon, nesmí být diskriminační a musí šetřit podstatu a smysl omezovaného základního práva.*“⁵⁰ V rámci ochrany lidských práv a svobod je pramenem práva taktéž Úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod.

Součástí právního řádu České republiky jsou taktéž vyhlášené mezinárodní smlouvy, které byly ratifikovány Parlamentem ČR, těmito smlouvami je Česká republika vázána. Pokud dojde ke kolizi zákona a mezinárodní smlouvy, má přednost mezinárodní smlouva, která se užije namísto zákona.⁵¹ V oblasti bezpečnosti a ochrany veřejného pořádku, tedy v oblasti Policie ČR, je v rámci mezinárodního práva nejdůležitější mezinárodní policejní spolupráce. Mezinárodní spolupráce je zakotvena v ustanovení § 89 a násl. zákona o Policii ČR. Dle příslušného ustanovení Policie ČR spolupracuje např. s Interpolem či Evropským policejním úřadem. Ústředním orgánem v oblasti mezinárodní policejní spolupráce je policejní prezidium.⁵² Právě v rámci policejní mezinárodní

---

⁴⁹ SLÁDEČEK, V., MIKULE, V./SUCHÁNEK, R., SYLLOVÁ, J. *Ústava České republiky. Komentář*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2016, s. 33.

⁵⁰ HUSSEINI, F., BARTOŇ, M., KOKEŠ, M., KOPA, M. a kol. *Listina základních práv a svobod. Komentář*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2021, s. 191.

⁵¹ Čl. 10 Ústavy ČR

⁵² § 90 odst. 1 zákona o Policii ČR

spolupráce existuje řada mezinárodních smluv, které Česká republika uzavřela s ostatními státy.

Mezinárodní smlouvy lze rozdělit do několika kategorií. První kategorií jsou mezinárodní smlouvy, které Česká republika uzavřela se sousedními státy, druhou kategorií tvoří mezinárodní smlouvy mezi Českou republikou a ostatními státy a v neposlední řadě lze mezinárodní smlouvy dělit dle toho, zda se vyhláší ve Sbírce mezinárodních smluv, či nikoliv.⁵³ Do kategorie mezinárodních smluv mezi Českou republikou a sousedními státy lze řadit např. „*sdělení Ministerstva zahraničních věcí č. 62/2007 Sb. m. s. o sjednání Smlouvy mezi Českou republikou a Polskou republikou o spolupráci v boji proti trestné činnosti, při ochraně veřejného pořádku a o spolupráci v příhraničních oblastech.*“⁵⁴ Čl. 2 písm. p) výše uvedeného sdělení zakotvil, že spolupráci České republiky a Polské republiky tvoří také boj proti porušování veřejného pořádku.

Podobné mezinárodní smlouvy uzavřela Česká republika s dalšími sousedními státy. Podstatným aspektem v těchto mezinárodních smlouvách v oblasti přestupkového práva je ochrana veřejného pořádku. Ovšem Česká republika uzavřela mezinárodní smlouvy i s ostatními státy, se kterými nesousedí, lze jmenovat např. Bulharskou republiku.⁵⁵

Nedílnou součástí pramenů právní úpravy postupu Policie ČR před zahájením přestupkového řízení tvoří zákony. Jak bylo již uvedeno, neexistuje komplexní zákon, který by postup Policie ČR před zahájením přestupkového řízení upravoval. Jednotlivé instituty postupu Policie ČR jsou roztržštěny do několika zákonů.

Jelikož Policie ČR spadá pod bezpečnostní sbory, řídí se služební poměr policistů zákonem o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů. Zákon je účinný od 1. 1. 2007. O služebním poměru rozhoduje ředitel příslušného bezpečnostního sboru.⁵⁶ Tento zákon se však týká služebního poměru, tedy jeho vzniku, změně a skončení, dále lze v zákoně nalézt základní povinnosti, které má příslušník bezpečnostního sboru plnit, nedílnou součástí jsou kázeňské odměny a kázeňské tresty, v rámci samotné služby zákon rozvíjí její dobu, služební

---

⁵³ ŠTEINBACH, M., ŠLESINGER, R., ZIMMERMANN, M., BÍLEK, M., HLAVÁČOVÁ, K. *Zákon o Policii České republiky. Komentář.* Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019, s. 272.

⁵⁴ ŠTEINBACH, M., ŠLESINGER, R., ZIMMERMANN, M., BÍLEK, M., HLAVÁČOVÁ, K. *Zákon o Policii České republiky. Komentář.* Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019, s. 272.

⁵⁵ Sdělení Ministerstva zahraničních věcí č. 34/2011 Sb. m. s.

⁵⁶ BĚLINA, M., PICHRT, J. a kol. *Pracovní právo.* 7. doplněné a podstatně přepracované vydání. Praha: C. H. Beck, 2017, s. 350.

pohotovost, taktéž dobu odpočinku a podmínky výkonu služby, atd. Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů však neobsahuje popis postupu Policie ČR před zahájením přestupkového řízení, týká se tedy okolností, které souvisejí se samotným služebním poměrem.

Komplexní úpravu Policie ČR obsahuje právě zákon o Policii ČR. Ovšem ani v zákoně o Policii ČR není jednotně upraven postup před zahájením přestupkového řízení, jednotlivé instituty postupu jsou v zákoně o Policii ČR roztrženy. Právě zákon o Policii ČR rozvádí jednotlivé pravomoci policistů, kterými disponují při výkonu své služby. Jednotlivé instituty postupu Policie ČR před zahájením přestupkového řízení v rámci zákona o Policii ČR budou rozebrány v samostatné kapitole.

V rámci trestního práva, je úprava obsažena v ustanovení § 158 a násl. zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním, trestní řád, ve znění pozdějších předpisů, jedná se o postup před zahájením trestního stíhání. Zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění pozdějších předpisů, přestupkový zákon, úpravu postupu před zahájením řízení zakotvil. Ovšem daná úprava se nevztahuje pouze na Policii ČR a zároveň absentuje mnoho institutů, kterými Policie ČR před zahájením přestupkového řízení disponuje. Úprava postupu před zahájením řízení chyběla v zákoně České národní rady č. 200/1990 Sb., o přestupcích, tento zákon byl k 1. 7. 2017 zrušen a nahrazen právě zákonem č. 250/2016 Sb., tedy současným přestupkovým zákonem. Potřebu přijmout novou právní úpravu přestupkového práva lze shledávat v „*bohaté legislativní historii a požadavku aplikační praxe.*“⁵⁷

Přestupkový zákon v určité oblasti kodifikoval přestupkové právo. Ovšem pouze v rovině obecné, tzn., že jej lze ve vztahu ke zvláštním zákonům týkajících se přestupků označit za obecný právní předpis. Přestupkový zákon tedy řeší základy odpovědnosti za přestupek, správní tresty a samotné řízení o přestupcích. Jedná se o zákon smíšené povahy, tedy že obsahuje jak část obecnou, tak taktéž část týkající se procesu. Vedle obecné úpravy existuje nespočet zákonů, které upravují zvláštní část přestupkového práva. Tato zvláštní část přestupkového práva čítá až přes dvě stovky zákonů, které obsahují přestupky. Jako příklad lze uvést zákon o provozu na pozemních komunikacích, stavební zákon, zákon o

---

⁵⁷ SLABÝ, A., ŠKODA, J., VAVERA, F. *Zákon o odpovědnosti za přestupky. Praktický průvodce.* Plzeň: Aleš Čeněk, 2017, s. 9.

ochraně přírody a krajiny, atd.⁵⁸ Tyto zvláštní zákony mohou stanovit odchylné postupy oproti přestupkovému zákonu, a to jak v rovině hmotněprávní, tak procesní.⁵⁹

Jelikož je přestupkové řízení zvláštním druhem správního řízení, lze považovat za pramen práva taktéž zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů. Nutností je vymezit vztah mezi správním řádem a přestupkovým zákonem. Přestupkový zákon je zde v pozici zvláštního, jinak také speciálního, zákona vůči správnímu řádu. Správní řád se tedy užije subsidiárně.⁶⁰ Podpůrné užití správního řádu vyplývá z ustanovení § 1 odst. 2 správního řádu, zmiňované ustanovení stanoví užití správního řádu tehdy, pokud zvláštní zákon nestanoví jinak. Tzn., že na postup Policie ČR před zahájením přestupkové řízení dle přestupkového zákona se užije právě přestupkový zákon, a na instituty postupu se subsidiárně užije správní řád.

Za pramen práva lze označit taktéž zákon o některých přestupcích. V rámci postupu Policie ČR dává policista různé pokyny a výzvy. Pokud osoba, vůči které výzva směřuje, neuposlechne, může se dopustit přestupku proti veřejnému pořádku tím, že neuposlechne výzvu úřední osoby.⁶¹

Pramenem právní úpravy jsou taktéž závazné vnitřní předpisy, kterými se policisté musí řídit. Jako příklad lze uvést „*rozkaz policejního prezidenta č. 154/2011, o profesní etice Policie ČR. Taktéž nazvaný jako Etický kodex policie.*“⁶² Etický kodex Policie ČR obsahuje principy, které policisté sdílejí. Zakotvil cíle, základní hodnoty, dále jaké má Policie ČR závazky oproti společnosti a závazky vůči ostatním příslušníkům a v neposlední řadě Etický kodex Policie ČR obsahuje, co se míní osobním a profesionálním přístupem příslušníků.⁶³ V rámci Evropy se uplatňuje tzv. Evropský kodex policejní etiky. Důvodem pro přijímání kodexů je sjednocení morálních principů pro určitou oblast a současně zajistit soulad morálních aspektů oblasti, v tomto případě policejního světa, s aspekty individuální sféry.⁶⁴

---

⁵⁸ KOPECKÝ, M. *Správní právo. Obecná část*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2019, s. 250.

⁵⁹ HENDRYCH, D. a kol. *Správní právo. Obecná část*. 9. vydání. Praha: C. H. Beck, 2016, s. 303.

⁶⁰ KOPECKÝ, M. *Správní právo. Obecná část*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2019, s. 338.

⁶¹ § 5 odst. 1 písm. a) zákona o některých přestupcích

⁶² VANGELI, B. *Zákon o Policii České republiky. Komentář*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014, s. 53.

⁶³ *Policie České republiky: Police of the Czech republic*. 2. vydání. Praha: Policejní prezidium České republiky, 2017, s. 12.

⁶⁴ NESVADBA, P. *Policejní etika*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2009, s. 203

3. Postup před zahájením přestupkového řízení dle přestupkového zákona

Přestupkový zákon v části třetí hlavě páté upravuje postup před zahájením řízení, přesněji se jedná o ustanovení § 73 až ustanovení § 76 jmenovaného zákona. Ovšem pro téma diplomové práce jsou podstatné pouze první tři ustanovení, ustanovení § 76 přestupkového zákona nekoresponduje s tématem. Z výčtu ustanovení lze spatřit, že právní úprava obsažená v přestupkovém zákoně je dozajista strohá, stručná a nikterak do detailů nerozvádí instituty týkající se postupu Policie ČR před zahájením přestupkového řízení. Tato kapitola otevírá hlavní teze celé diplomové práce.

Postup před samotným zahájením přestupkového řízení je podstatným institutem, jelikož právě v této fázi dochází ke shromažďování informací a rozhodných skutečností, které jsou důležité pro následující řízení o přestupku. S nadsledem lze říci, že postup před zahájením řízení o přestupku staví základní kameny, na kterých je pozdější řízení o přestupku budováno, a právě Policie ČR hraje v tomto případě nezastupitelnou roli.

3.1 Oznamování přestupku

V rámci oznamování přestupku je taktéž třeba charakterizovat samotný pojem přestupek. Definicí přestupku poskytuje ustanovení § 5 přestupkového zákona. „*Přestupkem je společensky škodlivý protiprávní čin, který je v zákoně za přestupek výslovně označen a který vykazuje znaky stanovené zákonem, nejde-li o trestný čin.*“ Čin musí být protiprávní, tedy v rozporu se zákonem. Pojem přestupek je tvořen materiálním znakem a formálními znaky. Materiální znak přestupku lze shledávat ve společenské škodlivosti přestupku. Mezi formální znaky spadá, s ohledem na výše zmiňovanou definici, že čin je v zákoně za přestupek výslovně označen a vykazuje znaky stanovené zákonem.⁶⁵ Ovšem jednání nemůže být zároveň přestupkem a trestným činem, tudíž přestupek je v ustanovení vymezen také negativně, tedy že nejde o trestný čin.

Oznamování přestupku představuje podstatnou úlohu, jelikož je indikátorem k zahájení přestupkového řízení. Ustanovení § 73 přestupkového zákona uvádí, co se v rámci přestupkového zákona myslí pod pojmem orgán policie, zmiňované ustanovení konstatuje, že orgánem policie je jednak orgán

---

⁶⁵ KOPECKÝ, M. *Správní právo. Obecná část*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2019, s. 251.

Policie ČR anebo orgán Vojenské policie. Dané ustanovení udává právě orgánu policie a taktéž jinému správnímu orgánu povinnost oznámit důvodné podezření o spáchání přestupku příslušnému správnímu orgánu, a to bez zbytečného odkladu tehdy, pokud není sám tento orgán policie nebo jiný správní orgán příslušný k projednání. Hovoří se pouze o důvodném podezření, z toho vyplývá, že není podmínkou, aby byl přestupek spáchán, postačí pouze, že orgán policie nebo jiný správní orgán má důvodné podezření o spáchání přestupku. Ustanovení hovoří o příslušném správním orgánu, příslušností se rozumí jak příslušnost věcná, tak příslušnost místní.⁶⁶ Současně nehraje roli, jakým způsobem se policista o přestupku dozvěděl, tudíž není rozhodné, zda skutečnost, která vyvolává podezření o spáchaném přestupku, byla zjištěna na základě iniciativy policisty, či se jej dozvěděl na základě podnětu, který poskytla jiná osoba.⁶⁷

Oznamování přestupku souvisí s ustanovením § 8 odst. 2 správního řádu, které stanoví, že „*správní orgány vzájemně spolupracují v zájmu dobré správy.*“ Tato spolupráce se netýká pouze ustanovení § 73, ale souvisí také s ustanovením § 74 a § 75 přestupkového zákona.⁶⁸ Spolupráce v rámci zákona o Policii ČR je zakotvena v ustanovení § 14, které stanoví, že Policie ČR spolupracuje při plnění svých úkolů mimo jiné s orgány veřejné správy, s právníckými a fyzickými osobami.

Vedle orgánu policie ustanovení § 73 přestupkového zákona zmiňuje pojem správní orgán, tím se rozumí „*orgány moci výkonné, orgány územních samosprávných celků a jiné orgány, právnícké a fyzické osoby, pokud vykonávají působnost v oblasti veřejné správy.*“⁶⁹ Je zároveň zakotveno, které informace se musí do oznámení uvést. Orgán policie nebo jiný správní orgán „*uvede zejména, kdo je podezřelým z přestupku, pokud je mu znám, popis skutku, ve kterém je přestupek spatřován, místo a čas, kdy měl být přestupek spáchán, zákonné ustanovení obsahující skutkovou podstatu předmětného přestupku a důkazní prostředky, které jsou mu známy.*“⁷⁰ Zákon ovšem nevylučuje uvést i jiné skutečnosti do oznámení, z tohoto důvodu je v rozebíraném ustanovení užito slovo „*zejména*“ tzn., že výše uvedený výčet informací, které se do oznámení

---

⁶⁶ BRÁZDA, J. *Základy odpovědnosti v přestupkovém zákoně. Praktická příručka.* Plzeň: Aleš Čeněk, 2017, s. 157.

⁶⁷ MATES, P. a kol. *Základy správního práva trestního.* 7. přepracované vydání. Praha: C. H. Beck, 2017, s. 141.

⁶⁸ JEMELKA, L., VETEŠNÍK, P. *Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich. Zákon o některých přestupcích. Komentář.* 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2020, s. 574.

⁶⁹ § 1 odst. 1 správního řádu

⁷⁰ § 73 přestupkového zákona

uvádějí, není úplný, je tedy možné do oznámení uvést i jiné rozhodné skutečnosti či informace, které jsou pro daný přestupek podstatné. Jako příklad lze uvést zjištění okolností o způsobené škodě, zejména tedy její rozsah a způsob spáchání. Což jsou podstatné okolnosti důležité pro zvláštní druh řízení, a to řízení o náhradě škody a o vydání bezdůvodného obohacení dle ustanovení § 89 přestupkového zákona.⁷¹

Zákon nikterak nespécifikuje formu oznámení přestupku. Lze konstatovat, že oznámení může mít jakoukoli podobu s ohledem na to, že se jedná o podnět k zahájení řízení dle ustanovení § 42 správního řádu. Ovšem s ohledem na další postup je preferována písemná podoba, tzn. listinná nebo elektronická forma. Přestupkový zákon je ve vztahu ke správnímu řádu v poměru speciality, má tedy proti obecné úpravě, tedy správnímu řádu, přednost. Obecnou úpravu je možné užít tehdy, pokud je na místě oznamovatele fyzická nebo právnická osoba, která vystupuje jako jednotlivec, tedy soukromá osoba, nikoliv nejedná v rámci správního orgánu. Pro další postup je důležité, aby oznámení bylo kompletní. Správní orgán si poté dle tohoto oznámení učiní představu o dalším postupu, z tohoto důvodu je podstatné, aby oznámení obsahovalo co nejvíce informací a rozhodných skutečností. Správní orgán dle oznámení může usoudit, že je třeba jej doplnit, dále se může rozhodnout, zda řízení zahájí, anebo shledá, že jsou zde důvody pro odložení věci.⁷²

Obecně lze správní řízení zahájit na základě žádosti dle ustanovení § 44 správního řádu, či jej lze zahájit z moci úřední dle ustanovení § 46 správního řádu. Přestupkové řízení, jakožto zvláštní druh správního řízení, lze ovšem zahájit pouze z moci úřední, z tohoto důvodu je podstatným institutem oznamování přestupku dle ustanovení § 73 přestupkového zákona, s nímž jde ruku v ruce obecné ustanovení o přijímání podnětů k zahájení řízení dle ustanovení § 42 správního řádu. Osobě, která podala podnět k zahájení řízení, neplyne oprávnění na případné zahájení řízení a vyřízení dle jeho představ. Z tohoto důvodu nelze považovat slova podnět a žádost za synonyma.⁷³

Oznamovat skutečnost o tom, že byl spáchán přestupek, může dle výše uvedených orgánu také právnická nebo fyzická osoba. V tomto případě se bude

---

⁷¹ JEMELKA, L., VETEŠNÍK, P. *Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich. Zákon o některých přestupcích. Komentář*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2020, s. 576.

⁷² JEMELKA, L., VETEŠNÍK, P. *Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich. Zákon o některých přestupcích. Komentář*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2020, s. 576.

⁷³ POTĚŠIL, L., HEJČ, D., RIGEL, F., MAREK, D. *Správní řád. Komentář*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2020, s. 265.

postupovat dle ustanovení § 42 správního řádu. Aby bylo zahájeno řízení z moci úřední, je správní orgán povinen přijímat podněty k zahájení řízení z moci úřední. Správní orgán na požádání vyrozumí oznamovatele ve lhůtě 30 dnů ode dne, kdy podnět obdržel, jakým způsobem s jeho podnětem bylo naloženo, tzn., zda řízení zahájil, nebo jej nezahájil s ohledem na absenci důvodů k zahájení, či zda podnět postoupil příslušnému správnímu orgánu.⁷⁴

Ovšem pouhé oznámení správnímu orgánu nestačí. Musí učinit i nezbytné dokazování s ohledem na ustanovení § 3 správního řádu. V tomto ustanovení je zakotvena zásada materiální pravdy, tzn., že správní orgán musí postupovat tak, aby došlo ke zjištění stavu věci, o tomto stavu však nesmí být důvodné pochybnosti. Postupovat správní orgán musí v takovém rozsahu, který je nezbytný pro soulad jeho úkonu s požadavky, které jsou stanoveny v ustanovení § 2 správního řádu. Mezi požadavky dle ustanovení § 2 správního řádu patří zákonnost neboli též legalita, dále zásada zákazu zneužití správního uvážení, zásada přiměřenosti, ochrana dobré víry a soulad s veřejným zájmem. Pokud by však správní orgán neučinil dostatečné dokazování a obviněný z přestupku i přes svou nespolupráci v rámci řízení pouze upozornil na to, že skutkový děj mohl být zcela odlišný a tento odlišný děj nebyl příslušným dokazováním vyvrácen, bude to mít následek takový, že úspěšnost před soudem se přikloní na stranu obviněného.⁷⁵

Dochází k situacím, kdy byl spáchán přestupek, ale není známa totožnost osoby, která daný přestupek spáchala. V tomto případě příslušný správní orgán musí zjistit, zda jsou dány důvody k zahájení řízení o přestupku, respektive, zda jsou splněny podmínky, které zákon udává pro zahájení řízení o přestupku. Pokud příslušný správní orgán dle svého uvážení shledá, že podání neobsahuje všechny potřebné informace a současně věc neodloží, je jeho povinností doplnit chybějící informace v rámci své vlastní iniciativy. V tomto případě může příslušný správní orgán požádat o součinnost dle ustanovení § 75 přestupkového zákona.⁷⁶ Institut součinnosti bude vysvětlen v další části diplomové práce.

---

⁷⁴ MATES, P. *Dokazování v řízení o přestupcích*. Trestněprávní revue, 2020, č. 3, s. 135-139.

⁷⁵ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ČR ze dne 6. 1. 2016, č. j. 2 As 217/2015-47. Zdroj: *beck-online*. Aktualizace ke dni 18. 11. 2020.

⁷⁶ JEMELKA, L., VETEŠNÍK, P. *Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich. Zákon o některých přestupcích. Komentář*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2020, s. 576-577.

3.2 Oznamování přestupku orgánem policie ve zvláštních případech

Ustanovení § 73 přestupkového zákona se týkalo oznamování přestupku orgánem policie nebo jiným správním orgánem. Jak bylo již výše uvedeno, jako orgán policie příslušný právní předpis uvádí Policii ČR a Vojenskou policii. Tudíž vedle orgánu policie se toto ustanovení týká i oznamování jiným správním orgánem, nejsou zde specifikované druhy přestupků, na které se toto oznámení vztahuje, lze tedy říci, že se tato oznamovací povinnost vztahuje na všechny druhy přestupků. Jde o tzv. obecnou povinnost oznámit přestupek. Naproti tomu ustanovení § 74 přestupkového zákona upravuje oznamování přestupku pouze orgánem policie ve zvláštních případech. Důvod lze spatřovat v tom, že orgány policie disponují většími pravomocemi než jiné správní orgány, co se týče šetření přestupků.⁷⁷ V tomto případě je tedy omezen jednak okruh oznamovatele přestupku, který se zúžil pouze na orgán policie, a současně je taktéž zúžen okruh přestupků, které má orgán policie oznamovat.

V ustanovení § 74 odst. 1 přestupkového zákona je zakotveno, co musí orgán policie činit. Podstatným pojmem v tomto ustanovení je nezbytné šetření, jelikož orgán policie musí učinit právě nezbytná šetření k tomu, aby při podezření ze spáchání přestupku byla zjištěna osoba, respektive její totožnost, která je podezřelá z toho, že přestupek spáchala. Dále příslušné ustanovení udává orgánům policie povinnost zajistit důkazní prostředky, které jsou nezbytné pro pozdější dokazování činěné před správním orgánem. Tyto povinnosti má však policejní orgán tehdy, pokud vše nasvědčuje tomu, že byl spáchán určitý druh přestupku, který dané ustanovení přesně jmenuje.

Jedná se o přestupky spáchané proti veřejnému pořádku, tyto přestupky jsou upraveny v ustanovení § 5 zákona o některých přestupcích, jedná se např.: o neuposlechnutí výzvy úřední osoby při výkonu její pravomoci, porušení nočního klidu či vzbuzení veřejného pohoršení. Mezi další přestupky, které ustanovení § 74 odst. 1 přestupkového zákona jmenuje, patří přestupek proti občanskému soužití, v jehož důsledku došlo k ublížení na zdraví z nedbalosti, úprava je zakotvena v ustanovení § 7 odst. 1 písm. b) zákona o některých přestupcích, zde je ovšem potřeba zmínit, že když dochází k šetření přestupku spáchaného

---

⁷⁷ JEMELKA, L., VETEŠNÍK, P. *Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich. Zákon o některých přestupcích. Komentář*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2020, s. 579.

z nedbalosti, je nutné šetřit i výše zmiňovaný přestupek spáchaný úmyslně.⁷⁸ Dále se jedná o přestupek upravený v ustanovení § 8 zákona o některých přestupcích, který byl spáchán proti majetku, následuje přestupek proti pořádku ve státní správě a proti pořádku v územní samosprávě dle ustanovení § 4 zákona o některých přestupcích, přestupek spáchaný podle zákona o silničním provozu, přesněji dle ustanovení § 125c a násl. příslušného zákona. Následuje přestupek spáchaný proti pořádku ve státní správě v působnosti Policie ČR nebo Vojenské policie, např. přestupek spáchaný dle zákona o zbraních.⁷⁹ V neposlední řadě se jedná o přestupek spáchaný na úseku požární ochrany.⁸⁰ Přestupkový zákon ovšem nechává volný prostor pro další přestupky, nejedná se tedy pouze o výše zmiňované, ale také o přestupek, o němž to stanoví jiný zákon. V rámci šetření Policie ČR činí úkony, které jí svěřuje zákon o Policii ČR, k popisu postupu dle zákona o Policii dojde v samostatné kapitole diplomové práce.

Orgán policie dle rozebíraného ustanovení musí učinit nezbytná šetření ke zjištění osoby, která je podezřelá ze spáchání přestupku. Tím se má na mysli zjištění totožnosti. Totožnost tvoří např. jméno, příjmení či nějaký charakteristický znak, který je spojován s danou osobou. Při zjišťování totožnosti dochází k postupu, kdy je osoba identifikována dle určitých znaků takovým způsobem, že ji nelze zaměnit s jinou osobou.⁸¹ Podrobný popis institutu zjištění totožnosti bude rozebrán v následující kapitole diplomové práce, tedy v rámci postupu Policie ČR před zahájením přestupkového řízení dle zákona o Policii ČR, jelikož zákon o Policii ČR obsahuje podrobnou úpravu tohoto institutu.

Ustanovení § 74 odst. 1 přestupkového zákona rovněž hovoří o zajištění důkazních prostředků, které jsou nezbytné pro pozdější dokazování před správním orgánem. Institut zajištění důkazu je upraven v ustanovení § 138 správního řádu. Zajištění důkazu se opět provádí před zahájením řízení, provádí se tedy buď z moci úřední, či zda o to požádá ten, kdo by byl účastníkem. Zajištění se děje tehdy, pokud existuje důvodná obava, že později důkaz nebude možné provést, a to buď vůbec, anebo s velkými obtížemi. A zároveň provedení tohoto důkazu může podstatně ovlivnit řešení otázky, která se v rámci řízení bude projednávat.

---

⁷⁸ JEMELKA, L., VETEŠNÍK, P. *Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich. Zákon o některých přestupcích. Komentář*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2020, s. 579.

⁷⁹ JEMELKA, L., VETEŠNÍK, P. *Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich. Zákon o některých přestupcích. Komentář*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2020, s. 580.

⁸⁰ § 78 a násl. zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů.

⁸¹ MATES, P. *Zjišťování totožnosti ve správním právu*. Právní rozhledy. 2002, č. 12, s. 607-609.

K oznámení přestupku ve výše zmiňovaných případech musí orgán policie sepsat a přiložit úřední záznam.⁸² Tento úřední záznam sám o sobě neobstojí jako důkazní prostředek, a to i s ohledem na ustanovení § 51 odst. 1 správního řádu, který uvádí, že lze užít všechny důkazní prostředky, které jsou vhodné ke zjištění skutkového stavu. Úřední záznam představuje pouze předběžné nastínění situace. K problematice úředního záznamu, jako důkaznímu prostředku, se vyjádřil Nejvyšší správní soud ČR. Podstatným aktérem je v tomto případě osoba, která daný úřední záznam sepisovala. Tato osoba, respektive její výslech jakožto svědka, obstojí při dokazování skutečností, které byly zjištěny a v úředním záznamu sepsány. Tudiž k dokazování slouží výslech této osoby jakožto svědka, a nikoliv samotný úřední záznam.⁸³ Výpověď této osoby, v tomto případě policisty, „nelze hodnotit jako nezpochybnitelný důkaz, nicméně pro založení pochybnosti o pravdivosti jeho tvrzení by měly existovat konkrétní důvody.“⁸⁴ Policista nemá na výsledku řízení vlastní zájem, z tohoto důvodu je považován za svědka, který se nepřiklání ani k jedné straně řízení, lze říci, že je tedy nestranný. K tomu aby bylo svědectví policisty zpochybněno, je potřeba, aby jeho svědectví bylo v rozporu s ostatními důkazy užitými v rámci řízení, nebo aby bylo prokázáno, že policista je zaujatý vůči osobě, proti které se řízení vede. Dále lze konstatovat, že úřední záznam slouží jako prostředek ke zlepšení součinnosti.⁸⁵

Zároveň dle ustanovení § 73 odst. 2 přestupkového zákona je nutné, aby orgán policie učinil oznámení přestupku příslušnému správnímu orgánu nejpozději do 30 dnů ode dne, kdy se o přestupku dozví. Oznámení o přestupku se stane součástí spisu, a to i s úředním záznamem, který byl k samotnému oznámení přiložen. Spis se ovšem neřídí ustanovením § 17 správního řádu. V tomto případě dojde k užití zákona č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě, ve znění pozdějších předpisů.⁸⁶ Osoba, která je zatím ve statusu osoby podezřelé ze spáchání přestupku, tzn., že ještě nedošlo k zahájení řízení, má právo nahlížet do spisu za splnění podmínek v ustanovení § 38 odst. 2 správního řádu. Podezřelý musí prokázat právní zájem nebo jiný vážný důvod a zároveň nesmí dojít k porušení práv účastníků či dalších dotčených osob, případně nesmí dojít

---

⁸² § 74 odst. 2 přestupkového zákona

⁸³ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ČR ze dne 22. 1. 2009, č. j. 1 As 96/2008-115. Zdroj: *beck-online*. Aktualizace ke dni 18. 11. 2020.

⁸⁴ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ČR ze dne 10. 6. 2015, č. j. 2 As 89/2015-33. Zdroj: *beck-online*. Aktualizace ke dni 18. 11. 2020.

⁸⁵ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ČR ze dne 10. 6. 2015, č. j. 2 As 89/2015-33. Zdroj: *beck-online*. Aktualizace ke dni 18. 11. 2020.

⁸⁶ MATES, P. *Dokazování v řízení o přestupcích*. Trestněprávní revue. 2020, č. 3, s. 135-139.

k porušení veřejného zájmu. Za splnění těchto podmínek umožní správní orgán nahlédnutí do spisu. Dalším způsobem, jak může podezřelý získat informace z daného spisu, je postupovat dle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů.⁸⁷

Po učiněném nezbytném šetření orgánu policie je třeba s výsledky určitým způsobem naložit. Orgán policie má tři východiska. Prvním z nich je učinění oznámení o přestupku příslušnému správnímu orgánu výše popsáním způsobem. Následující dvě možnosti naložení s dosavadním šetřením jsou zakotveny v ustanovení § 74 odst. 3 přestupkového zákona. Jde-li o jednání, které má znaky přestupky, nebo pokud nasvědčují zjištěné skutečnosti, že jde o trestný čin, tak orgán policie věc předá příslušnému orgánu. Tedy prvním způsobem, jak s dosavadním šetřením orgán policie naloží, je předání věci příslušnému orgánu. Jednáním, které má znaky přestupku, je myšleno např. *„jednání, kterého se dopustila osoba požívající výsad a imunit podle jiného zákona nebo podle mezinárodního práva.“*⁸⁸ Ovšem do této kategorie spadá také jednání policisty, jakožto příslušníka bezpečnostních sborů a dále jednání osoby, která je ve výkonu trestu odnětí svobody. Tato jednání se proto posuzují dle zvláštních právních předpisů a musí být řešena orgánem, který je příslušný k projednání. Ovšem věc se projednává dle těchto zvláštních zákonů pouze v případě, že se jich osoby dopustily tehdy, když působily v rámci dané instituce.⁸⁹ Výše uvedené souvisí s osobní působností přestupkového zákona, jejíž úprava je zakotvena v ustanovení § 4 daného zákona. Pokud zjištěné okolnosti nasvědčují tomu, že jde o trestný čin, bude věc předána příslušnému správnímu orgánu, kterým jsou zde orgány činné v trestním řízení.⁹⁰

Třetím způsobem, jak orgán policie bude nadále postupovat, je odložení věci. Důsledkem odložení věci je nezahájení řízení. Odložení orgánem policie se děje tehdy, pokud není podezření z přestupku, nebo nelze přestupek projednat, jedná se např. o případy, kdy přestupek spáchala osoba, která v době jeho spáchání nedovršila patnáctý rok svého věku,⁹¹ nebo osoba byla v době spáchání

---

⁸⁷ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ČR ze dne 28. 2. 2011, č. j. 8 As 80/2010-68. Zdroj: *beck-online*. Aktualizace ke dni 18. 11. 2020.

⁸⁸ JEMELKA, L., VETEŠNÍK, P. *Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich. Zákon o některých přestupcích. Komentář*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2020, s. 580.

⁸⁹ JEMELKA, L., VETEŠNÍK, P. *Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich. Zákon o některých přestupcích. Komentář*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2020, s. 581.

⁹⁰ Dle ustanovení § 12 trestního řádu jsou orgány činnými v trestním řízení soud, státní zástupce a policejní orgán.

⁹¹ § 18 přestupkového zákona

přestupku nepřičetná.⁹² Mezi další důvody pro odložení věci orgánem policie patří situace, kdy do 30 dnů ode dne, kdy se o přestupku orgán policie dozvěděl, nezjistí skutečnosti, které by odůvodňovaly podezření, že byl přestupek spáchán určitou osobou. Ovšem pokud důvody pro odložení pominou, musí orgán policie věc oznámit, a to v případě, pokud není na místě věc vyřídit jiným způsobem. Jako příklad opadnutí důvodu odložení lze jmenovat situaci, kdy osoba užívající výsad a imunit již toto oprávnění nemá. Orgán policie však může vyřídit věc jiným způsobem než pouze oznámením věci, jestliže důvody pro odložení pominou. A to uložit pokutu příkazem na místě dle ustanovení § 91 přestupkového zákona.⁹³ Možnost věc odložit ze strany policejního orgánu je v souladu se zásadou hospodárnosti, jelikož policejní orgán nemusí z důvodu odložení věci nutně kontaktovat správní orgán.⁹⁴

Ustanovení § 74 odst. 4 přestupkového zákona stanoví, že orgán policie oznamovatele přestupku vyrozumí do 30 dnů o provedeném opatření. Ovšem to vše až z iniciativy oznamovatele, tedy až ten o to orgán policie požádá. Není tedy povinností orgánu policie vyrozumět oznamovatele o tom, jak bylo s oznámením naloženo. Jedná se o stejný postup jako v případě ustanovení § 42 správního řádu. Provedeným opatřením tak může být např. zahájení, či nezahájení řízení, nebo postoupení věci příslušnému správnímu orgánu, jak vyplývá z ustanovení § 42 správního řádu.⁹⁵

V rámci nezbytných šetření dle tohoto ustanovení disponuje orgán policie řadou pravomocí, které mu svěřuje zákon o Policii ČR, o tom bude pojednáno v samostatné kapitole diplomové práce.

V rámci postupu při nezbytných šetření orgánem policie dochází k situacím, kdy se osoby cítí dotčeny. V tomto případě je možnost podat stížnost, pokud se dotčená osoba domnívá, že orgán policie nepostupoval dle zákona. Stížnost se podává „na odbor vnitřní kontroly příslušného krajského ředitelství.“⁹⁶ Dotčenou osobu definuje správní řád ve svém ustanovení § 27 odst. 1. Správní řád přisuzuje dotčené osobě účastenství, jestliže jí v řízení z moci úřední rozhodnutí

---

⁹² § 19 přestupkového zákona

⁹³ JEMELKA, L., VETEŠNÍK, P. *Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich. Zákon o některých přestupcích. Komentář. 2. vydání.* Praha: C. H. Beck, 2020, s. 581.

⁹⁴ KUČEROVÁ, H., HORZINKOVÁ, E. *Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich a zákon o některých přestupcích s komentářem a judikaturou.* Praha: Leges, 2019, s. 424.

⁹⁵ JEMELKA, L., VETEŠNÍK, P. *Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich. Zákon o některých přestupcích. Komentář. 2. vydání.* Praha: C. H. Beck, 2020, s. 581.

⁹⁶ VARVAŘOVSKÝ, P. *Přestupky.* Brno: Kancelář veřejného ochránce práv ve spolupráci s Wolters Kluwer ČR, c2012. Stanoviska (Kancelář veřejného ochránce práv), s. 18.

založí, změni nebo zruší právo anebo povinnost, či má rozhodnutí prohlásit, že právo nebo povinnost mají nebo nemají, v tomto případě se jedná o jednoho z hlavních účastníků. Správní řád přiznává dotčené osobě též vedlejší účastenství v ustanovení § 27 odst. 2, za tyto účastníky považuje další dotčené osoby, které mohou být přímo dotčeny na svých právech či povinnostech právě rozhodnutím. Úprava samotné stížnosti je poté zakotvena v ustanovení § 175 a násl. správního řádu. Stížnost se vyřizuje do 60 dnů ode dne jejího doručení, avšak tuto lhůtu lze překročit, a to tehdy, pokud v rámci lhůty nelze zajistit podklady, které jsou potřebné pro vyřízení stížnosti.⁹⁷ Po vyřízení stížnosti nemusí být dotčená osoba, tedy stěžovatel, spokojen s výsledkem, tedy že se domnívá, že stížnost nebyla řádně vyřízena. Z tohoto důvodu může stěžovatel požádat nadřízený správní orgán, aby přešetřil způsob vyřízení stížnosti.⁹⁸ Ohledně šetření těchto stížností došlo již v minulosti k dohodě mezi veřejným ochráncem práv a Policií ČR. Stížnost v prvním stupni by měl, dle výše zmiňované dohody, vyřizovat ředitel krajského ředitelství a následně v druhém stupni by měla přijít na řadu funkce policejního prezidenta, který by se ujal prošetření způsobu vyřízení stížnosti jakožto nadřízený správní orgán, v souladu s ustanovením § 175 odst. 7 správního řádu.⁹⁹

Vedle této úpravy oznamování přestupku, kterou zakotvil přestupkový zákon, existuje řada dalších zákonů, které upravují oznamování spáchaného přestupku. Tato zvláštní úprava má přednost před přestupkovým zákonem v rámci poměru speciality. Jako příklad speciálního zákona lze uvést zákon o silničním provozu, přesněji již zmiňované ustanovení § 125f daného zákona.¹⁰⁰

3.3 Součinnost

Dalším možným způsobem postupu Policie ČR v rámci přestupkového zákona je institut součinnosti. Úprava je zakotvena v ustanovení § 75 příslušného zákona. Obecně je součinnost, nebo též kooperace, či spolupráce mezi různými orgány a taktéž osobami důležitým aspektem, jelikož v rámci spolupráce dochází k rychlejšímu a efektivnějšímu řešení problému, či situace. Kdyby nedocházelo ke

---

⁹⁷ § 175 odst. 5 správního řádu

⁹⁸ § 175 odst. 7 správního řádu

⁹⁹ VARVAŘOVSKÝ, P. *Přestupky*. Brno: Kancelář veřejného ochránce práv ve spolupráci s Wolters Kluwer ČR, c2012. Stanoviska (Kancelář veřejného ochránce práv), s. 18.

¹⁰⁰ JEMELKA, L., VETEŠNÍK, P. *Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, Zákon o některých přestupcích. Komentář*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2017, s. 644.

vzájemné spolupráci mezi orgány, různá řízení by se vyznačovala časovými průtahy.

Jak bylo již výše uvedeno, projevuje se zde zásada dobré správy. V rámci této dobré správy dochází právě ke spolupráci správních orgánů. Součinnost mezi orgány policie a správních orgánů se dle ustanovení § 75 přestupkového zákona děje na základě žádosti příslušného správního orgánu. Orgán policie, nebo jiný správní orgán provede úkony, které jsou potřebné k prověřování oznámení o přestupku, k projednání o přestupku a k výkonu rozhodnutí. To vše musí činit bez zbytečného odkladu. Jak z uvedeného vyplývá, součinnost se týká jak postupu před zahájením řízení, dále se týká samotného řízení, a i následného provedení výkonu rozhodnutí.¹⁰¹

Úloha Policie ČR je v rámci součinnosti podstatná zejména u výkonu rozhodnutí, v rámci správního práva se jedná o správní exekuce. S ohledem na to, že při exekuci dochází k emočnímu vypětí osob, u kterých se exekuce provádí, mohou nastat situace, kdy tito jedinci jsou agresivní a dochází též k fyzickému napadání úředních osob. V těchto situacích je třeba požádat o součinnost Policii ČR, která proti agresivní osobě zasáhne.¹⁰² Provádění správní exekuce předvedením je zakotveno v ustanovení § 127 správního řádu.

V rámci postupu před zahájením řízení může správní orgán vyžadovat podání vysvětlení dle ustanovení § 137 správního řádu. Hlavní důvod pro nezbytné vysvětlení je ten, že je potřeba prověřit oznámení, ostatní podněty nebo vlastní zjištění správního orgánu, která by mohla vést k zahájení řízení z moci úřední. Ovšem požadovat vysvětlení může správní orgán tehdy, když nelze rozhodné skutečnosti zjistit jiným úředním postupem. Podstatným bodem v tomto ustanovení je ten, že pro vysvětlení se užije obdobně ustanovení o předvolání a předvedení. Právě v této situaci přichází podstata součinnosti s Policií ČR v rámci postupu před zahájením přestupkového řízení. Pokud se osoba nedostaví na předvolání bez náležité omluvy nebo bez dostatečných důvodů, vydá správní orgán usnesení, na jehož základě bude osoba předvedena. Písemné vyhotovení usnesení se taktéž doručuje orgánům, které mají předvedení provést.¹⁰³ Předvedení zajišťuje Policie ČR, vedle Policie ČR provádí předvedení taktéž jiný

---

¹⁰¹ MATEŠ, P. a kol. *Základy správního práva trestního*. 7. přepracované vydání. Praha: C. H. Beck, 2017, s. 144.

¹⁰² JEMELKA, L., VETEŠNÍK, P. *Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich. Zákon o některých přestupcích. Komentář*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2020, s. 583.

¹⁰³ § 60 odst. 1 správního řádu

ozbrojený sbor dle zvláštního zákona, nebo obecní policie, pokud se jedná o řízení před orgány obcí.¹⁰⁴ Dle ustanovení § 75 přestupkového zákona může nastat situace, kdy orgán policie nebo jiný správní orgán není příslušný k provedení požadovaných úkonů, v tomto případě je neprovede a příslušný správní orgán o tom vyrozumí. Formu vyrozumění zákon nijak nespecifikuje

Ustanovení neudává lhůtu pro provedení úkonů, konstatuje jen, že je třeba úkon provést bez zbytečného odkladu. Souvislost s tímto vyjádřením lze nalézt ve správním řádu, přesněji v ustanovení § 6 odst. 1, kde je zakotvena zásada rychlosti.¹⁰⁵

Jak bylo uvedeno již v kapitole týkající se oznamování přestupku, v rámci zákona o Policii ČR je spolupráce zakotvena v ustanovení § 14. Součinnost Policie ČR je nadále podstatné zmínit v souvislosti s ustanovením § 135 správního řádu, pokud existuje hrozba, že se někdo pokusí ztížit nebo zmařit provedení úkonu správního orgánu, nebo dojde k existenci nebezpečí, které by ohrožovalo osoby nebo majetek. V těchto případech si správní orgán vyžádá součinnost Policie ČR při provedení úkonu.

Policie ČR provádí i vykázání z místa úkonu dle ustanovení § 63 správního řádu, jedná se o další projev součinnosti.¹⁰⁶ Vykázán z místa konání úkonu může být ten, kdo ruší pořádek při ústním jednání či ohledání na místě svým nepřístojným chováním. Před vykázáním je třeba osobu nejprve upozornit. S ohledem na povahu tohoto institutu se usnesení o vykázání z místa úkonu činí ústně.¹⁰⁷ Správní řád v ustanovení § 63 odst. 2 zakotvuje případ, kdy danou osobu z místa úkonu vykázat nelze, a to tehdy, pokud má osoba vlastnické či užívací právo k prostoru, kde se úkon koná.

Další příklad součinnosti lze spatřit v souvislosti s doručováním dle ustanovení § 19 odst. 1 správního řádu.¹⁰⁸ Dané ustanovení správního řádu zakotvilo možnost doručení prostřednictvím policejního orgánu.

V souvislosti se součinností a s oznamováním přestupku je třeba zmínit, že správní orgán musí zjistit do 60 dnů od přijetí oznámení, nebo ode dne kdy se o

---

¹⁰⁴ § 60 odst. 2 správního řádu

¹⁰⁵ JEMELKA, L., VETEŠNÍK, P. Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich. Zákon o některých přestupcích. Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2020, s. 583.

¹⁰⁶ JEMELKA, L., PONDĚLÍČKOVÁ, K., BOHADLO, D. *Správní řád. Komentář*. 6. vydání. Praha: C. H. Beck, 2019, s. 720.

¹⁰⁷ § 63 odst. 1 správního řádu

¹⁰⁸ POTĚŠIL, L., HEJČ, D., RIGEL, F., MAREK, D. *Správní řád. Komentář*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2020, s. 678.

přestupku dozvěděl, skutečnosti, které by odůvodnily zahájit přestupkové řízení. Pokud tak neučiní, musí správní orgán věc odložit a řízení nezahájit.¹⁰⁹

Vedle institutu součinnosti dle přestupkového zákona existuje v rámci správního řízení institut dožádání, zakotvený v ustanovení § 13 správního řádu. Přestupkový zákon nevyžaduje, aby bylo pro součinnost vydáno usnesení, na rozdíl od dožádání, kde správní řád zakotvil nutnost vydání usnesení ze strany správního orgánu.¹¹⁰ Ustanovení § 13 správního řádu umožňuje, aby úkon provedl jiný správní orgán, jedná se o tzv. dožádaný správní orgán. Důvod je ten, že by příslušný správní orgán nemohl úkon provést, respektive ho může provést jen s neúčelnými náklady či s obtížemi.

Správní řád v ustanovení § 13 odst. 3 zakotvil, že dožádání je nutné provést bez zbytečného odkladu. Pokud tak provést nelze, je nutné dožádání učinit ve lhůtě 30 dnů, a to ode dne, kdy bylo dožádání doručeno. Zde lze spatřit první rozdíl mezi součinností a dožádáním, tedy že u součinnosti přestupkový zákon nestanoví konkrétní lhůtu.

Výše bylo uvedeno, že v rámci součinnosti orgán policie úkon neprovede z důvodu nepřislusnosti.¹¹¹ Přestupkový zákon tedy úzce stanovil neprovedení úkonu pouze z důvodu nepřislusnosti. Správní řád v ustanovení § 13 odst. 4 zakotvil širší možnosti odmítnutí dožádání. Dožádaný správní orgán může úkon odmítnout pro rozpor s právními předpisy, pokud není dožádaný správní orgán ve vztahu podřízenosti, může taktéž provedení dožádaného úkonu odmítnout, pokud by úkon vážným způsobem ohrozil plnění jeho vlastních úkonů, nebo by dožádání způsobilo neúměrné náklady. I když ustanovení § 74 přestupkového zákona výslovně nestanoví odmítnutí provedení úkonu pro rozpor s právními předpisy, lze vztáhnout rozpor s právními předpisy jako důvod pro odmítnutí provedení úkonu také dle ustanovení § 74 přestupkového zákona.¹¹²

Institut součinnosti z pohledu postupu Policie ČR před zahájením přestupkového řízení lze spatřovat zejména při provádění úkonů, které jsou nutné k prověření oznámení o přestupku. Nastat tedy může situace, kdy byl přestupek

---

¹⁰⁹ § 76 odst. 1 písm. k) přestupkového zákona

¹¹⁰ JEMELKA, L., VETĚŠNÍK, P. *Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, Zákon o některých přestupcích. Komentář*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2017, s. 646.

¹¹¹ § 75 přestupkového zákona

¹¹² JEMELKA, L., VETĚŠNÍK, P. *Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, Zákon o některých přestupcích. Komentář*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2017, s. 646.

oznámen a je třeba učinit veškeré úkony, aby byl zjištěn skutečný stav věci, zejména tedy prověřit, zda je oznámení o přestupku opodstatněné.¹¹³

Jelikož dne 1. 1. 2009 nabyl účinnosti zákon o Policii ČR, je třeba aplikovat ustanovení o součinnosti s ohledem právě na zákon o Policii ČR. Důvodem zavedení zákona o Policii ČR bylo odlehčit policistům od byrokratických činností. Tedy aby se policisté soustředili zejména na ochranu společnosti, majetku a celkově na udržení veřejného pořádku, nikoliv dělat činnosti, které do této kategorie nespádají a policejní sbor naopak zatěžují. Účelem součinnosti je tedy možnost obrátit se na policejní sbor a požádat jej o provedení úkonů, ovšem to vše pouze tehdy, pokud sám správní orgán daný úkon nemůže provést, nebo nemůže získat informace jiným způsobem.¹¹⁴ Z uvedeného vyplývá, že není samovůlí správního orgánu obracet se na policejní orgán o doplnění úkonu v rámci postupu před zahájením přestupkového řízení. Správní orgán může přistoupit k užití institutu součinnosti pouze tehdy, pokud on sám nemůže úkon provést, až poté může policejní orgán požádat o součinnost. Důvod lze spatřovat v tom, že policejní orgán nemůže být zatěžován, jelikož na jeho bedrech dřímá ochrana podstatných právních statků.

Výše uvedené informuje o situaci, kdy institut součinnosti užit nelze, ovšem je třeba se zaměřit taktéž na okolnosti, kdy součinnost v úvahu připadá. Lze si představit situaci, kdy policejní orgán předá správnímu orgánu oznámení o přestupku, avšak toto oznámení nebude mít veškeré náležitosti, které zákon předpokládá. V této situaci přichází v úvahu využít součinnost, jelikož správní orgán není oprávněn nedostatky v oznámení napravit sám. O doplnění tedy požádá policejní orgán.¹¹⁵

Na druhou stranu nelze například po policejním orgánu požadovat, aby vyslechl svědka v rámci přestupkového řízení. Toto jednání porušuje hned dvě zásady, a to rychlost a hospodárnost. Užití důkaz svědeckou výpovědí dle ustanovení § 55 správního řádu lze pouze za předpokladu, že daná osoba byla ze strany správního orgánu řádně poučena, k čemuž v tomto případě nedochází, tudíž nelze považovat tuto výpověď za zákonnou dle ustanovení § 55 správního řádu. Dále je požadování policejního orgánu o provedení výslechu osoby v rozporu se zásadou,

---

¹¹³ JEMELKA, L., VETEŠNÍK, P. *Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich. Zákon o některých přestupcích. Komentář*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2020, s. 577.

¹¹⁴ KUČEROVÁ, H., HORZINKOVÁ, E. *Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich a zákon o některých přestupcích s komentářem a judikaturou*. Praha: Leges, 2019, s. 428.

¹¹⁵ KUČEROVÁ, H., HORZINKOVÁ, E. *Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich a zákon o některých přestupcích s komentářem a judikaturou*. Praha: Leges, 2019, s. 428.

že podklady pro případné rozhodnutí o přestupku si správní orgán musí opatřit sám, to vyplývá z ustanovení § 50 odst. 2 správního řádu. Tohle předávání si věci mezi správním orgánem a policejním orgánem dozajista není správným postupem. Pokud tedy dochází k předávání spisu mezi těmito institucemi, lze proti tomu užít opatření proti nečinnosti.¹¹⁶ Nečinnost je upravena v ustanovení § 80 správního řádu, účelem je tedy odstranění nedostatku v případě nečinnosti správního orgánu. Podstatou je, že nadřízený správní orgán učiní opatření proti nečinnosti tehdy, když se o tomto faktu dozví. To vše činí nadřízený správní orgán z moci úřední.

---

¹¹⁶ KUČEROVÁ, H., HORZINKOVÁ, E. *Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich a zákon o některých přestupcích s komentářem a judikaturou*. Praha: Leges, 2019, s. 429.

4. Postup před zahájením přestupkového řízení dle zákona o Policii ČR

Přestupkový zákon upravuje institut postupu před zahájením přestupkového řízení samostatně, tedy odděleně vedle dalších fází přestupkového řízení. Ovšem v zákoně o Policii ČR samostatná a ucelená úprava postupu před zahájením řízení absentuje. Úprava postupu Policie ČR, kterou lze vztahovat na postup před zahájením přestupkového řízení, je v zákoně o Policii ČR roztržštěná. S ohledem na výklad jednotlivých ustanovení obsažených v zákoně o Policii ČR lze konstatovat, že určitá úprava v tomto zákoně se použije taktéž na postup před zahájením přestupkového řízení.

4.1 Omezení osobní svobody

Osobní svoboda spadá do kategorie základních lidských práv zaručených LZPS. Osobní svoboda je aspekt, který je pro každého jedince přirozeným jevem. V současnosti je osobní svoboda samozřejmostí pro demokratické státy a je zaručena v čl. 8 odst. 1 LZPS. I přesto, že je garantována katalogem lidských práv, existují situace, kdy dochází k jejímu omezení. Ovšem k tomu smí docházet pouze z důvodů a způsobem, které stanoví zákon.

Za zásah do osobní sféry jedince nelze považovat situaci, kdy osoba souhlasí s omezením osobní svobody, tzn., že omezení osobní svobody se podrobí dobrovolně.¹¹⁷

Omezení osobní svobody ze strany policisty má svá pravidla, která musí být dodržena. Zejména je v zákoně o Policii ČR zakotveno, jak nesmí být s osobou, která je omezena na svobodě, zacházeno. „*Nesmí být podrobena mučení nebo krutému, nelidskému anebo ponižujícímu zacházení.*“¹¹⁸ Zároveň nesmí docházet k zacházení s osobou takovým způsobem, který by neuznával lidskou důstojnost, tzn., že nesmí docházet k nakládání s osobou jako s objektem.¹¹⁹ Zákaz mučení, krutého, nelidského a ponižujícího zacházení je zakotven v čl. 7 odst. 2 LZPS a v čl. 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. K ponižujícímu zacházení se taktéž vyjádřil Evropský soud pro lidská práva (ESLP) ve věci Bouyid proti Belgii, který řešil situaci, kdy policista uštědřil facku

---

¹¹⁷ ŠKODA, J., VAVERA, F., ŠMERDA, R. *Zákon o policii s komentářem*. 2. vydání. Plzeň: Aleš Čeněk, 2013, s. 108.

¹¹⁸ § 24 odst. 1 zákona o Policii ČR

¹¹⁹ ŠTEINBACH, M., ŠLESINGER, R., ZIMMERMANN, M., BÍLEK, M., HLAVÁČOVÁ, K. *Zákon o Policii České republiky. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019, s. 26.

dvěma mužům. ESLP shledal, že užití fyzické síly proti zajištěné osobě představuje zásah do lidské důstojnosti, a to tehdy, pokud s ohledem na chování osoby nebylo užití fyzického násilí nutné. Tudíž i tato jediná facka ze strany policisty je v rozporu s čl. 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod a jedná se o ponižující chování ze strany policisty k osobě zajištěné.¹²⁰ S ohledem na fakt, že policisté pracují v kolektivu, může nastat situace, kdy část kolektivu či pouze jednotlivec zachází s osobou výše popsáním způsobem. V tomto případě je policista, kterému je takové jednání známo, povinen přijmout opatření k zamezení takového zacházení s osobou a oznámit celou věc svému nadřízenému, a to bezodkladně.¹²¹

Větší důraz na zákaz mučení a zákaz krutému, nelidskému a ponižujícímu zacházení začal být kladen po skončení 2. světové války, jelikož je obecně známé, že právě zmiňované hodnoty byly za období 2. světové války potlačovány a na jejich ochranu nebyl kladen žádný zřetel. Po hrůzných událostech tohoto období bylo třeba zakotvit zákaz mučení, krutého, nelidského a ponižujícího zacházení na mezinárodní úrovni, aby se situace již neopakovala. Z tohoto důvodu byla v roce 1948 přijata Všeobecná deklarace lidských práv. Po dalších letech došlo k přijetí Mezinárodního paktu o občanských a politických právech.¹²²

Jestliže dojde k omezení osobní svobody, bude o tomto faktu informována osoba blízká, ovšem pouze za předpokladu, že osoba omezená na svobodě o to požádá a taktéž určí, která osoba blízká má být vyrozuměna. Tedy není povinností Policie ČR informovat osoby blízké, tento aspekt je podmíněn žádostí ze strany osoby omezené na svobodě. Pokud však bude omezena osoba nezletilá či osoba s omezenou svéprávností, musí vždy dojít k vyrozumění zákonného zástupce nebo opatrovníka, pokud dojde k omezení svobody osoby mladší patnácti let, musí být vyrozuměn také orgán sociálně právní ochrany dětí. Pokud se omezení svobody týká vojáka v činné službě, musí být vyrozuměna Vojenská policie. Ovšem existují situace, kdy k vyrozumění nedojde, a to tehdy, pokud by došlo k ohrožení úkolu, který má být splněn, nebo by vyrozumění způsobilo nepřiměřené obtíže.¹²³

Obecná ustanovení o omezení osobní svobody taktéž upravují tzv. právo na právní pomoc. Osoba, která byla omezena na svobodě, má právo na právní

---

¹²⁰ Rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ze dne 28. 9. 2015, sp. zn. 23380/09. Zdroj: *beck-online*. Aktualizace ke dni 30. 11. 2020.

¹²¹ § 24 odst. 1 zákona o Policii ČR

¹²² ŠKODA, J., VAVERA, F., ŠMERDA, R. *Zákon o policii s komentářem*. 2. vydání. Plzeň: Aleš Čeněk, 2013, s. 110.

¹²³ § 24 odst. 2, odst. 3 zákona o Policii ČR

pomoc, tzn., že může mluvit s právním zástupcem, a to i bez přítomnosti třetí osoby. Právní pomoc si taková osoba zajišťuje na své náklady. Pokud osoba omezená na svobodě požádá o součinnost policistu v souvislosti s právem na právní pomoc, je policista povinen tuto součinnost poskytnout.¹²⁴ Právo na právní pomoc je součástí práva na soudní a jinou ochranu, má na něj právo každý již od počátku řízení.¹²⁵

Vedle práva na právní pomoc zákon o Policii ČR přiznává osobě omezené na osobní svobodě další právo, jedná se o právo na vyšetření nebo ošetření lékařem. Lékaře, který vyšetření či ošetření provede, si osoba omezená na svobodě vybere sama. Oprávněním výběru lékaře však tato osoba nedisponuje, pokud se jedná o vyšetření, které má vést ke zjištění, zda lze osobu umístit do policejní cely, nebo je nutné ji z policejní cely propustit. Z důvodu vyšetření či ošetření osoby omezené na svobodě lékařem, musí policista umožnit lékaři přístup k takové osobě.¹²⁶ Výjimka výběru lékaře, pokud se jedná o policejní celu, zde slouží pro zajištění nezkrasleného vyšetření či ošetření.¹²⁷

Není podmínkou, aby se osoba omezená na svobodě nacházela v policejní cele, právo na vyšetření či ošetření má tato osoba vždy, bez ohledu na to, kde se nachází, podmínkou je zde tedy pouze její omezení na osobní svobodě. Otázkou taktéž je, zda má být policista přítomen vyšetření. Zde hraje podstatnou roli závazný pokyn policejního prezidenta č. 159/2009, o eskortách, střežení osob a o policejních celách, zejména tedy čl. 12 odst. 2 daného závazného pokynu. Tento článek stanoví, že u vyšetření lékařem musí být alespoň jeden policista, který je stejného pohlaví jako osoba, která má být vyšetřena, ve vizuálním kontaktu. Policista tedy musí být mimo doslech, aby osoba omezená na svobodě popřípadě mohla lékaři sdělit o nedůstojném zacházení ze strany policistů. Ovšem daný policista musí být ve vizuálním kontaktu, aby mohl ochránit osobu omezenou na svobodě a lékaře, pokud by došlo k nějakému útoku.¹²⁸

V souvislosti s právem na vyšetření a ošetření a s případnou volbou lékaře je nutné také zmínit, že zvolit lékaře dle své vůle nemůže osoba omezená na svobodě, která je umístěna v policejní cele zřízené u Policie ČR. Avšak tento fakt

---

¹²⁴ § 24 odst. 4 zákona o Policii ČR

¹²⁵ Čl. 37 odst. 2 LZPS

¹²⁶ § 24 odst. 5 zákona o Policii ČR

¹²⁷ ŠKODA, J., VAVERA, F., ŠMERDA, R. *Zákon o policii s komentářem*. 2. vydání. Plzeň: Aleš Čeněk, 2013, s. 113.

¹²⁸ ŠTEINBACH, M., ŠLESINGER, R., ZIMMERMANN, M., BÍLEK, M., HLAVÁČOVÁ, K. *Zákon o Policii České republiky. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019, s. 30.

nevyklučuje možnost, že si osoba může přizvat lékaře dle svého výběru k poskytnutí zdravotních služeb. Osoba omezená na svobodě tak činí na své náklady.¹²⁹

V rámci postupu Policie ČR před zahájením přestupkového řízení je omezení osobní svobody mnohdy diskutovaným tématem u široké veřejnosti. Příčinu lze hledat v rozvoji digitálních technologií a zaznamenávání postupu policisty velmi často na mobilní zařízení a následné zveřejnění na sociálních sítích. Ovšem na toto počínání v mnohých případech nelze nahlížet objektivně, jelikož je na mobilní zařízení zachycen až následný zákrok policisty, tudíž nelze vidět, co počínání policisty předcházelo. Omezení osobní svobody je v mnohých případech až následnou reakcí na chování či jednání dané osoby. V takových případech je ze strany veřejnosti na jednání policisty nahlíženo negativně. Osoba, která se dopouští určitého protiprávního jednání, se mnohdy může chovat agresivně, nebo se může pokusit o útěk, pokud si je vědoma, že se přestupku dopustila. A právě v těchto případech je na policisty, aby v rámci postupu před zahájením přestupkového řízení omezil osobní svobodu osoby.

4.1.1 Připoutání

Zákon o Policii ČR v ustanovení § 25 umožňuje připoutání osoby. Možnost osobu připoutat je závislá na jejím chování. Pokud se tedy osoba dopouští fyzického napadání jiné osoby, respektive napadání přímo policisty, nebo pokud ohrožuje vlastní život, případně poškozuje majetek, nebo se pokusí o útěk, může policista přistoupit k omezení volného pohybu takové osoby tím, že ji připoutá k vhodnému předmětu, zejména pomocí pout.

Zákon nikterak neuvádí definici pout a ani nestanoví, z jakého materiálu mají pouta být. Pouta jsou pouze zakotvena v ustanovení § 52 písm. p) zákona o Policii ČR, jedná se o jeden z donucovacích prostředků. S ohledem na fakt, že nejsou pouta nikterak specifikována, lze usoudit, že mohou mít jakoukoliv podobu, s přihlédnutím na bezprostřední situace, ve kterých policisté zasahují. Může tedy nastat okolnost, kdy policista musí improvizovat, v tomto případě může užít cokoliv, co umožní osobu připoutat, např. lano, lepicí páska, atd. Jelikož je připoutání osoby podstatným zákrokem vůči svobodě, je při připoutání nutné přihlížet na zásadu proporcionality zakotvenou v ustanovení § 11 zákona o

---

¹²⁹ § 29 odst. 2 písm. d) zákona o zdravotních službách

Policii ČR, a proto je kladen důraz na to, aby bylo připoutání užito v krajních případech.¹³⁰

Zákon udává maximální dobu, po kterou může být osoba připoutána, jedná se nejdéle o dvě hodiny. Ovšem to neznamena, že osoba musí být připoutána celé dvě hodiny, policista je povinen ukončit připoutání osoby tehdy, pokud pominou důvody, které k připoutání vedly, a s ohledem na okolnosti je zřejmé, že osoba nebude takové jednání opakovat,¹³¹ tzn., že osoba přestane být např. agresivní vůči jiným osobám či policistovi. Pokud osoba své jednání zklidní a je zřejmé, že již toto chování nebude opakovat, tak není důvod ponechávat osobu připoutanou, i když neuplynula dvou hodinová doba.

Důvody, které policistu k připoutání osoby vedly, by měly být uvedeny ve služebním záznamu. Je ideální ze strany policisty důvody sepsat s ohledem na fakt, že připoutání je zásahem do základního lidského práva, a tak bývá často napadeno ze strany osob, proti kterým bylo zasaženo. Sepsané odůvodnění později pomůže při vyjasňování, proč k připoutání došlo a policistům může být tak k prospěchu mít při sobě právě služební záznam, kterým můžou svá jednání obhájit.¹³² Zákon nikterak nerozvíjí, ke kterým konkrétním předmětům má být osoba připoutána. Má se ovšem jednat o předměty, které jsou k tomuto účelu vhodné, tudíž by nemělo docházet k připoutání osoby např. poblíž krbových kamen či jiného topného tělesa, kde by mohlo dojít ke zranění osob. Zákon zároveň nestanoví, v jaké poloze má být osoba připoutána, ovšem lze konstatovat, že se musí jednat o polohu, která nepůsobí připoutané osobě velké obtíže a bolest.

Připoutání osoby ve vztahu k postupu před zahájením přestupkového řízení připadá v úvahu tehdy, pokud se osoba dopouští výše popsaného chování např. při příjezdu Policie ČR k jednání, které má znaky přestupku a s ohledem na chování osoby lze předpokládat, že proti ní bude v budoucnu vedeno přestupkové řízení. Osoba se může např. dopouštět přestupku proti majetku dle ustanovení § 8 zákona o některých přestupcích tím, že majetek úmyslně poškozuj. Po příjezdu Policie ČR osoba nikterak nereaguje na výzvu, aby upustila od takového chování, a s ohledem na zásadu přiměřenosti nelze docílit jiným způsobem nežli připoutáním toho, aby osoba přestala majetek poškozovat.

---

¹³⁰ ŠTEINBACH, M., ŠLESINGER, R., ZIMMERMANN, M., BÍLEK, M., HLAVÁČOVÁ, K. *Zákon o Policii České republiky. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019, s. 31.

¹³¹ § 25 odst. 1 zákona o Policii ČR

¹³² ŠTEINBACH, M., ŠLESINGER, R., ZIMMERMANN, M., BÍLEK, M., HLAVÁČOVÁ, K. *Zákon o Policii České republiky. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019, s. 31-32.

Lze si představit situaci, že policisté byli přivoláni k jednání osoby, kde je důvodné podezření, že se osoba dopustila přestupku proti veřejnému pořádku tím, že maří vykázaní ze společného obydlí dle ustanovení § 5 odst. 1 písm. c) zákona o některých přestupcích. Po příjezdu Policie ČR na místo, odkud byla osoba vykázána, se tato osoba začne chovat agresivně vůči policistům, případně i vůči jiným osobám, začne je fyzicky napadat. V rámci postupu Policie ČR před zahájením přestupkového řízení je nutné tedy nějakým způsobem zasáhnout a omezit možnost volného pohybu této osoby. A právě v této chvíli je vhodné užít institut připoutání. Pokud si v tomto modelovém případě představíme, že se věc odehrává v panelovém domě. Lze říci, že jako vhodný způsob se jeví připoutat takovou osobu k zábradlí, které se nachází u schodiště.

4.1.2 Zajištění osoby

Dalším prostředkem k omezení osobní svobody je v zákoně o Policii ČR v ustanovení § 26 zakotveno tzv. zajištění osoby. Zajištění osoby nemá sankční povahu, jedná se o prostředek, který plní pořádkovou funkci.¹³³ Důvody, které vedou k zajištění osoby, musí být zkoumány individuálně s ohledem na každý případ. Jako v předešlém způsobu omezení osobní svobody, tedy u připoutání, tak i u zajištění osoby se klade důraz na dodržení zásady přiměřenosti, tzn., že i když jsou naplněny aspekty, které umožňují osobu zajistit, musí se zkoumat přiměřenost s ohledem na konkrétnost každého případu.¹³⁴

Lhůta, po kterou může být osoba zajištěna, je stanovena na 24 hodin. Počíná běžet od okamžiku, kdy k omezení osobní svobody došlo, toto pravidlo je zakotveno v ustanovení § 26 odst. 2 zákona o Policii ČR. Uplynutí této lhůty má za následek to, že osoba zajištěná musí být propuštěna. V rámci této lhůty musí být prozkoumáváno, zda stále trvají důvody pro zajištění osoby, pokud policista shledá, že důvody pominuly, musí osobu propustit.¹³⁵

Vedle zajištění existuje institut zadržení osoby. Zadržení je ovšem prostředkem trestního práva, vedle toho zajištění osoby je doménou správního práva. Zajištění osoby lze označit za jednu z forem správní činnosti.¹³⁶ Zajištění osoby může spadat pod faktické pokyny, které spočívají v „*přímém uložení*

¹³³ MATES, P., ŠKODA, J., VAVERA F. *Veřejné sbory*. Praha: Wolters Kluwer, 2011, s. 118.

¹³⁴ ŠTEINBACH, M., ŠLESINGER, R., ZIMMERMANN, M., BÍLEK, M., HLAVÁČOVÁ, K. *Zákon o Policii České republiky. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019, s. 33.

¹³⁵ ŠTEINBACH, M., ŠLESINGER, R., ZIMMERMANN, M., BÍLEK, M., HLAVÁČOVÁ, K. *Zákon o Policii České republiky. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019, s. 40.

¹³⁶ ŠTEINBACH, M., ŠLESINGER, R., ZIMMERMANN, M., BÍLEK, M., HLAVÁČOVÁ, K. *Zákon o Policii České republiky. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019, s. 33.

*příkazu nebo zákazu určitého jednání, kterým je jeho adresát povinen se řídit.*¹³⁷

Vedle faktických pokynů se zajištění osoby dá zařadit pod bezprostřední zásahy, které jsou, jak již samotný název napovídá, charakterizovány svojí bezprostředností. Policista v rámci bezprostředního zásahu provádí úkon proti osobě, kterým přímo zasahuje do jejich práv. V rámci faktického pokynu a bezprostředního zásahu lze zajistit osobu, aniž by tomu předcházela některý formální proces.¹³⁸

Jestliže se osobě nezdá, že postup policisty při zajištění byl v souladu se zákonem, může v rámci kontroly Policie ČR na tento fakt upozornit dle ustanovení § 97 zákona o Policii ČR. Další možnou cestou, jak postup policisty přezkoumat, je podání žaloby v rámci řízení o ochraně před nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením správního orgánu.¹³⁹ Policista je také povinen o zajištění osoby sepsat úřední záznam.¹⁴⁰

V rámci postupu Policie ČR před zahájením přestupkového řízení je podstatnou úpravou ustanovení § 26 odst. 1 písm. f) zákona o Policii ČR, které stanoví, že policista je oprávněn osobu zajistit, pokud byla přistižena při jednání, které má znaky přestupku. A to tehdy, pokud je na místě důvodná obava, že bude v jednání, které je v rozporu se zákonem, pokračovat, anebo je zde důvodná obava, že bude mařit řádné objasnění věci. Z uvedeného vyplývá, že v rámci tohoto ustanovení lze osobu zajistit ze dvou důvodů, tedy opakování protizákonného jednání, nebo maření řádného objasnění věci. Zákon udává, že možnost zajistit osobu nastává tehdy, pokud osoba byla přistižena při jednání, které má znaky přestupku, ovšem právní nauka zastává názor, že osobu lze zajistit taktéž ihned po spáchání přestupku, pokud je s ohledem k okolnostem zřejmé, že jej spáchala tato osoba. Prvním důvodem, proč je možné v rámci postupu před zahájením přestupkového řízení zajistit osobu, která byla přistižena při jednání, které má znaky přestupku, je dle výše uvedeného důvodná obava, že bude v protiprávním jednání pokračovat. Toto pokračování lze vysvětlit ze dvou hledisek, tedy že osoba bude pokračovat v jednání, které započala a které hodlá v rámci pokračování dokončit, nebo že bude opakovat jednání znovu.¹⁴¹ Jako

¹³⁷ KOPECKÝ, M. *Správní právo. Obecná část*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2019, s. 195.

¹³⁸ ŠTEINBACH, M., ŠLESINGER, R., ZIMMERMANN, M., BÍLEK, M., HLAVÁČOVÁ, K. *Zákon o Policii České republiky. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019, s. 33-34.

¹³⁹ § 82 a násl. soudního řádu správního

¹⁴⁰ § 26 odst. 5 zákona o Policii ČR

¹⁴¹ ŠTEINBACH, M., ŠLESINGER, R., ZIMMERMANN, M., BÍLEK, M., HLAVÁČOVÁ, K. *Zákon o Policii České republiky. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019, s. 37-38.

příklad lze uvést „*případy pouličního nabízení sexuálních služeb tam, kde to obecní vyhláška nedovoluje.*“¹⁴² Právě v těchto kontroverzních případech lze s velkou pravděpodobností očekávat, že nabízení sexuálních služeb se bude v budoucnu opakovat, a to i přes varování a výzvu policistů. Druhým důvodem k zajištění osoby je maření řádného objasnění věci. Osoba se např. snaží ovlivnit svědky, tedy že její jednání směřuje k tomu, aby věc nebyla řádně objasněna.¹⁴³

4.2 Postup ve vztahu k věcem

Vedle výše popsaného postupu proti osobám zákon o Policii ČR upravuje taktéž postup ve vztahu k věcem v ustanovení § 34 a násl. Definici věci poskytuje zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, ve svém ustanovení § 489. Toto ustanovení praví, že „*věc v právním smyslu je vše, co je rozdílné od osoby a slouží potřebě lidí.*“ V rámci tohoto vymezení lze stanovit základní znaky věci, tedy že věc je rozdílná od osoby a zároveň slouží k potřebě lidí, tzn., že osoba nemůže sloužit k potřebě lidí, na rozdíl právě od věci.¹⁴⁴

4.2.1 Odnětí věci

Prvním případem ve vztahu k věci je její odnětí. Před samotným odnětím je policista povinen nejdříve osobu vyzvat, aby danou věc vydala. Jedná se o logický postup, jelikož odnětí věci je podstatným zásahem do práva osob, je nutné dát osobě možnost, aby věc sama vydala, z tohoto důvodu je výzva nedílnou součástí před samotným odnětím věci. Zákon stanoví dva důvody, kdy je policista pro postup odnětí věci oprávněn. Oba důvody se uplatní právě v rámci postupu před zahájením přestupkového řízení. První důvod nastává tehdy, pokud lze předpokládat, že v rámci řízení o přestupku, které bude následovat, může být uložen správní trest ve formě propadnutí věci, nebo může dojít v rámci ochranného opatření k zabránění věci. Druhý důvod spočívá v tom, že věc je pro řízení o přestupku věcí důležitou.¹⁴⁵

V rámci dané výzvy není podstatné, zda vyzvaná osoba je majitelem věci, podstatné v tomto případě je pouze to, že osoba, proti níž je výzva vyslovena, má věc reálně u sebe. Jestliže je policista oprávněn vyzvat osobu k vydání věci

---

¹⁴² VANGELI, B. *Zákon o Policii České republiky. Komentář*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014, s. 110.

¹⁴³ ŠTEINBACH, M., ŠLESINGER, R., ZIMMERMANN, M., BÍLEK, M., HLAVÁČOVÁ, K. *Zákon o Policii České republiky. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019, s. 38.

¹⁴⁴ LAVICKÝ, P. a kol: *Občanský zákoník I. Obecná část (§ 1 – 654). Komentář*. 1. vydání, Praha: C. H. Beck, 2014, s. 1730.

¹⁴⁵ § 34 odst. 1 zákona o Policii ČR

v rámci toho, že v budoucnu může být uloženo v rámci správního trestu propadnutí věci dle ustanovení § 48 přestupkového zákona, lze taktéž předpokládat, že může být uložen správní trest propadnutí náhradní hodnoty v souvislosti s ustanovením § 49 přestupkového zákona. Stejná idea nastává i v rámci ochranného opatření zabránění věci dle ustanovení § 53 přestupkového zákona a zabránění náhradní hodnoty dle ustanovení § 54 přestupkového zákona.¹⁴⁶

Co se týče vydání věci, která je důležitou pro řízení o přestupku, a tím pádem podstatným institutem v rámci postupu před zahájením přestupkového řízení, lze stanovit, že tato věc nalezne své uplatnění v rámci dokazování. S tím souvisí zásada materiální pravdy, která je zakotvena v ustanovení § 3 správního řádu, tedy že správní orgán musí postupovat takovým způsobem, aby byl zjištěn skutečný stav věci, o tomto stavu nesmí být důvodné pochybnosti. Pro následné dokazování v rámci přestupkového řízení mohou být užity všechny důkazní prostředky, které vedou ke zjištění stavu věci a které musí být získány v souladu se zákonem, dle ustanovení § 51 odst. 1 správního řádu.¹⁴⁷ V souvislosti s tím lze konstatovat, že věc vydána na výzvu policisty, je věcí důležitou pro následné řízení o přestupku, jelikož na jejím základě může být zjištěn skutečný stav věci. A v rámci toho, že policista postupuje dle zákona, nebude pochyb o tom, že důkazní prostředek byl získán v souladu se zákonem.

Ovšem samotný přednes výzvy ze strany policisty nemusí nutně vést k tomu, že osoba danou výzvu uposlechne. Nastat může situace, že osoba na danou výzvu reagovat nebude, v tomto případě vyvstává oprávnění policisty příslušnou věc odejmout. Možnost věc odejmout ze strany policisty není absolutní, zákon toto oprávnění limituje. Věc nemůže být odňata, pokud je její hodnota v nápadném nepoměru k povaze přestupku.¹⁴⁸ Je nutné se taktéž podívat na fakt, komu lze věc odebrat. K odebrání věci v trestním řízení s ohledem na aspekt, komu tato věc může být zabráněna, se vyjádřil Ústavní soud ČR tak, že *„ustanovení umožňuje věc zabrat komukoli, a to i bez ohledu na to, zda měl vůbec nějaký vztah k trestnému činu nebo jeho pachateli.“*¹⁴⁹ Toto východisko Ústavního

---

¹⁴⁶ ŠTEINBACH, M., ŠLESINGER, R., ZIMMERMANN, M., BÍLEK, M., HLAVÁČOVÁ, K. *Zákon o Policii České republiky. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019, s. 58.

¹⁴⁷ ŠTEINBACH, M., ŠLESINGER, R., ZIMMERMANN, M., BÍLEK, M., HLAVÁČOVÁ, K. *Zákon o Policii České republiky. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019, s. 58.

¹⁴⁸ § 34 odst. 2 zákona o Policii ČR

¹⁴⁹ Usnesení Ústavního soudu ČR ze dne 1. 10. 1990, sp. zn. IV. ÚS 429/99. Zdroj: *beck-online*. Aktualizace ke dni 17. 12. 2020.

soudu ČR se sice vztahuje na trestní řízení, ovšem lze jej zohlednit taktéž v rámci přestupkového řízení.¹⁵⁰

K úkonům, které jsou prováděny, je v mnohých případech nutné sepsat úřední záznam. Jinak tomu není ani v tomto případě, tzn., že policista musí jak o vydání věci, tak o odnětí věci sepsat úřední záznam. Se sepsáním úředního záznamu je spojené potvrzení, které je nutné vydat osobě, která věc vydala, nebo které byla věc odňata. Podstatné taktéž je, jak s danou věcí naložit. Policista v rámci dalšího postupu věc předá orgánu, který je příslušný rozhodnout o přestupku.¹⁵¹ Takto sepsaný úřední záznam se nese v duchu ustanovení § 109 zákona o Policii ČR. Zmiňované ustanovení ukládá, že úřední záznam musí být sepsán bez zbytečného odkladu a taktéž stanoví obsahové náležitosti úředního záznamu, tzn., že musí obsahovat čas, důvod, průběh a okolnosti úkonu. Je nutné zkoumat, co se míní pod pojmem bez zbytečného odkladu. Zákon nikterak nestanoví období, které si pod tímto pojmem lze představit. Lze stanovit, že sepsání bez zbytečného odkladu nastává tehdy, pokud je úkon proveden a současně tehdy, když to dané okolnosti povolí.¹⁵² Výše uvedené však neznamená, že úřední záznam je nutné vždy sepsat okamžitě po provedení úkonu, nesmí však docházet ke zbytečnému odkladu jeho sepsání. To je nutné zkoumat vždy individuálně. Ke zbytečnému odkladu se vyjádřil Nejvyšší soud ČR, který zkoumal přiměřenou délku řízení v případě povolení provozu výherního hracího přístroje. Nejvyšší soud ČR stanovil, že situace, kdy správní orgán nevydal rozhodnutí v rámci dvou, případně tří dnů od podání žádosti, neznamená, že by správní orgán způsobil nepřiměřený odklad, v důsledku čehož by měl být úřední postup nesprávný.¹⁵³ Z daného vyplývá, že úkon je možné provést i v rámci několika dnů, a i přesto jej nelze považovat za nepřiměřený odklad, je nutné podotknout, že každá situace se musí zkoumat individuálně.

V rámci vydání, respektive odejmutí, věci může dojít k situacím, kdy má být tímto způsobem naloženo s omamnou či psychotropní látkou nebo prekursorem drog. Policie ČR tuto látku zničí, jakmile věc skončí, nebo látku zaeviduje k účelům podle ustanovení § 38 zákona o Policii ČR, tzn. pro držení a

---

¹⁵⁰ ŠTEINBACH, M., ŠLESINGER, R., ZIMMERMANN, M., BÍLEK, M., HLAVÁČOVÁ, K. *Zákon o Policii České republiky. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019, s. 60.

¹⁵¹ § 34 odst. 3 zákona o Policii ČR

¹⁵² ŠTEINBACH, M., ŠLESINGER, R., ZIMMERMANN, M., BÍLEK, M., HLAVÁČOVÁ, K. *Zákon o Policii České republiky. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019, s. 60.

¹⁵³ Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 30. 7. 2015, sp. zn. 30 Cdo 530/2014. Zdroj: *beck-online*. Aktualizace ke dni 17. 12. 2020.

používání nebezpečných látek pro účely výcviku, zkoušek, expertizní, znalecké a vědecko-výzkumné činnosti, nebo pro výkon jiné činnosti v rámci plnění úkolu. To vše pokud nebylo rozhodnuto o propadnutí, nebo rozhodnuto o zabránění věci v rámci správního trestání.¹⁵⁴

Pokud věc, která byla vydána či odňata, není již podstatnou pro další postup, tzn., že této věci není k dalšímu řízení již třeba, vydá ji policista osobě, o jejímž právu není pochyb. V jiném případě věc vrátí osobě, která ji vydala, nebo které byla věc odňata.¹⁵⁵ Pokud je na místě pochybovat o tom, že daná věc patří konkrétní osobě, přichází na řadu řízení občanskoprávní. Policie ČR dá věc do úschovy a kontaktuje osobu o této možnosti. Ovšem s úschovou jsou spojeny taktéž finanční prostředky, které nese Policie ČR, z tohoto důvodu je v zájmu všech, aby bylo vrácení věci vyřešeno co nejdříve.¹⁵⁶

4.2.2 Použití technického prostředku k zabránění odjezdu vozidla

Technickým prostředkem se v tomto případě myslí užití tzv. botičky, která je pro širokou veřejnost známým institutem. Jedná se tedy o prostředek, který je upevněn ke kolu vozidla, a tím zabrání případnému odjezdu s daným vozidlem. V rámci postupu policisty před zahájením přestupkového řízení je možné tento technický prostředek k zabránění odjezdu vozidla užit pouze tehdy, když řidič není na místě přítomen.¹⁵⁷

Pojem řidiče definuje zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů, tedy tzv. zákon o silničním provozu, ve svém ustanovení § 2 písm. d) tak, že „*řidič je účastník provozu na pozemních komunikacích, který řídí motorové nebo nemotorové vozidlo anebo tramvaj; řidičem je i jezdec na zvířeti.*“

Vedle toho, že řidič není přítomen na místě, se dále musí jednat o vozidlo, které je umístěno v prostoru, kde je zakázáno stání či zastavení vozidla, nebo o vozidlo, které sice stojí na místě, ale do tohoto místa je zakázán vjezd místní či přechodnou úpravou provozu na pozemních komunikacích. Zákon uvádí dále dva případy, kdy je možné užit technický prostředek k zabránění odjezdu vozidla. A to tehdy pokud je řidič nepřítomen na místě a vozidlo stojí na chodníku, kde je však stání zakázáno, nebo je vozidlem proveden neoprávněný zábor veřejného

¹⁵⁴ § 34 odst. 4 zákona o Policii ČR

¹⁵⁵ § 34 odst. 5 zákona o Policii ČR

¹⁵⁶ ŠTEINBACH, M., ŠLESINGER, R., ZIMMERMANN, M., BÍLEK, M., HLAVÁČOVÁ, K. *Zákon o Policii České republiky. Komentář.* Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019, s. 60.

¹⁵⁷ § 36 odst. 1 zákona o Policii ČR

prostranství.¹⁵⁸ Pojem veřejné prostranství definuje zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, v ustanovení § 34, jedná se o „všechna náměstí, ulice, tržiště, chodníky, veřejnou zeleň, parky a další prostory přístupné každému bez omezení, tedy sloužící obecnému užívání, bez ohledu na vlastnictví k tomuto prostoru.“

S ohledem na výčet donucovacích prostředků v ustanovení § 52 zákona o Policii ČR lze konstatovat, že technický prostředek k zabránění odjezdu vozidla nespadá do kategorie donucovacích prostředků. Účel použití tohoto prostředku lze spatřit zejména v zajištění, respektive v zajištění důkazu, tedy vozidla, pro případné přestupkové řízení. Z tohoto důvodu je použití technického prostředku k zabránění odjezdu vozidla podstatným institutem postupu Policie ČR před zahájením přestupkového řízení.¹⁵⁹

Zákon stanoví, že technický prostředek k zabránění odjezdu vozidla je možné užit pouze tehdy, jestliže je zajištěna možnost odstranit jej bez zbytečného odkladu.¹⁶⁰ Není tedy stanovena zákonná lhůta, do které je nutné prostředek z vozidla odstranit, je pouze zakotveno, že je nutné učinit tak bez zbytečného odkladu.

Důvody pro odstranění technického prostředku k zabránění odjezdu vozidla zákon o Policii ČR stanoví v ustanovení § 36 odst. 3. Botička se odstraní bez zbytečného odkladu po tom, co je přestupek projednán v blokovém řízení, nebo je zjištěna totožnost osoby, která dané vozidlo na místě ponechala, či po uhrazení nákladů provozovatelem vozidla. Z uvedeného je zřejmé, že umístění botičky na vozidlo je činěno v rámci postupu Policie ČR před zahájením přestupkového řízení, a to v případech výše uvedených. Poté, co je přestupek projednán, je nutné botičku z vozidla odstranit. Dané ustanovení již hovoří obecně o osobě, která vozidlo na zakázaném místě ponechala, není zde specifikováno, že se musí jednat o řidiče. Důvod lze spatřovat v tom, že vozidlo se může dostat na takové místo, aniž by bylo řízeno řidičem, jedná se o případy, kdy je vozidlo např. dotaženo.¹⁶¹

Veškeré náklady s příložením a následným odstraněním technického prostředku k zabránění odjezdu vozidla nese osoba, která dané vozidlo na místě

---

¹⁵⁸ § 36 odst. 1 zákona o Policii ČR

¹⁵⁹ ŠKODA, J., VAVERA, F., ŠMERDA, R. *Zákon o policii s komentářem*. 2. vydání. Plzeň: Aleš Čeněk, 2013, s. 152.

¹⁶⁰ § 36 odst. 2 zákona o Policii ČR

¹⁶¹ ŠKODA, J., VAVERA, F., ŠMERDA, R. *Zákon o policii s komentářem*. 2. vydání. Plzeň: Aleš Čeněk, 2013, s. 154.

nechala. Nastat však může situace, kdy takovou osobu nelze zjistit, v tomto případě nese náklady provozovatel vozidla. Ovšem pokud byla botička přiložena v rozporu se zákonem, je nutné uhrazené náklady vrátit tomu, kdo je vynaložil.¹⁶²

Zákonem jsou stanoveny taktéž případy, kdy tento technický prostředek užit nelze. V ustanovení § 36 odst. 4 zákona o Policii ČR je zakotveno, že prostředek nelze užit, jedná-li se o vozidlo, které tvoří překážku silničního provozu. Takovou překážkou je způsobilé být vše, co ohrožuje bezpečnost a plynulost provozu.¹⁶³ Dále dle uvedeného ustanovení nelze technický prostředek užit u vozidla, které je viditelně označeno jako vozidlo ozbrojených sil, bezpečnostního sboru, požární ochrany, vozidlo, které slouží k poskytování zdravotnických služeb, vozidlo invalidy či vozidlo osoby, která požívá výsady a imunity dle zákona nebo mezinárodní smlouvy.

Technický prostředek k zabránění odjezdu vozidla lze použít také v souladu s ustanovením § 55 odst. 1 písm. b) zákona o Policii ČR. V tomto případě se však jedná o donucovací prostředek a technický prostředek se užívá, aby bylo zabráněno útěku osoby, jejíž svoboda má být omezena. A s ohledem k okolnostem lze předpokládat, že se osoba pokusí vozidlo použít právě k účelu útěku. V tomto popsaném případě se výše uvedené ohledně použití technického prostředku k zabránění odjezdu vozidla neužije.¹⁶⁴ Je třeba nezaměňovat technický prostředek k zabránění odjezdu vozidla dle výše popsaného ustanovení § 36 zákona o Policii a prostředek k násilnému zastavení vozidla nebo zabránění jeho odjezdu, který se řídí dle ustanovení § 55 odst. 1 písm. b) zákona o Policii. Jedná se o instituty, které se odlišují svým účelem, v případě ustanovení § 36 zákona o Policii ČR se jedná o prostředek sloužící k zajištění, v případě již zmiňovaného druhého ustanovení se jedná o donucovací prostředek.¹⁶⁵

4.3 Práce s informacemi

Tak jako v jiných oborech, tak i v rámci postupů Policie ČR dochází k nakládání s informacemi. Jelikož se v mnoha případech Policie ČR dostane do kontaktu s osobními daty, je třeba nakládání s informacemi upravit. Je nutné, aby

---

¹⁶² § 36 odst. 5 zákona o Policii ČR

¹⁶³ § 2 písm. ee) zákona o silničním provozu

¹⁶⁴ § 36 odst. 6 zákona o Policii ČR

¹⁶⁵ ŠTEINBACH, M., ŠLESINGER, R., ZIMMERMANN, M., BÍLEK, M., HLAVÁČOVÁ, K. *Zákon o Policii České republiky. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019, s. 122.

policisté zpracovávali informace v rozsahu, který je nezbytný pro plnění úkolů Policie ČR.¹⁶⁶

Informace, se kterými se Policie ČR dostává při výkonu svých pravomocí do styku, lze dělit do tří skupin. V první řadě se jedná o osobní údaje, dále o utajované informace a v neposlední řadě sem lze řadit další informace, které lze označit za zbytkové, jelikož se nejedná o žádnou z prvních dvou uvedených skupin. Práci s informacemi zakotvil zákon o Policii ČR v ustanovení § 60 a násl., zároveň s ohledem na povahu informací dochází k aplikaci dalších zákonů, jedná se o zákon č. 110/2019 Sb., o zpracování osobních údajů, ve znění pozdějších předpisů a zákon č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti, ve znění pozdějších předpisů. Zároveň dochází k aplikaci nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679, jedná se o tzv. obecné nařízení o ochraně osobních údajů.¹⁶⁷

Účelem zákona o zpracování osobních údajů je zejména naplnit právo na ochranu soukromí, které se týká každé osoby. Tato ochrana se projevuje zejména tím, že zákon upravuje práva a povinnosti v případech, kdy dochází k manipulaci s osobními údaji.¹⁶⁸ Vedle toho zákon o ochraně utajovaných informací zakotvil zásady, dle kterých se informace považují za utajované, dále zákon upravuje podmínky, za kterých se k těmto informacím umožní přístup.¹⁶⁹

4.3.1 Podání vysvětlení

Pro postup Policie ČR před zahájením přestupkového řízení je podání vysvětlení důležitým aspektem. Jelikož při podání vysvětlení dochází k objasnění věcí a ke sběru informací, které jsou podstatné pro následující řízení. Dle ustanovení § 61 odst. 1 zákona o Policii ČR je Policie ČR oprávněna požadovat vysvětlení od osoby, která může přispět k objasnění rozhodných skutečností, mimo jiné, pro odhalení přestupku a jeho pachatele. Právě podání vysvětlení dle zákona o Policii ČR je možné aplikovat při oznamování přestupku orgánem policie ve zvláštních případech dle ustanovení § 74 přestupkového zákona.¹⁷⁰

Při podání vysvětlení je policista oprávněn danou osobu vyzvat, aby učinila vysvětlení bez zbytečného odkladu, pokud je to nezbytné, nebo ji může

¹⁶⁶ § 60 odst. 1 zákona o Policii ČR

¹⁶⁷ ŠTEINBACH, M., ŠLESINGER, R., ZIMMERMANN, M., BÍLEK, M., HLAVÁČOVÁ, K. *Zákon o Policii České republiky. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019, s. 138.

¹⁶⁸ § 1 zákona o zpracování osobních údajů

¹⁶⁹ § 1 zákona o ochraně utajovaných informací

¹⁷⁰ ŠTEINBACH, M., ŠLESINGER, R., ZIMMERMANN, M., BÍLEK, M., HLAVÁČOVÁ, K. *Zákon o Policii České republiky. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019, s. 145.

vyzvat, aby se dostavila ve stanovenou dobu na určené místo za účelem sepsání úředního záznamu o podání vysvětlení. Pokud se daná osoba dostaví k podání vysvětlení v souladu s výzvou policisty, je v takovém případě policista povinen sepsat úřední záznam o podání vysvětlení, a to bez zbytečného odkladu.¹⁷¹ Úřední záznam se v tomto případě poskytuje v rámci ustanovení § 109 zákona o Policii ČR.

Podání vysvětlení je ovlivněno institutem mlčenlivosti. Jestliže je určitá osoba o skutečnosti nebo informaci povinna zachovat mlčenlivost, nesmí se od ní podání vysvětlení požadovat. Existuje více zdrojů, ze kterých vyplývá povinnost zachovat mlčenlivost. Může být uložena přímo státem, nebo může být státem uznaná. Konstatování, že osoba je povinna zachovat mlčenlivost, lze za určitých podmínek prolomit. Děje se tak prostřednictvím zproštění, tzn., že orgán k tomu příslušný nebo ten, v jehož zájmu osoba povinnost mlčenlivosti má, zproští osobu povinnou k mlčenlivosti.¹⁷² Případů, kdy je povinnost mlčenlivosti uložena státem, existuje velké množství. Zákon může stanovit tuto povinnost více způsoby, tedy obecně zachovat povinnost mlčenlivosti, nebo zakotví jednotlivé případy, kdy je třeba mlčenlivost zachovat, respektive určí osoby, na něž se mlčenlivost vztahuje.¹⁷³ Ustanovení § 61 odst. 3 zákona o Policii ČR udává osobě privilegium, kdy může podání vysvětlení odepřít. Jedná se o situace, kdy by případným vysvětlením způsobila sobě či osobě blízké nebezpečí trestního stíhání. Tuto zásadu, která je zakotvena v čl. 37 odst. 1 LZPS, lze taktéž vztáhnout pro odepření podání vysvětlení, pokud by podaným vysvětlením osoba mohla sobě či osobě blízké způsobit postih za přešoupek.

S podáním vysvětlení dle zákona o Policii ČR úzce souvisí právo na právní pomoc zakotvena v čl. 37 odst. 2 LZPS. Právní pomoc se vztahuje vedle řízení před soudy taktéž na řízení, které konají jiné státní orgány, respektive orgány veřejné správy. Daný článek LZPS přiznává právo na právní pomoc již od počátku řízení, lze jej taktéž vztáhnout na podání vysvětlení v rámci postupu Policie ČR před zahájením přestupkového řízení. V případě, kdyby Policie ČR odmítla přítomnost advokáta, který poskytuje osobě podávající vysvětlení právní

---

¹⁷¹ § 61 odst. 1, odst. 2 zákona o Policii ČR

¹⁷² § 61 odst. 3 zákona o Policii ČR

¹⁷³ ŠTEINBACH, M., ŠLESINGER, R., ZIMMERMANN, M., BÍLEK, M., HLAVÁČOVÁ, K. *Zákon o Policii České republiky. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019, s. 145.

pomoc, dopustila by se porušení základního práva na právní pomoc, které je zakotvené v LZPS.¹⁷⁴

Podání vysvětlení, ke kterému se osoba dostavila na základě výzvy, může být učiněno v době, kdy má být tato osoba ve svém zaměstnání, či musí vykonávat jinou výdělečnou činnost. Osoba, která tedy podává vysvětlení na základě příslušné výzvy, má nárok na náhradu nutných výdajů a taktéž má nárok na náhradu ušlého výdělku. Náhradu takto stanovenou hradí Policie ČR. Nárok však není univerzální, zákon stanoví případy, kdy osoba nárok na náhradu nemá. Jedná se o osobu, která se dostavila pouze ve vlastním zájmu, nebo se dostavila v rámci svého vlastního protiprávního jednání. Nárok je třeba uplatnit do 7 dnů ode dne, kdy se osoba na příslušnou výzvu k podání vysvětlení dostavila, v opačném případě nárok na náhradu zaniká. O uplatnění nároku, a taktéž o následcích nedodržení lhůty k uplatnění nároku, musí být osoba řádně poučena.¹⁷⁵

Samotná výzva k podání vysvětlení, spočívající v dostavení se v určitou dobu na stanovené místo, ještě neznamená, že daná osoba výzvy uposlechne a řádně se dostaví. Důsledkem nedostavení se na výzvu bez dostatečné omluvy, nebo bez závažných důvodů je ten, že příslušná osoba může být předvedena. Jakmile je osoba předvedena, je nutné, aby podala požadované vysvětlení, o kterém bez zbytečného odkladu sepíše policista úřední záznam. Když je úřední záznam sepsán, tak již není na místě požadovat přítomnost osoby, tudíž bude osoba propuštěna.¹⁷⁶ Samotné předvedení lze klasifikovat jakožto prostředek zajišťovací, tzn., že prostřednictvím předvedení dochází k zajištění samotného účelu. Jestliže osoba výzvy předvedení neuposlechne, může se dopustit přestupku proti veřejnému pořádku spočívající v neuposlechnutí výzvy úřední osoby při výkonu její pravomoci.¹⁷⁷ Policista je nadále povinen dle ustanovení § 61 odst. 6 zákona o Policii ČR sepsat o předvedení úřední záznam.

Sepsání úředního záznamu v rámci postupu Policie ČR o podaném vysvětlení má podstatný význam pro budoucí případné řízení o přestupku. Po prostudování úředního záznamu má správní orgán jasnější představu o dalším postupu, jelikož na základě úředního záznamu se správní orgán může rozhodnout, zda je případná výpověď osoby podstatná pro objasnění skutečností v rámci

---

¹⁷⁴ Nález Ústavního soudu ČR ze dne 5. 6. 1996, sp. zn. II. ÚS 98/95. Zdroj: *beck-online*. Aktualizace ke dni 1. 1. 2021.

¹⁷⁵ § 61 odst. 4 zákona o Policii ČR

¹⁷⁶ § 61 odst. 5 zákona o Policii ČR

¹⁷⁷ § 5 odst. 1 písm. a) zákona o některých přestupcích

přestupkového řízení. Podstatné je zmínit to, že pokud dojde k pozdějšímu výsledku osoby v rámci přestupkového řízení, nesmí být úřední záznam o podaném vysvětlení čten místo samotné výpovědi osoby. Tudíž úřední záznam nemůže nahradit samotnou výpověď svědka, respektive obviněného, v rámci řízení, ve kterém je vyslýchán.¹⁷⁸

Podstatné náležitosti, které úřední záznam o podání vysvětlení musí obsahovat, jsou k vidění v příloze č. 1 diplomové práce. Dle této přílohy je patrné, že úřední záznam o podání vysvětlení dle zákona o Policii ČR musí obsahovat označení, že tento úřední záznam sepisuje Policie ČR, dále zde musí být údaj o dni a místu, kde je úřední záznam sepisován. Následují údaje, které identifikují osobu podávající vysvětlení. Do této kategorie spadá jméno a příjmení, místo narození, dále státní příslušnost, číslo dokladu, uvedení adresy trvalého pobytu a adresy současného pobytu, údaj o adrese pro účel doručování, uvedení informace o zaměstnání a současně s tím adresu zaměstnavatele, případně také údaj o datové schránce. Dále policista musí uvést, z jakého důvodu bylo vysvětlení požadováno, tedy z důvodu objasnění skutečností, které jsou podstatné v určité věci. Nesmí absentovat údaj, že osoba podávající vysvětlení rozuměla poučení, a dále tato osoba uvede rozhodné skutečnosti, které jsou důležité pro objasnění věci. Poté následuje informace o policistovi, který úřední záznam o podání vysvětlení sepsal.

4.3.2 Prokázání totožnosti

Policista je v zákonem vymezených případech oprávněn požadovat prokázání totožnosti osoby. Policisté mnohdy zasahují v terénu, tudíž lze prokázání totožnosti osoby požadovat přímo na místě, a to po posouzení všech skutečností policistovi známých v době vyzvání.¹⁷⁹

Dle ustanovení § 63 odst. 2 písm. a) zákona o Policii ČR spadá mezi důvody, na základě kterých je policista oprávněn příslušnou osobu vyzvat k prokázání totožnosti, situace, kdy jde o osobu podezřelou ze spáchání přestupku. Osoba podezřelá ze spáchání přestupku je zakotvena v přestupkovém zákoně. Jakmile je proti podezřelému ze spáchání přestupku učiněn první úkon v řízení, stává se z něho obviněný.¹⁸⁰ Role osoby, která je podezřelá ze spáchání přestupku, se tedy v průběhu řízení o přestupcích mění. Ovšem nejedná se pouze o změnu

---

¹⁷⁸ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ČR ze dne 9. 9. 2010, č. j. 1 As 34/2010-73. Zdroj: *beck-online*. Aktualizace ke dni 2. 1. 2021.

¹⁷⁹ ŠTEINBACH, M., ŠLESINGER, R., ZIMMERMANN, M., BÍLEK, M., HLAVÁČOVÁ, K. *Zákon o Policii České republiky. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019, s. 157.

¹⁸⁰ § 69 odst. 1 přestupkového zákona

označení dané osoby, ale taktéž má tato osoba v jednotlivých fázích řízení rozdílná práva a povinnosti. Tudíž pouhý fakt, že se z podezřelého stává obviněný, nerozděluje pouze přestupkové řízení do určitých fází, ale taktéž to má dopad na práva a povinnosti.

S postupem Policie ČR před zahájením přestupkového řízení souvisí taktéž výzva k prokázání totožnosti osoby, která se zdržuje v blízkosti místa, kde došlo ke spáchání přestupku.¹⁸¹ Místo spáchání přestupku je podstatným aktérem v přestupkovém řízení, jelikož udává, který orgán je místně příslušný věc projednat. Dle ustanovení § 62 odst. 1 přestupkového zákona je primárně k řízení příslušný právě správní orgán, v jehož obvodu byl přestupek spáchán. Fakt, že policista je oprávněn požadovat prokázání totožnosti osoby, která se zdržuje v blízkosti místa spáchání, hraje roli v budoucím případném řízení. Jelikož právě tato osoba, která se v místě spáchání přestupku pohybuje, může být osobou, která přestupek spáchala, případně je svědkem spáchaného přestupku, z tohoto důvodu může hrát jednu z ústředních rolí celého přestupkového řízení.

Jedním z dalších důvodů je zjistit totožnost osoby, která oznámila podezření ze spáchání přestupku.¹⁸² V tomto případě se jedná o výše popsané oznamování přestupku dle ustanovení § 73 přestupkového zákona.

Smyslem prokázání totožnosti osoby je prokázat její jméno, příjmení, datum narození a případně taktéž adresu, kde osoba pobývá, nebo adresu bydliště v zahraničí, dále prokázání rodného čísla a státní příslušnost.¹⁸³ S ohledem na uvedené lze říci, že se jedná o údaje, na základě kterých bude osoba ztotožněna, tzn., že nebude zaměněna s jinou osobou, jelikož výše uvedené aspekty konkretizují právě příslušnou osobu. Zákon o Policii ČR v ustanovení § 63 odst. 1 dále klade důraz na přiměřenost, tedy že rozsah zjišťování výše uvedených osobních údajů a zároveň způsob jejich zjištění musí být přiměřený účelu zjišťování totožnosti, tzn., že není třeba zjišťovat všechny údaje, pokud by to bylo nepřiměřené s ohledem na účel zjišťování totožnosti.¹⁸⁴

Je obecně zavedenou praxí, že osoba v rámci styku s různými úřady, respektive osobami, prokazuje svoji totožnost. Děje se tak z toho důvodu, aby

---

¹⁸¹ § 63 odst. 2 písm. h) zákona o Policii ČR

¹⁸² § 63 odst. 2 písm. j) zákona o Policii ČR

¹⁸³ § 63 odst. 1 zákona o Policii ČR

¹⁸⁴ ŠTEINBACH, M., ŠLESINGER, R., ZIMMERMANN, M., BÍLEK, M., HLAVÁČOVÁ, K. *Zákon o Policii České republiky. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019, s. 156.

osoba, která má určité právo či povinnost, nemohla být zaměněna s jinou osobou, které právo či povinnost nenáleží.

Osoba, která byla vyzvána k prokázání totožnosti, je povinna této výzvě vyhovět. Musí tak učinit bez ohledu na to, jaký je její soukromý postoj k dané věci. Osoba není oprávněna zkoumat jako první aspekt soulad dané výzvy se zákonem, a až poté případně výzvě vyhovět, či naopak výzvě nevyhovět. Výzvy je tedy nutné uposlechnout okamžitě.¹⁸⁵ Povinnost výzvě vyhovět je zakotvena v samotném zákoně o Policii ČR v ustanovení § 114. Zmiňované ustanovení stanoví, že je výzvě policisty povinen vyhovět každý, zároveň upozorňuje, že je nutné tak učinit bez zbytečného odkladu a bezplatně. Dané ustanovení taktéž přiznává policistovi překonat případný odpor, který je kladen ze strany osoby, která je povinna se výzvě podřídit. Pokud by výzvě vyhověno nebylo, jednalo by se o přestupek proti veřejnému pořádku, kterého se fyzická osoba dopustí tím, že neuposlechne výzvy.¹⁸⁶

Výzva policisty o prokázání totožnosti bývá v současné době taktéž ze strany společnosti kritizována. Ve společnosti existuje řada jedinců, kteří pohlížejí na policisty s despektem, a to i přesto, že policisté vykonávají pokyny svých nadřízených a je jejich povinností chránit bezpečnost a veřejný pořádek. Někteří jedinci tedy na výzvu nereagují a policistou pohrdají. Ovšem na policistu je nutné nahlížet s dávkou respektu a spolupracovat, proto je na místě výzvám policistů vyhovět.

Jak bylo již výše uvedeno, je třeba výzvu k prokázání totožnosti opřít o konkrétní zákonný důvod. Důvod však nelze sdělit dodatečně, zejména pokud je požadováno předložení občanského průkazu. Osobě nelze sdělit důvod, který v zákoně zakotven není, a až poté dodatečně výzvu odůvodnit v souladu se zákonem.¹⁸⁷

Fakt, že osoba vyzvaná k prokázání totožnosti výzvě nevyhoví, s sebou nese následky. Za určitých okolností může být osoba předvedena. A to tehdy, pokud odmítne prokázat svou totožnost, či totožnost nemůže prokázat ani tehdy, když poskytne potřebnou přiměřenou součinnost a dále policista nemůže totožnost zjistit ani provedením úkonu na místě. Osoba se předvede z důvodu, aby mohly

---

¹⁸⁵ Usnesení Ústavního soudu ČR ze dne 6. 1. 1998, sp. zn. I. ÚS 263/97. Zdroj: *beck-online*. Aktualizace ke dni 25. 1. 2021.

¹⁸⁶ § 5 odst. 1 písm. a) zákona o některých přestupcích

¹⁸⁷ Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 28. 1. 2014, č. j. 11 A 69/2013-81. Zdroj: *beck-online*. Aktualizace ke dni 25. 1. 2021.

být učiněny úkony, které povedou ke zjištění její totožnosti.¹⁸⁸ Samotné předvedení má však svá pravidla, která musí být dodržena. Podstatnou náležitostí je dodržení doby předvedení. Zákon o Policii ČR ve svém ustanovení § 64 odst. 1 stanoví, že dané předvedení nesmí překročit dobu, která je nezbytně nutná ke zjištění totožnosti osoby, tento fakt je odrazem zásady přiměřenosti. Dále zmíněné ustanovení zakotvilo dobu, po kterou je nutné totožnost zjistit, jedná se o 24 hodin, pokud tedy do této doby nedojde ke zjištění totožnosti příslušné osoby, musí být osoba propuštěna. Policista je povinen o daném předvedení sepsat úřední záznam.¹⁸⁹ Úřední záznam se v tomto případě považuje za dokumentaci dle ustanovení § 109 zákona o Policii ČR.¹⁹⁰

I když byla daná osoba předvedena, může se stát, že její totožnost přesto nebude zjištěna, tzn., že policista nezjistí totožnost ani tehdy, i když osoba sdělí veškeré údaje, či nelze totožnost osoby zjistit ani z evidence.¹⁹¹ V tomto případě má policista několik možností, jak totožnost zjistit, dle ustanovení § 63 odst. 4 zákona o Policii ČR je policista oprávněn zjistit totožnost „*snímáním daktyloskopických otisků, zjišťováním tělesných znaků, měřením těla, pořizováním obrazových, zvukových a jiných záznamů a odebíráním biologických vzorků umožňujících získání informací o genetickém vybavení.*“

Osoba proti výše uvedeným prostředkům může klást odpor, v tomto případě zákon o Policii ČR v ustanovení § 63 odst. 5 zakotvil oprávnění policisty tento odpor překonat. Ovšem i překonání odporu ze strany policisty má své meze a pravidla. Dle daného ustanovení zákona o Policii ČR musí být překonání odporu přiměřené intenzitě odporu, avšak odpor nelze překonat tehdy, pokud se jedná o odběr krve či se jedná o jiný zásah, který souvisí se zásahem do tělesné integrity.

4.3.3 Získávání informací v souvislosti s odhalováním a šetřením přestupků Policií ČR

Mezi úkoly Policie ČR patří mimo jiné taktéž odhalování a šetření přestupků. Zákon o Policii ČR dává do rukou Policie ČR některé prostředky, které umožní získat informace právě za účelem odhalování a šetření přestupků. Získání podstatných informací je důležitým zdrojem pro případné budoucí přestupkové řízení. Získávání informací v souvislosti s odhalováním a šetřením přestupků je

---

¹⁸⁸ § 63 odst. 3 zákona o Policii ČR

¹⁸⁹ § 64 odst. 2 zákona o Policii ČR

¹⁹⁰ ŠTEINBACH, M., ŠLESINGER, R., ZIMMERMANN, M., BÍLEK, M., HLAVÁČOVÁ, K. *Zákon o Policii České republiky. Komentář.* Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019, s. 162.

¹⁹¹ § 63 odst. 4 zákona o Policii ČR

jedním z podstatných institutů postupu Policie ČR před zahájením přestupkového řízení.

Prvním oprávněním Policie ČR v rámci dané problematiky je možnost výpisu z evidence Rejstříku trestů. Důvodem pro výpis z Rejstříku trestů je ten, když by předchozí trestní postih mohl vést k posouzení skutku jako trestného činu.¹⁹² Jedná se tedy o situaci, když by bylo jednání posuzováno jako trestný čin, nikoliv jako přestupek, a to v důsledku předchozího postihu v rámci trestní roviny.

Dle ustanovení § 67 odst. 1 písm. b) zákona o Policii ČR je dalším oprávněním Policie ČR provést orientační vyšetření, a to prostřednictvím dechové zkoušky, odběrem slin či potu. Toto oprávnění může Policie ČR uskutečnit tehdy, pokud je zde podezření na ovlivnění alkoholem či jinou návykovou látkou. Pod pojem návykové látky lze zařadit „*alkohol, tabák, omamné a psychotropní látky a jiné látky s psychoaktivními účinky, jejichž užívání může vést nebo se podílet na vzniku a rozvoji duševních poruch a poruch chování.*“¹⁹³ Je povinností dané osoby, aby se podrobila dechové zkoušce, odběru slin či potu. Ovšem této výzvě není osoba povinna se podrobit, pokud by bylo ohroženo její zdraví.¹⁹⁴

V pořadí třetím oprávněním dle zákona o Policii ČR je vyžádání odborného lékařského vyšetření ze strany Policie ČR. Toto oprávnění, obdobně jako předchozí, souvisí s alkoholem a jinými návykovými látkami. Policie ČR může vyžadovat odborné lékařské vyšetření v souvislosti se zjištěním alkoholu nebo jiné návykové látky. Policie ČR může taktéž vyžadovat odběr krve, moči slin anebo potu. To vše může Policie ČR vyžadovat i tehdy, pokud osobu nelze ke strpění úkonů předem vyzvat kvůli jejímu zdravotnímu stavu.¹⁹⁵ Pojem odborné lékařské vyšetření znamená „*cílené klinické vyšetření lékařem, včetně odběru biologického materiálu.*“¹⁹⁶ Pod pojmem odběr biologického materiálu se rozumí „*odběr vzorku žilní krve, moči, slin, vlasů nebo stěru z kůže nebo sliznic, s výjimkou odběru biologického materiálu pro orientační vyšetření.*“¹⁹⁷ Stejně tak jako v předešlém oprávnění, je i u odborného lékařského vyšetření povinností

---

¹⁹² § 67 odst. 1 písm. a) zákona o Policii ČR

¹⁹³ ŠTEINBACH, M., ŠLESINGER, R., ZIMMERMANN, M., BÍLEK, M., HLAVÁČOVÁ, K. *Zákon o Policii České republiky. Komentář.* Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019, s. 172.

¹⁹⁴ § 67 odst. 3 zákona o Policii ČR

¹⁹⁵ § 67 odst. 1 písm. c) zákona o Policii ČR

¹⁹⁶ § 2 písm. n) zákona o ochraně zdraví

¹⁹⁷ § 2 písm. o) zákona o ochraně zdraví

osoby se tomuto úkonu podrobit, ovšem povinnost nevzniká, pokud by úkon znamenal nebezpečí pro zdraví dané osoby.¹⁹⁸

Policista dále dle ustanovení § 67 odst. 1 písm. d) zákona o Policii ČR může vyžadovat jiná odborná vyjádření než ta, kterou jsou výše uvedena. V tomto případě však odborné vyjádření nemá povahu znaleckého posudku. Účelem institutu jiného odborného vyjádření je zjistit rozhodné informace, které budou hrát podstatnou roli pro řízení o přestupku. Zákon o Policii ČR dále nerozvádí jiné odborné vyjádření, tedy nestanoví, v rámci kterého oboru se poskytuje, případně jakou formou. Avšak již z názvu je patrné, že se musí jednat o obor, kde se vyjadřuje odbornost, tedy např. medicína.¹⁹⁹

V rámci odhalování a šetření přestupků disponuje Policie ČR dalšími oprávněními. Dle ustanovení § 67 odst. 2 zákona o Policii ČR mezi ně spadá zejména ohledání místa, kde byl přestupek spáchán. Další oprávnění se vztahuje k věcem. Policista může ohledat věc, která má vztah ke spáchanému přestupku. V souvislosti s místem spáchání přestupku a věcí, která je ve vztahu se spáchaným přestupkem, může policista zjišťovat a současně zajišťovat stopy. Tato činnost je důležitá pro zajištění důkazních prostředků.

Ohledat místo, kde byl přestupek spáchán, je důležité z toho hlediska, že pozdější ohledání by nepřineslo stejné výsledky, jako když se místo přestupku ohledá bez odkladu. Tzn., že postupem času dojde ke změně podmínek a pozdější ohledání by již nebylo objektivní. Co se týče ohledání věci, tak již samotné ustanovení § 67 odst. 2 zákona o Policii ČR stanoví, že se musí jednat o věc, která má vztah ke spáchanému přestupku, tzn., že nelze ohledat věc jinou. Z tradičního rozdělení věcí na věc movitou a nemovitou a s ohledem na fakt, že zákon nikterak nespécifikuje a nerozvádí, která přesně věc mající vztah ke spáchanému přestupku má být ohledána, lze konstatovat, že může dojít k ohledání jak věci movité, tak nemovité. Pod pojmem ohledání se rozumí vnímání místa či věci vlastními smysly.²⁰⁰

Ovšem dané získávání informací v souvislosti s odhalováním a šetřením přestupků nedává policistům pouze oprávnění, ale také povinnost. Ta souvisí s odběrem krve, pokud tedy ten, kdo je ze spáchání přestupku podezřelý, požádá o

---

¹⁹⁸ § 67 odst. 3 zákona o Policii ČR

¹⁹⁹ ŠKODA, J., VAVERA, F., ŠMERDA, R. *Zákon o policii s komentářem*. 2. vydání. Plzeň: Aleš Čeněk, 2013, s. 261.

²⁰⁰ ŠKODA, J., VAVERA, F., ŠMERDA, R. *Zákon o policii s komentářem*. 2. vydání. Plzeň: Aleš Čeněk, 2013, s. 261.

odběr krve, je povinností policisty vyhovět jeho žádosti. Povinností policisty není žádosti pouze vyhovět, policista taktéž musí danou osobu dopravit do zdravotnického zařízení k poskytovateli zdravotních služeb, kde bude odběr krve proveden. Příslušné zdravotnické zařízení a poskytovatele zdravotnických služeb vybere policista, nikoliv osoba podezřelá ze spáchání přestupku. Další povinností policisty v rámci odběru krve je zajistit provedení rozboru krve poskytovatelem zdravotních služeb. Ovšem doprava do zdravotnického zařízení, samotný odběr krve a její následný rozbor s sebou nese určité náklady. Tyto náklady jsou hrazeny ze strany osoby, která o odběr krve požádala. V určitých případech tyto náklady hradí zákonný zástupce osoby, jedná se o situaci, kdy o odběr krve požádá osoba nezletilá, která není plně svéprávná.²⁰¹

Ustanovení o povinnosti vyhovět odběru krve slouží k zajištění důkazu, o kterém osoba podezřelá ze spáchání přestupku nemá důvod pochybovat. Jde tedy o určitou jistotu, která slouží osobě podezřelé ze spáchání přestupku, pokud nedůvěřuje jiným opatřením prováděnými policisty.²⁰²

4.4 Postup Policie ČR při zjištění spáchání přestupku

Výše uvedené a popsané instituty, které zákon o Policii ČR, s kooperací přestupkového zákona, zakotvil, je nutné určitým způsobem aplikovat v praxi. Fakt, že zákon obsahuje jednotlivé aspekty postupu Policie ČR, je věc jedna, avšak na druhé straně je třeba existence určitého prvku, který by zákon uváděl v život. Tímto prvkem je právě policista, který svým jednáním a chováním, která činí na základě zákona, aplikuje zákon v reálných situacích.

Existují dva způsoby, jak se policista může dozvědět o faktu, že byl spáchán přestupek, prvním z nich je oznámení přestupku fyzickou osobou a druhým způsobem je zjištění přestupku přímo policistou v rámci své činnosti. Podstatnou roli hraje tzv. operační středisko. Právě operační střediska koordinují činnost policistů a přijímají oznámení na tísňové lince 158. Z tohoto důvodu musí být operační střediska nepřetržitě v provozu. Pokud občan zaujme stanovisko o podezření, že byl spáchán trestný čin nebo přestupek, zavolá na tísňovou linku 158, kde jeho hovor přijme právě operační středisko. V rámci hovoru zjistí operační středisko o případném přestupku maximum informací a na místo vyšle

---

²⁰¹ § 67 odst. 4 zákona o Policii ČR

²⁰² ŠTEINBACH, M., ŠLESINGER, R., ZIMMERMANN, M., BÍLEK, M., HLAVÁČOVÁ, K. *Zákon o Policii České republiky. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019, s. 172.

hlídku.²⁰³ V rámci útvarů Policii ČR tvoří, mimo jiné, taktéž krajská ředitelství.²⁰⁴ V rámci každého krajského ředitelství působí integrované operační středisko.²⁰⁵

Po příjezdu na místo se může stát, že osoba dopouštějící se přestupku klade odpor, a s policisty nespolupracuje. V rámci bezprostředního zásahu dochází k užití tzv. donucovacích prostředků.²⁰⁶ Případně mezi oprávnění policisty patří, vedle donucovacích prostředků, taktéž užití zbraně. Právní úprava donucovacích prostředku je zakotvena v ustanovení § 51 a násl. zákona o Policii ČR.

Pojem zásah není v právní úpravě nikterak definován. Definovat pojem zásah není prakticky ani možné, protože se pod tímto pojmem skrývá mnoho činností. K pojmu zásah se vyjádřil taktéž Nejvyšší správní soud ČR: „*Jde o úkony neformální, pro které mohou a nemusí být stanovena pravidla, např. faktické pokyny (typicky v dopravě), bezprostřední zásahy (při ohrožení, při demonstraci, příkazy ke zjednání nápravy), zajišťovací úkony atd.*“²⁰⁷

Oprávněním k použití donucovacího prostředku disponuje pouze policista. Jednat tak může pouze při zákroku, předpokladem je také řádné vycvičení policisty k použití donucovacích prostředků.²⁰⁸ Zákon o Policii ČR stanoví obecné podmínky, které musí být naplněny pro užití donucovacího prostředku. Dle ustanovení § 53 odst. 1 zákona o Policii ČR je policista oprávněn užit donucovací prostředek k ochraně bezpečnosti své osoby, jiné osoby a dále při ochraně majetku anebo veřejného zájmu. Zákon o Policii ČR taktéž upravuje postup před použitím donucovacího prostředku, tedy to, co musí policista splnit, než přistoupí k donucovacímu prostředku. Je povinností policisty nejdříve osobu vyzvat, aby upustila od protiprávního jednání, jinak bude proti ní užito donucovacího prostředku. Ovšem od této výzvy může být upuštěno tehdy, pokud věc nesnese odkladu a je zde hrozba ohrožení života či zdraví osob.²⁰⁹

Je nutné taktéž dodržet zásadu přiměřenosti při užití donucovacích prostředků. Dle ustanovení § 53 odst. 3 zákona o Policii ČR je nutné zvolit takový

---

²⁰³ *Policie České republiky: Police of the Czech republic*. 2. vydání. Praha: Policejní prezidium České republiky, 2017, s. 72.

²⁰⁴ § 6 odst. 1 písm. c) zákona o Policii ČR

²⁰⁵ *Policie České republiky: Police of the Czech republic*. 2. vydání. Praha: Policejní prezidium České republiky, 2017, s. 86.

²⁰⁶ KOPECKÝ, M. *Správní právo. Obecná část*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2019, s. 196.

²⁰⁷ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ČR ze dne 15. 10. 2009, č. j. 3 Aps 8/2009-37. Zdroj: *beck-online*. Aktualizace ke dni 17. 2. 2021.

²⁰⁸ § 51 zákona o Policii ČR

²⁰⁹ § 53 odst. 2 zákona o Policii ČR

donucovací prostředek, který dosáhne účelu, který je zákrokem sledován a je nutný k tomu, aby byl překonán odpor či útok, proti kterému policisté zasahují.²¹⁰

Jednotlivé donucovací prostředky jsou vyjmenovány v ustanovení § 52 zákona o Policii ČR. Jako příklad lze uvést hmaty, chvaty, kopy a údery, obušek, vrhací prostředek, který nemá povahu zbraně, různé způsoby vytlačování, jedná se o vytlačování koně, štítem či vozidlem, dále lze uvést pouta, užití služebního psa, slzotvorný nebo elektrický prostředek, který dočasným způsobem osobu zneschopní, atd.

Po použití donucovacích prostředků či zbraně nastává nová povinnost policisty, a to informovat svého nadřízeného o faktu, že donucovací prostředky, respektive zbraň, užil. Jak to již bývá, je povinností policisty po každém zákroku a úkonu sepsat úřední záznam, obecně se stanoví, že tak musí učinit bez zbytečného odkladu. Ovšem nastat mohou i situace, kdy je policista s ohledem na probíhající zákrok v psychickém stavu, ve kterém nemůže řádně úřední záznam sepsat, v tomto případě nelze po policistovi požadovat, aby byl úřední záznam sepsán bez zbytečného odkladu. Úřední záznam musí obsahovat vylíčení rozhodných okolností týkajících se užití donucovacího prostředku nebo zbraně. Tzn., je třeba uvést, že policista danou osobu nejdříve vyzval, dále je nutné uvést, z jakého důvodu bylo použito donucovacího prostředku a zákonné ustanovení, o které se odůvodnění opírá a přesný popis, jak donucovacího prostředku bylo použito.²¹¹

Dále následuje užití institutů výše popsaných v diplomové práci. Tedy zjištění totožnosti osoby, u které je důvodné podezření o faktu, že byl přestupek spáchán, dále získávání informací v souvislosti s odhalováním a šetřením přestupku. Užití některých institutů v rámci postupu Policie ČR před zahájením přestupkového řízení závisí na chování osob a na dalším vývoji situace. Tedy není nutné například použít připoutání osoby, pokud k tomu nejsou zákonem stanovené důvody.

Po nutném šetření všech rozhodných skutečností, které se týkají spáchaného přestupku, existují dvě možnosti, jak případný přestupek řešit ze strany policisty. Prvním způsobem řešení je oznamování přestupku příslušnému správnímu orgánu, pokud je důvodné podezření, že byl přestupek spáchán a pokud orgán policie není příslušný k jeho projednání.²¹² Institut oznamování

---

²¹⁰ ŠTEINBACH, M., ŠLESINGER, R., ZIMMERMANN, M., BÍLEK, M., HLAVÁČOVÁ, K. *Zákon o Policii České republiky. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019, s. 117.

²¹¹ HRINKO, M. a kol. *Pořádková činnost policie*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2020, s. 51-52.

²¹² § 73 přestupkového zákona

přestupku a oznamování přestupku orgánem policie ve zvláštních případech byl již výše popsán v diplomové práci. V pořadí druhým možným způsobem, jak může policista naložit se zjištěným faktem, že byl spáchán přestupek, je užití tzv. příkazu na místě.

4.5 Příkaz na místě

Dříve dle zákona České národní rady č. 200/1990 Sb., o přestupcích, který byl dne 1. 1. 2017 nahrazen současným přestupkovým zákonem, byl institut příkazu na místě znám pod pojmem blokové řízení. S ohledem na subsidiaritu právních předpisů dochází i v tomto případě k užití příslušných ustanovení správního řádu.²¹³ Metodicky je příkaz na místě v rámci přestupkového zákona zasazen mezi zvláštní druhy řízení. I přesto že je příkaz na místě řazen mezi zvláštní druhy řízení, nejedná se o speciální úpravu, a tudíž se zde neuplatní zásada přednosti. I přes jeho umístění mezi zvláštní druhy rozhodnutí, jsou příkazu na místě nadřazena ustanovení správního řádu a přestupkového zákona, ovšem pouze za předpokladu, že to povaha věci dovolí.²¹⁴

Oprávnění uložit pokutu příkazem na místě přiznává orgánu Policie ČR přestupkový zákon, který stanoví, že orgán Policie ČR může uložit pokutu příkazem na místě v zákoně stanoveném okruhu přestupků. Kromě správního orgánu může taktéž orgán Policie ČR uložit pokutu příkazem na místě, pokud se jedná o přestupek proti pořádku ve státní správě v působnosti Policie ČR, dále za přestupek proti pořádku v územní samosprávě, proti veřejnému pořádku, proti občanskému soužití a za přestupek proti majetku.²¹⁵ Je tedy patrné, že orgán Policie ČR je oprávněn uložit příkaz na místě pouze tehdy, pokud se jedná o výše vyjmenované druhy přestupků. Vedle správního orgánu a orgánu Policie ČR přiznává ustanovení § 91 odst. 2 přestupkového zákona oprávnění uložit příkaz na místě dalším orgánům, a to orgánu Vojenské policie, orgánu státní báňské správy, orgánu inspekce a v neposlední řadě taktéž strážníkovi městské policie.

Přestupkový zákon zakotvil podmínky pro uložení příkazu na místě. Tudíž není zde libovůle Policie ČR vyřešit přestupek tímto způsobem kdykoli. Je nutné tedy, aby se jednalo o přestupky výše jmenované. A dále lze uložit pokutu pouze tehdy, pokud nestačí domluva. Podstatnou podmínkou je taktéž fakt, že obviněný

---

²¹³ JEMELKA, L., VETEŠNÍK, P. *Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich. Zákon o některých přestupcích. Komentář*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2020, s. 748.

²¹⁴ MATES, P. a kol. *Základy správního práva trestního*. 7. přepracované vydání. Praha: C. H. Beck, 2017, s. 176.

²¹⁵ § 91 odst. 2 písm. a) přestupkového zákona

souhlasí se zjištěným stavem věci, dále že souhlasí s právní kvalifikací, s uložením pokuty, s její výší a že souhlasí s vydáním příkazového bloku. Policista je nadále limitován i výší uložené pokuty, je oprávněn uložit pokutu do maximální výše 10 000 Kč. Tato částka se však netýká mladistvých, u nich je policista limitován výší 2 500 Kč, toto omezení však neplatí, pokud se jedná o mladistvého, který podniká.²¹⁶

Úprava příkazu na místě v přestupkovém zákoně se však vůbec nezmiňuje o faktu, že by měl být přestupek, a celkové zjištění stavu věci, prokázán, tedy že by měl být daný přestupek zjištěn a neměly by plynout o zjištěném stavu žádné pochybnosti. Avšak s ohledem na již zmiňované subsidiární užití správního řádu, je tento požadavek nutný k možnosti uložení pokuty příkazem na místě. Zjištění stavu, o kterém nejsou pochybnosti, je zakotveno v ustanovení § 150 odst. 5 správního řádu. Přesněji je v daném ustanovení nutnost zjistit stav věci za prokázání. Pokud by k tomuto zjištění nedošlo, nešlo by příkaz na místě vydat, což by mělo za následek nutnost vést správní řízení, jelikož by bylo třeba rozhodné skutečnosti dokazovat.²¹⁷

Podstatnou roli v rámci příkazu na místě hraje domluva. Jelikož rozebrané ustanovení § 91 odst. 1 přestupkového zákona umožňuje uložit pokutu příkazem na místě pouze tehdy, pokud nepostačí domluva. Z toho plyne, že příkaz na místě je možný až tehdy, pokud policista po daném zvážení přestupku usoudí, že domluva v tomto konkrétním případě nepostačí. S ohledem na výčet správních trestů v ustanovení § 35 přestupkového zákona, nelze domluvu považovat za druh správního trestu. Spáchaný přestupek lze tedy vyřešit pouze domluvou, aniž by přicházel trest, právě domluva je institutem postupu před zahájením přestupkového řízení.²¹⁸

Pokud policista vyřeší přestupek prostřednictvím příkazu na místě, je jeho povinností vydat tzv. příkazový blok. V okamžiku, kdy je příkazový blok podepsán ze strany obviněného, stává se pravomocným a vykonatelným rozhodnutím. V případě uložení pokuty mohou nastat dvě situace, zaprvé že osoba má u sebe finanční hotovost a pokutu zaplatí na místě, avšak nastat může i situace, kdy takovou hotovost nemá a pokuta nemůže být ihned uhrazena.

---

²¹⁶ § 91 odst. 1 přestupkového zákona

²¹⁷ JEMELKA, L., VETEŠNÍK, P. *Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich. Zákon o některých přestupcích. Komentář. 2. vydání.* Praha: C. H. Beck, 2020, s. 749.

²¹⁸ JEMELKA, L., VETEŠNÍK, P. *Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich. Zákon o některých přestupcích. Komentář. 2. vydání.* Praha: C. H. Beck, 2020, s. 750.

V případě okamžitého neuhrazení se obviněnému vydá tzv. příkazový blok na peněžitou povinnost na místě nezaplacenou. V tomto příkazovém bloku je obsaženo poučení o způsobu zaplacení, dále je zde informace o lhůtě, do kdy je pokuta splatná, a samozřejmě nesmí chybět následky, které nastanou, pokud pokuta nebude včas zaplacená.²¹⁹

Příkazový blok na pokutu na místě zaplacenou má dvě části, část A, část B. Rozlišit je lze pomocí ochranného prvku, tzv. hologramu, který obsahuje pouze část B, kterou obdrží obviněný. Část A příkazového bloku na pokutu na místě zaplacenou zůstává u policisty. Ovšem obě části musí být obviněnému předloženy k nahlédnutí. Příkazový blok na pokutu na místě nezaplacenou má části tři, část A, B, C. Část A zůstává u policisty, část B obdrží obviněný a část C je předložena příslušnému celnímu úřadu. Ovšem pouze část B obsahuje hologram. K příkazovému bloku na pokutu na místě nezaplacenou obdrží obviněný také poštovní poukázku typu A k zaplacení pokuty, zde je uvedena adresa majitele účtu, tedy příslušného celního úřadu a číslo účtu. Vzhled jednotlivých příkazových bloků je obsažen v příloze č. 2 diplomové práce.

Obecně lze proti příkazu podat odpor ve lhůtě 8 dnů, podáním odporu se příkaz ruší a řízení pokračuje, avšak to neplatí u příkazu na místě, proti příkazu na místě není možné odpor podat.²²⁰

Následkem nezaplacení pokuty je možnost danou povinnost vymáhat v exekučním řízení, jelikož dle ustanovení § 40 odst. 1 písm. e) zákona č. 120/2001 Sb., exekuční řád, ve znění pozdějších předpisů, je exekučním titulem mimo jiné taktéž „*vykonatelné rozhodnutí a jiný exekuční titul orgánu veřejné moci*“. Do této kategorie lze dozajista zařadit i příkaz na místě, který se za výše uvedených podmínek stává pravomocným a vykonatelným rozhodnutím.²²¹

Příkazové bloky si Policie ČR nemůže vydávat ze své vlastní vůle, jsou vydávány pouze Ministerstvem financí. Ministerstvo financí je poté předá celním úřadům a krajským úřadům. Správní orgán si příkazové bloky odebírá od celního úřadu, pokud výnos plyne do státního rozpočtu či do jiného veřejného rozpočtu, ovšem do této kategorie nespadá rozpočet kraje a obce. Vedle příslušného celního

---

²¹⁹ § 92 odst. 1 přestupkového zákona

²²⁰ § 150 odst. 3, odst. 5 správního řádu

²²¹ JEMELKA, L., VETEŠNÍK, P. *Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich. Zákon o některých přestupcích. Komentář. 2. vydání.* Praha: C. H. Beck, 2020, s. 757.

úřadu si příkazové bloky odebírá správní orgán také od krajského úřadu, a to tehdy, pokud plyne výnos právě do rozpočtu kraje či obce.²²²

Přestupkový zákon v ustanovení § 92 odst. 2 zakotvil náležitosti, které musí příkazový blok obsahovat. Jako první položku příkazového bloku zákon stanovil jméno a příjmení obviněného, pokud se jedná o právnickou osobu, obsahuje příkazový blok jméno a příjmení osoby, která za danou právnickou osobu jedná a název právnické osoby, pokud je obviněným fyzická podnikající osoba, uvede se, stejně jako u právnické osoby, jméno a příjmení osoby, která za fyzickou podnikající osobu, jedná.²²³

V souvislosti s identifikací osoby obviněného v příkazovém bloku a současně s nutností jej vymezit takovým způsobem, aby nedošlo k případné záměně s jinou osobou, je třeba uvést i další údaje o osobě obviněného. Za tímto účelem je třeba uvést datum narození obviněného, pokud se jedná o fyzickou osobu, v případě právnické osoby a podnikající fyzické osoby, je tímto podstatným identifikátorem tzv. IČO (identifikační číslo osoby) za podmínky, že bylo těmto osobám uděleno.²²⁴

Ruku v ruce se jménem, příjmením a datem narození v rámci identifikace, jde adresa místa trvalého pobytu osoby obviněného. Pokud se jedná o právnickou osobu či podnikající fyzickou osobu, uvede se adresa trvalého pobytu osoby, která za ně jedná. Pokud se nejedná o občana České republiky, ale o cizince, uvede se adresa místa jeho hlášeného pobytu. Jestliže je obviněným podnikající fyzická osoba nebo právnická osoba, je možné uvést adresu sídla. Pokud právnická osoba nebo podnikající fyzická osoba sídlo na území České republiky nemá, či jej nelze zjistit, je možné uvést adresu místa, kde se nachází její nemovitý majetek, nebo lze uvést adresu místa, kde svou činnost vykonává.²²⁵

Nedílnou součástí příkazového bloku je podpis obviněného, respektive osoby, která jedná za právnickou osobu nebo podnikající fyzickou osobu.²²⁶ Problematikou byla čitelnost podpisu dané osoby. K tomuto faktu se vyjádřil již Nejvyšší soud ČR v rámci dříve platného blokového řízení. Nejvyšší soud ČR stanovil, že na čitelnosti podpisu trvat nelze, a to i přesto, že náležitostí bloku je čitelný podpis. Pokud by bylo nutné trvat na splnění podmínky čitelnosti podpisu,

---

²²² § 92 odst. 3 přestupkového zákona

²²³ § 92 odst. 2 písm. a) přestupkového zákona

²²⁴ § 92 odst. 2 písm. b) přestupkového zákona

²²⁵ § 92 odst. 2 písm. c) přestupkového zákona

²²⁶ § 92 odst. 2 písm. d) přestupkového zákona

a osoba dopouštějící se přestupku by se záměrně podepsala nečitelně, mělo by to za následek zmaření vykonatelnosti. Z tohoto důvodu nelze požadovat, aby podpis byl čitelný, jelikož by to mělo za následek to, že valná hromada takto vydaných bloků by nebyla vykonatelná.²²⁷

K podpisu obviněného se taktéž vyjádřil Nejvyšší správní soud ČR. Obviněný, který svůj podpis připojil k bloku, se vyjádřil, že nebyl seznámen s tím, co ve skutečnosti podepisuje a celkově byl k podpisu donucen. Ovšem obviněný nevyloučil, že by podpis na bloku nebyl jeho. Nejvyšší správní soud ČR konstatoval, že podpis obviněného představuje souhlas s faktem, že došlo ke splnění všech podmínek k vydání pokutového bloku.²²⁸

Mezi další náležitosti příkazového bloku dle ustanovení § 92 odst. 2 přestupkového zákona patří přesné vymezení okolností spáchaného přestupku, jedná se tedy o označení místa a času, popis, jakým způsobem se obviněný přestupku dopustil, dále je třeba spáchaný přestupek opřít o právní ustanovení a právní předpis, který byl porušen, tedy je třeba uvést právní kvalifikaci a formu zavinění. S ohledem na to, že je příkazem na místě ukládána pokuta, je třeba v příkazovém bloku uvést její konkrétní výši. Mezi další náležitostmi patří označení správního orgánu, který příkazový blok vydal a přesné vymezení úřední osoby, tedy její jméno, příjmení, funkci či služební číslo nebo identifikační číslo a její podpis. Nedílnou součástí je také uvedení data, místa vydání příkazového bloku a poučení. Poučení je podstatné v rámci právní moci a vykonatelnosti. Obviněný musí být poučen o faktu, že připojením jeho podpisu se příkazový blok stává pravomocným a vykonatelným rozhodnutím.

Jak bylo již výše uvedeno, proti příkazu na místě nelze podat odpor. Avšak zákonodárce pamatoval na situaci, jak se proti příkazu na místě bránit. Z tohoto důvodu byl zaveden institut přezkumu příkazu na místě, jehož úprava se nachází v ustanovení § 101 přestupkového zákona. Zmiňované ustanovení umožňuje, aby bylo zahájeno přezkumné řízení týkající se příkazu na místě, a to do 6 měsíců od právní moci příkazu. S ohledem na zákonné konstatování, že lze přezkumné řízení zahájit do 6 měsíců od právní moci, se nejedná o lhůtu subjektivní, ale o lhůtu

---

²²⁷ Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 15. 10. 2009, sp. zn. 20 Cdo 1533/2008. Zdroj: *beck-online*. Aktualizace ke dni 19. 2. 2021.

²²⁸ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ČR ze dne 15. 1. 2009, č. j. 2 As 89/2008-54. Zdroj: *beck-online*. Aktualizace ke dni 19. 2. 2021.

objektivní, jelikož není podstatné, kdy se správní orgán o důvodu přezkumu dozvěděl.²²⁹

Pokud lhůta 6 měsíců nebude dodržena a podnět bude podán po jejím uplynutí, rozhoduje o tomto podnětu správní orgán, který příkaz na místě vydal. Pokud účastník řízení požádá o to, aby byl informován o naložení s podnětem, správní orgán mu do 30 dnů ode dne, kdy podnět obdržel, sdělí skutečnost, že přezkumné řízení příkazu na místě zahájit nelze. Informovanost účastníka je zde tedy podmíněna jeho aktivitou.²³⁰

Zákon však vymezuje pouze situaci, kdy je podnět podán po lhůtě 6 měsíců a stanoví, který orgán tento opožděný podnět vyřizuje. Nedochozí k vyjádření ze strany zákonodárce, který orgán rozhoduje v případě, pokud je lhůta dodržena. V tomto případě je třeba užít obecná ustanovení přezkumného řízení, která jsou zakotvena ve správním řádu, přesněji řečeno v ustanovení § 95 správního řádu. Ve zmiňovaném ustanovení je stanoveno, že přezkumné řízení zahajuje z moci úřední správní orgán, který je nadřízený správnímu orgánu, který napadené rozhodnutí vydal. Pokud však podal podnět k přezkumnému řízení účastník, má oprávnění provést přezkumné řízení správní orgán, který rozhodnutí vydal, pokud účastníkovi vyhoví, a nezpůsobí újmu jinému účastníkovi. V opačném případě musí věc předat nadřízenému správnímu orgánu.²³¹

---

²²⁹ JEMELKA, L., VETEŠNÍK, P. *Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich. Zákon o některých přestupcích. Komentář. 2. vydání.* Praha: C. H. Beck, 2020, s. 842.

²³⁰ § 101 odst. 2 přestupkového zákona

²³¹ JEMELKA, L., VETEŠNÍK, P. *Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich. Zákon o některých přestupcích. Komentář. 2. vydání.* Praha: C. H. Beck, 2020, s. 843.

Závěr

Cílem diplomové práce bylo analyzovat přesný postup Policie ČR před zahájením přestupkového řízení, a to dle dvou stěžejních právních úprav, dle přestupkového zákona a dle zákona o Policii ČR. Ovšem nejen již zmiňované zákony se dotýkají činnosti Policie ČR, tudíž dalším bodem cíle diplomové práce bylo objasnit prameny právní úpravy dané problematiky. Jelikož hlavním aktérem diplomové práce je Policie ČR, bylo zároveň podstatné tuto instituci náležitě charakterizovat. Jednotlivé činnosti, které Policie ČR provádí, nemůže tato instituce činit jako celek, pro výkon činnosti je třeba existence určitého fyzického prvku, zejména tedy policistů. Z tohoto důvodu bylo cílem diplomové práce taktéž popsat základní povinnosti policisty.

S ohledem na skutečnost, že neexistuje speciální zákon, který by jednotně upravoval postup Policie ČR před zahájením přestupkového řízení, je podstatným přínosem diplomové práce shrnutí, popis a analýza jednotlivých aspektů týkajících se právě již zmiňovaného postupu Policie ČR před zahájením přestupkového řízení.

Nezastupitelné postavení v diplomové práci náleží Policii ČR. Pokud by zde tato instituce nefigurovala, nemohlo by dojít k popisu postupu Policie ČR před zahájením přestupkového řízení, jehož je nedílnou součástí. Z tohoto důvodu je tomuto bezpečnostnímu ozbrojenému sboru věnována první část diplomové práce. Diplomová práce shrnula v rámci první části obecnou charakteristiku Policie ČR, tzn., že došlo k popisu této instituce jakožto ozbrojeného bezpečnostního sboru. Současně bylo třeba taktéž vysvětlit vztah Policie ČR a Ministerstva vnitra, kterému je policejní sbor podřízen. V rámci obecné charakteristiky došlo k popisu hlavních úkolů, které Policie ČR musí plnit, a tedy jaké právní statky spadají pod její ochranu, lze např. zmínit, že pod ochranu spadají zejména bezpečnost osob na jedné straně a bezpečnost majetku na straně druhé, pod ochranu Policie ČR spadá taktéž veřejný pořádek. Diplomová práce současně vysvětluje, co se skrývá pod pojmy bezpečnost a veřejný pořádek.

V rámci první části, v oblasti obecné charakteristiky Policie ČR, došlo také k popisu, které fyzické osoby u policejního sboru působí. Každá instituce má svoji hierarchii a vnitřní uspořádání, nijak tomu není ani u hlavního aktéra diplomové práce, z tohoto důvodu došlo k popisu struktury uvnitř Policie ČR, tedy zejména, které útvary ji tvoří a současně, které služby v oblasti Policie ČR působí.

Strukturu části první diplomové práce dále rozvíjí kapitola týkající se osoby, která uvádí strohá zákonná ustanovení v život a užívá v praxi instituty, které byly v diplomové práci analyzovány. Jedná se samozřejmě o osobu policisty. V rámci této kapitoly se diplomová práce zaměřila zejména na popis základních povinností. Základním povinností je třeba přisuzovat podstatnou míru pozornosti, jelikož právě dodržení základních povinností je zárukou toho, že postup policisty byl v souladu se zákonem. Důležitost základních povinností lze spatřit i v tom, že je zákon o Policii ČR výslovně stanovil a dále je taktéž rozvíjí. Jedná se zejména o zdvořilé jednání ze strany policisty, jelikož povolání policisty lze považovat za vznešené a policisté dohlíží zejména na to, zda občané dodržují zákon, je tedy nutné, aby v rámci svých postupů jednali zdvořile. Mezi další povinnosti v diplomové práci popsané spadá iniciativa, přiměřenost, prokazování příslušnosti a v neposlední řadě taktéž povinnost poučování.

Část druhá diplomové práce pojednávala o pramenech právní úpravy. V této části došlo ke shrnutí právních předpisů, které se týkají a podstatným způsobem se dotýkají tématu diplomové práce. Je třeba uvést, že škála předpisů v této oblasti je vcelku rozmanitá. Ovšem speciální předpis, který by upravoval přímo postup Policie ČR před zahájením přestupkového řízení a obsahoval by přesně popsané instituty tohoto postupu, neexistuje. V souvislosti s právní mocí právních předpisů bylo nutné v této části zmínit ústavní pořádek a dále oblast mezinárodního práva. V oblasti Policie ČR hrají dominantní roli zejména mezinárodní smlouvy o policejní spolupráci. Současně došlo k popisu zákonů, které se problematiky dotýkají.

Téma diplomové práce znělo „*Postup Policie ČR před zahájením přestupkového řízení*“ a právě třetí část práce otevřela pomyslné dveře do tématu. Úprava postupu Policie ČR je v přestupkovém zákoně velmi strohá, z tohoto důvodu se diplomová práce zaměřila na podrobný rozbor institutů v zákoně stanovených. V rámci této části došlo k popisu oznamování přestupku, což lze označit za jakýsi indikátor pro případné zahájení přestupkového řízení. V rámci oznamování přestupku došlo taktéž k vysvětlení a rozebrání definice samotného přestupku, která se skládá, na rozdíl od trestného činu, jak z formálního, tak materiálního znaku. Oznamování přestupku lze označit jako oznamování v rámci obecné roviny, na rozdíl od dalšího institutu, který následuje jakožto další bod diplomové práce, který lze charakterizovat jako speciální, respektive zvláštní, oznamování přestupku. Jedná se o tzv. oznamování přestupku orgánem policie ve

zvláštních případech. V rámci charakteristiky oznamování přestupku orgánem policie ve zvláštních případech došlo k popisu, co se míní pod pojmem zvláštní případy, tedy které přestupky spadají pod oznamování orgánem policie a jsou výlučně v jeho pravomoci. Nedílnou součástí je zároveň úřední záznam, jehož pojetí bylo v práci popsáno. V rámci třetí části diplomové práce došlo k charakteristice součinnosti, jelikož součinnost či spolupráce je důležitým aspektem pro kooperaci jednotlivých orgánů.

Vedle přestupkového zákona se do podstatné míry dotýká tématu práce zároveň zákon o Policii ČR. S ohledem na mnoho institutů, které zákon o Policii ČR upravuje, je právě tato čtvrtá část diplomové práce nejobsáhlejší. Jelikož zákon o Policii ČR neobsahuje část, která by nesla název „*Postup Policie ČR před zahájením přestupkového řízení*“ bylo třeba instituty, které se týkají tématu diplomové práce, ucelit, a to z toho důvodu, že jsou v již zmiňovaném zákoně roztrženy. V rámci této části došlo k popisu postupu jak ve vztahu k osobám, tak i k věcem. V rámci osob bylo charakterizováno omezení osobní svobody, kam lze zařadit zejména připoutání a zajištění osoby. Zásah do osobní svobody osoby je dozajista velmi citelným omezením, proto je mu přikládán takový důraz. Jak bylo již zmíněno, vedle osob byl popsán taktéž postup ve vztahu k věcem, jelikož při přestupku je vedle osoby, která jej spáchala, důležitá taktéž věc, ať už taková, kterou byl přestupek spáchán, nebo která je výnosem spáchaného přestupku. V rámci věci bylo popsáno odnětí věci a taktéž použití technického prostředku k zabránění odjezdu vozidla, tedy tzv. botička, která je vžita do podvědomí populace a je velmi rozšířeným prostředkem. Policie ČR se v rámci své praxe dostává do styku s informacemi, proto je v diplomové práci věnována pozornost taktéž této oblasti. Charakterizováno bylo podání vysvětlení, jelikož v rámci něho dochází k objasnění rozhodných skutečností v rámci spáchaného přestupku. Součástí diplomové práce je taktéž příloha č. 1, která názorně ukazuje, které skutečnosti a informace má úřední záznam o podání vysvětlení dle zákona o Policii ČR obsahovat. Daný vzor úředního záznamu o podání vysvětlení byl pro účel diplomové práce získán na základě požádání příslušného orgánu, tedy Policie ČR. Ruku v ruce se s informacemi nese zejména prokázání totožnosti osob, protože osoba musí být přesně identifikována takovým způsobem, aby nedošlo k případné záměně s jinou osobou.

V rámci čtvrté části byl popsán také postup Policie ČR, když zjistí, že byl spáchán přestupek, tedy bylo uvedeno, jakými způsoby se Policie ČR dozví o

faktu, že určitá osoba na konkrétním místě spáchala přestupek a jak nadále postupuje. Současně došlo k uvedení možných způsobů řešení přestupku ze strany policisty. V souvislosti s touto tematikou došlo k rozebrání příkazu na místě, jako častým způsobem vyřešení přestupku policistou, aniž by věc musela být předána správnímu orgánu k šetření. Nedílnou součástí příkazu na místě je příkazový blok, který byl v práci taktéž rozebrán. Diplomová práce je obohacena o přílohu č. 2, která názorně ukazuje, jak příkazové bloky vypadají a jaký je mezi jednotlivými druhy příkazových bloků rozdíl, ať už se jedná o příkazový blok na pokutu na místě zaplacenou, či nezaplacenou. Příkazové bloky pro účel diplomové práce byly získány na základě požádání příslušného orgánu, tedy Policie ČR.

Prvním cílem diplomové práce bylo analyzovat přesný postup Policie ČR před zahájením přestupkového řízení. Tento cíl byl naplněn hned ve dvou částech diplomové práce, jelikož došlo k analýze postupu jak podle přestupkového zákona, tak dle zákona o Policii ČR. Druhý cíl, popis pramenů právní úpravy, byl naplněn ve druhé části diplomové práce. Jako další cíl diplomové práce byl stanoven popis Policie ČR jako instituce, tedy její obecná charakteristika a dále popis základních povinností hlavního aktéra, policisty, což lze s ohledem na strukturu práce považovat za splněné.

Diplomová uceleným způsobem analyzovala postup Policie ČR před tím, než dojde k zahájení přestupkového řízení. Jelikož právní úprava je roztržštěná, je hlavním přínosem práce uvedení a následné rozebrání jednotlivých institutů, kterými policisté disponují. Dle analýzy, kterou diplomová práce přinesla, jsem dospěla k závěru, že právní úprava této problematiky není celistvá, naopak ji lze označit za strohou, přestupkový zákon nedává dostatečný prostor pro Policii ČR a její postup před zahájením přestupkového řízení, obdobně lze konstatovat taktéž u zákona o Policii ČR, kde je právní úprava jednotlivých institutů rozdrobena napříč celým zákonem. Lze vyvodit závěr, že de lege ferenda by bylo přínosem uvedení zcela nového zákona, který by upravoval pouze postup Policie ČR před zahájením přestupkového řízení a byl tak lex specialis. Tento zákon by zakotvil jednotlivé instituty a podrobně a jednotně by rozvedl, jak má Policie ČR postupovat. Dalším možným řešením, jak pomyslnou mezeru v této právní úpravě vyplnit, je novelizovat současný přestupkový zákon a obohatit jej o další instituty postupu Policie ČR před zahájením přestupkového řízení, tím by došlo k ucelení a současná poměrně strohá právní úprava by byla podrobněji rozebrána.

Seznam použitých zdrojů

Literatura

BĚLINA, M., PICHRT, J. a kol. *Pracovní právo*. 7. doplněné a podstatně přepracované vydání. Praha: C. H. Beck, 2017. ISBN 978-80-7400-667-8.

BRÁZDA, J. *Základy odpovědnosti v přestupkovém zákoně. Praktická příručka*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2017. ISBN 978-80-7380-664-4.

GERLOCH, A. *Teorie práva*. 6. vydání. Plzeň: Aleš Čeněk, 2013. ISBN 978-80-7380-454-1.

HENDRYCH, D. a kol. *Právní slovník*. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2009. Beckovy odborné slovníky. ISBN 978-80-7400-059-1.

HENDRYCH, D. a kol. *Správní právo. Obecná část*. 9. vydání. Praha: C. H. Beck, 2016. ISBN 978-80-7400-624-1.

HRINKO, M. a kol. *Pořádková činnost policie*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2020. ISBN 978-80-7380-793-1.

HUSSEINI, F., BARTOŇ, M., KOKEŠ, M., KOPA, M. a kol. *Listina základních práv a svobod. Komentář*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2021. ISBN 978-80-7400-812-2.

JEMELKA, L., PONDĚLÍČKOVÁ, K., BOHADLO, D. *Správní řád. Komentář*. 6. vydání. Praha: C. H. Beck, 2019. ISBN 978-80-7400-751-4.

JEMELKA, L., VETEŠNÍK, P. *Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich. Zákon o některých přestupcích. Komentář*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2017. ISBN 978-80-7400-666-1.

JEMELKA, L., VETEŠNÍK, P. *Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich. Zákon o některých přestupcích. Komentář*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2020. ISBN 978-80-7400-772-9.

KOPECKÝ, M. *Správní právo. Obecná část*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2019. ISBN 978-80-7400-727-9.

KUČEROVÁ, H., HORZINKOVÁ, E. *Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich a zákon o některých přestupcích s komentářem a judikaturou*. Praha: Leges, 2019. ISBN 978-80-7502-383-4.

LAVICKÝ, P. a kol. *Občanský zákoník I. Obecná část (§ 1 – 654). Komentář*. 1. vydání, Praha: C. H. Beck, 2014. ISBN 978-80-7400-529-9.

MATES, P. a kol. *Základy správního práva trestního*. 7. přepracované vydání. Praha: C. H. Beck, 2017. ISBN 978-80-7400-680-7.

MATES, P., ŠKODA, J., VAVERA F. *Veřejné sbory*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011. ISBN 978-80-7357-604-2.

NESVADBA, P. *Policejní etika*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2009. ISBN 978-80-7380-195-3.

Policeie České republiky: Police of the Czech republic. 2. vydání. Praha: Policejní prezidium České republiky, 2017. ISBN 978-80-270-0664-9.

POTĚŠIL, L., HEJČ, D., RIGEL, F., MAREK, D. *Správní řád. Komentář*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2020. ISBN 978-80-7400-804-7.

SLABÝ, A., ŠKODA, J., VAVERA, F. *Zákon o odpovědnosti za přestupky. Praktický průvodce*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2017. ISBN 978-80-7380-683-5.

SLÁDEČEK, V., MIKULE, V./SUCHÁNEK, R., SYLLOVÁ, J. *Ústava České republiky. Komentář*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2016. SBN 978-80-7400-590-9.

ŠKODA, J., VAVERA, F., ŠMERDA, R. *Zákon o policii s komentářem*. 2. vydání. Plzeň: Aleš Čeněk, 2013. ISBN 978-80-7380-447-3.

ŠTEINBACH, M. *Čtvrtstoletí Policeie České republiky: 25 let Policeie České republiky 1991-2016*. Praha: Policejní prezidium České republiky, 2016. ISBN 978-80-260-9597-2.

ŠTEINBACH, M., ŠLESINGER, R., ZIMMERMANN, M., BÍLEK, M., HLAVÁČOVÁ, K. *Zákon o Policii České republiky. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019. ISBN 978-80-7598-193-6.

VANGELI, B. *Zákon o Policii České republiky. Komentář*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014. ISBN 978-80-7400-543-5.

VARVAŘOVSKÝ, P. *Přestupky*. Brno: Kancelář veřejného ochránce práv ve spolupráci s Wolters Kluwer ČR, c2012. Stanoviska (Kancelář veřejného ochránce práv). ISBN 978-80-7357-827-5.

Odborná periodika

MATES, P. *Dokazování v řízení o přestupcích*. Trestněprávní revue. 2020, č. 3, s. 135-139.

MATES, P. *Funkce veřejných sborů*. Právní rozhledy. 2010, č. 13, s. 467-471.

MATES, P. *Zjišťování totožnosti ve správním právu*. Právní rozhledy. 2002, č. 12, s. 607-609.

Právní předpisy

Ústavní zákon č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti ČR, ve znění pozdějších předpisů.

Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

Usnesení předsednictva České národní rady č. 2/1993 Sb., o vyhlášení LISTINY ZÁKLADNÍCH PRÁV A SVOBOD jako součásti ústavního pořádku České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 91/2012 Sb., o mezinárodním právu soukromém, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších poměrů.

Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování (zákon o zdravotních službách), ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 110/2019 Sb., o zpracování osobních údajů, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti, ve znění pozdějších předpisů.

Zákona č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 120/2001 Sb., exekuční řád, ve znění pozdějších předpisů.

Sdělení Ministerstva zahraničních věcí č. 62/2007 Sb. m. s., o sjednání Smlouvy mezi Českou republikou a Polskou republikou o spolupráci v boji proti trestné činnosti, při ochraně veřejného pořádku a o spolupráci v příhraničních oblastech.

Sdělení Ministerstva zahraničních věcí č. 34/2011 Sb. m. s., o sjednání Dohody mezi vládou České republiky a vládou Bulharské republiky o spolupráci v boji proti trestné činnosti a při ochraně veřejného pořádku a bezpečnost.

Sdělení federálního ministerstva zahraničních věcí č. 209/1992 Sb., o sjednání Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod a Protokolů na tuto Úmluvu navazujících.

Závazný pokyn policejního prezidenta č. 159/2009, o eskortách, střežení osob a o policejních celách.

Rozkaz policejního prezidenta č. 154/2011, o profesní etice Policie ČR.

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679.

Judikatura

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ČR ze dne 16. 5. 2007 sp. zn. 2 As 78/2006-64. Zdroj: *beck-online*. Aktualizace ke dni: 22. 9. 2020.

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ČR ze dne 25. 4. 2007, č. j. 9 As 11/2007-70. Zdroj: *beck-online*. Aktualizace ke dni 1. 12. 2020.

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ČR ze dne 28. 11. 2008, č. j. 4 Ads 119/2008-61. Zdroj: *beck-online*. Aktualizace ke dni 11. 2. 2021.

Nález Ústavního soudu ČR ze dne 25. 6. 2002, sp. zn. Pl. ÚS 36/01. Zdroj: *beck-online*. Aktualizace ke dni 17. 11. 2020.

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ČR ze dne 6. 1. 2016, č. j. 2 As 217/2015-47. Zdroj: *beck-online*. Aktualizace ke dni 18. 11. 2020.

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ČR ze dne 22. 1. 2009, č. j. 1 As 96/2008-115. Zdroj: *beck-online*. Aktualizace ke dni 18. 11. 2020.

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ČR ze dne 10. 6. 2015, č. j. 2 As 89/2015-33. Zdroj: *beck-online*. Aktualizace ke dni 18. 11. 2020.

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ČR ze dne 28. 2. 2011, č. j. 8 As 80/2010-68. Zdroj: *beck-online*. Aktualizace ke dni 18. 11. 2020.

Usnesení Ústavního soudu ČR ze dne 1. 10. 1990, sp. zn. IV. ÚS 429/99. Zdroj: *beck-online*. Aktualizace ke dni 17. 12. 2020.

Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 30. 7. 2015, sp. zn. 30 Cdo 530/2014. Zdroj: *beck-online*. Aktualizace ke dni 17. 12. 2020.

Nález Ústavního soudu ČR ze dne 5. 6. 1996, sp. zn. II. ÚS 98/95. Zdroj: *beck-online*. Aktualizace ke dni 1. 1. 2021.

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ČR ze dne 9. 9. 2010, č. j. 1 As 34/2010-73. Zdroj: *beck-online*. Aktualizace ke dni 2. 1. 2021.

Usnesení Ústavního soudu ČR ze dne 6. 1. 1998, sp. zn. I. ÚS 263/97. Zdroj: *beck-online*. Aktualizace ke dni 25. 1. 2021.

Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 28. 1. 2014, č. j. 11 A 69/2013-81. Zdroj: *beck-online*. Aktualizace ke dni 25. 1. 2021.

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ČR ze dne 15. 10. 2009, č. j. 3 Aps 8/2009-37. Zdroj: *beck-online*. Aktualizace ke dni 17. 2. 2021.

Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 15. 10. 2009, sp. zn. 20 Cdo 1533/2008. Zdroj: *beck-online*. Aktualizace ke dni 19. 2. 2021.

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ČR ze dne 15. 1. 2009, č. j. 2 As 89/2008-54. Zdroje: *beck-online*. Aktualizace ke dni 19. 2. 2021.

Rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ze dne 28. 9. 2015, sp. zn. 23380/09. Zdroj: *beck-online*. Aktualizace ke dni 30. 11. 2020.

Resume

The diploma thesis entitled „Police of the Czech Republic and their approach prior to institution of infringement procedure“ aims at the analysis of individual institutes within the procedure of Police of the Czech Republic before the infringement procedure was initiated.

This diploma thesis consists of four main parts. The first part points at the description of Police of the Czech Republic, that means the police profile as armed security corps in general following the description of a policeman and his primary duties. Police of the Czech Republic is an institution without which one cannot imagine the operation of the state.

The second part of the thesis relates to the sources of law. To understand certain issues it is necessary to be familiar with precluding national legislation. Here are displayed primary regulations affecting a certain issue.

Last but not least, the police applied procedure prior to infringement procedure is described according to the offence law. Within this part is defined offence notification in particular along with offence notification by police authority in specific cases likewise the Institution of Cooperation. In this part of the diploma thesis the term offence was described.

The last part that is the most voluminous also describes Police of the Czech Republic and their approach prior to institution of infringement procedure, with regard to the fact that individual institutes are fragmented in the law on Police of the Czech Republic. Above all it covers procedure in relation to persons, matters, together with information operation. It also describes the method of procedure of Police of the Czech Republic describes when the offence has been committed.

The main objective of this thesis is to clarify accurate method of procedure prior to institution of infringement procedure of Police of the Czech Republic as per two flagship precluding legislation. It shall introduce general characteristics of Police of the Czech Republic and their legislation sources.

Přílohy

Příloha č. 1

Úřední záznam o podání vysvětlení dle zákona o Policii ČR

POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY
Krajské ředitelství policie Středočeského kraje
Odbor služby pořádkové policie
[redacted]
[redacted]

Č. j. [redacted] Praha 24. února 2021
Počet stran: 1

Úřední záznam o podání vysvětlení

Dne ..... v ..... hod. v ..... podal(a) vysvětlení podle § 61 odst. 1 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky,

Jméno a příjmení: .....
Datum narození: .....
Místo narození: ....., okres .....,
Rozený(á): .....
Státní příslušnost: .....
Doklad: .....
Trvalý pobyt: ....., tel.: .....
Současný pobyt: ....., tel.: .....
Adresa pro účely doručování: ....., tel.: .....
Datová schránka: .....
Zaměstnání: .....
Adresa zaměstnavatele: .....

Vysvětlení bylo požadováno z důvodu objasnění skutečností důležitých pro:
ve věci [redacted] a bylo uskutečněno

Postavení osoby:

Osoba poučení porozuměla a k věci uvádí následující:

Úřední záznam sepsal:
[redacted]
[redacted]

vyhotoveno 27.2.2021 12:53

211.4344.0

Příloha č. 2

Příkazový blok na pokutu na místě zaplacenou

Část A – zůstává u policisty

BLOK NA POKUTU NA MÍSTĚ ZAPLACENOU Číslo bloku: [REDAKCE]

1. Jméno, příjmení [ ] 2. Datum narození [ ]

3. Adresa místa trvalého pobytu [ ]

4. Totožnost ověřena [ ]

5. Popis skutku – čas, místo, způsob spáchání.....

6. Pokuta uložena za přeštek podle § ..... zák. č. .... Sb., ve znění p.p.

7. Forma zavinění: **úmysl / nedbalost** (nehodící se škrtněte)

8. Celková výše uložené pokuty [ ] Kč, slovy [ ] Kč
Platí jako stvrzenka o zaplacení pokuty.

Podpisem obviněného se příkazový blok stává pravomocným a vykonatelným rozhodnutím.

9. V ..... dne ..... 20 .....

10. Označení správního orgánu, jméno a příjmení, funkce nebo služební číslo či identifikační číslo oprávněné úřední osoby a její podpis .....

11. Souhlasím s projednáním přeštku v příkazním řízení na místě, potvrzuji, že údaje uvedené na všech částech bloku souhlasí, a potvrzuji převzetí části B bloku, dne ..... 20 ..... podpis obviněného

26 6401 MFin 6401 - vzor č. 1

POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY
otisk úředního razítka
2773

Část A bloku

Část B – přední strana, zůstává obviněnému

BLOK NA POKUTU NA MÍSTĚ ZAPLACENOU Číslo bloku: [REDAKCE]

1. Jméno, příjmení [ ] 2. Datum narození [ ]

3. Adresa místa trvalého pobytu [ ]

4. Totožnost ověřena [ ]

5. Popis skutku – čas, místo, způsob spáchání.....

6. Pokuta uložena za přeštek podle § ..... zák. č. .... Sb., ve znění p.p.

7. Forma zavinění: **úmysl / nedbalost** (nehodící se škrtněte)

8. Celková výše uložené pokuty [ ] Kč, slovy [ ] Kč
Platí jako stvrzenka o zaplacení pokuty.

Podpisem obviněného se příkazový blok stává pravomocným a vykonatelným rozhodnutím.

9. V ..... dne ..... 20 .....

10. Označení správního orgánu, jméno a příjmení, funkce nebo služební číslo či identifikační číslo oprávněné úřední osoby a její podpis .....

11. Souhlasím s projednáním přeštku v příkazním řízení na místě, potvrzuji, že údaje uvedené na všech částech bloku souhlasí, a potvrzuji převzetí části B bloku, dne ..... 20 ..... podpis obviněného

26 6401 MFin 6401 - vzor č. 1

POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY
otisk úředního razítka
2773

Část B bloku

Část B – zadní strana, zůstává obviněnému

Číslo bloku

Jméno, příjmení

Adresa místa trvalého pobytu

POUČENÍ

Oprávněná úřední osoba má povinnost předložit obviněnému obě části (A, B) vyplněného bloku k **nahlédnutí** a k **podpisu**.

Část B bloku, která náleží obviněnému, je opatřena ochranným prvkem - hologramem, umístěným na pravém okraji bloku. Podoba hologramu je následující:

Ministerstvo financí eviduje veškeré bloky, které byly vyřazeny z oběhu (např. z důvodu jejich odcizení) na webových stránkách <http://www.mfcr.cz>

Podpisem obviněného se příslušný blok stává pravomocným a výkonem rozhodnutí

Podpis obviněného

0. Označení sčítaného opisu, číslo a příjmení, funkce nebo služební číslo a identifikace číslo opávněné úřední osoby a její podpis

1. Souhlasím a prohlásím, že údaje uvedené na všech částech bloku souhlasí a potvrzují převzetí části B bloku, která

20

20

Část B – přední strana, zůstává obviněnému

BLOK NA POKUTU NA MÍSTĚ NEZAPLACENOU Číslo bloku: [redacted]

1. Jméno, příjmení [redacted] 2. Datum narození [redacted]

3. Adresa místa trvalého pobytu [redacted]

4. Totožnost ověřena [redacted]

5. Popis skutku – čas, místo, způsob spáchání.....

6. Pokuta uložena za přešůpek podle § ..... zák. č. .... Sb., ve znění p.p.

7. Forma zavinění: **úmysl / nedbalost** (nehodící se škrtněte)

8. Celková výše uložené pokuty [redacted] Kč, slovy [redacted] Kč

Podpisem obviněného se příkazový blok stává pravomocným rozhodnutím.

9. Tímto blokem uloženu pokutu jste povinen zaplatit nejdéle do 15 dnů ode dne následujícího po dni, kdy Vám byla uložena. Uloženu pokutu zaplatte ve lhůtě splatnosti na účet uvedený na složence nebo na místě [redacted]. Při placení pokuty v hotovosti předložte k nahlédnutí tento blok. Po zaplacení pokuty obdržíte na zaplacenou částku svazek. Nezaplatíte-li pokutu v uvedené lhůtě uvedeným způsobem, příkazový blok se stane vykonatelným rozhodnutím a pokuta bude vymáhána.

10. V ..... dne ..... 20 .....

11. Označení správního orgánu, jméno a příjmení, funkce nebo služební číslo či identifikační číslo oprávněné úřední osoby a její podpis [redacted]

12. Souhlasím s projednáním přešůtku v příkazním řízení na místě, potvrzuji, že údaje uvedené na všech částech bloku souhlasí, a potvrzuji převzetí části B bloku, dne ..... 20 ..... podpis obviněného

28 6400 MFin 6400 - vzor E, 1

Část B – zadní strana, zůstává obviněnému

[redacted] Číslo bloku: [redacted]

1. Jméno, příjmení [redacted]

3. Adresa místa trvalého pobytu [redacted]

4. Totožnost ověřena [redacted]

POUČENÍ

Oprávněná úřední osoba má povinnost předložit obviněnému všechny části (A, B, C) vyplněného bloku k nahlédnutí a k podpisu.

Část B bloku, která náleží obviněnému, je opatřena ochranným prvku - hologramem, umístěným na pravém okraji bloku. Podoba hologramu je následující:

8. Celková výše uložené pokuty [redacted] Kč, slovy [redacted] Kč

Ministerstvo financí eviduje veškeré bloky, které byly vyřazeny z oběhu (např. z důvodu jejich odcizení) na webových stránkách <http://www.mfcr.cz>

10. V ..... dne ..... 20 .....

11. Označení správního orgánu, jméno a příjmení, funkce nebo služební číslo či identifikační číslo oprávněné úřední osoby a její podpis [redacted]

12. Souhlasím s projednáním přešůtku v příkazním řízení na místě, potvrzuji, že údaje uvedené na všech částech bloku souhlasí, a potvrzuji převzetí části B bloku, dne ..... 20 ..... podpis obviněného

Část C – zůstává celnímu úřadu

BLOK NA POKUTU NA MÍSTĚ NEZAPLACENOU Číslo bloku: [REDACTED]

1. Jméno, příjmení [REDACTED] 2. Datum narození [REDACTED]

3. Adresa místa trvalého pobytu [REDACTED]

4. Totožnost ověřena [REDACTED]

5. Popis skutku – čas, místo, způsob spáchání.....

6. Pokuta uložena za přešůpek podle § ..... zák. č. .... Sb., ve znění p.p.

7. Forma zavinění: **úmysl / nedbalost** (nehodící se škrtněte)

8. Celková výše uložené pokuty [REDACTED] Kč, slovy [REDACTED] Kč

Podpisem obviněného se příkazový blok stává pravomocným rozhodnutím.

9. Tímto blokem uloženou pokutu jste povinen zaplatit nejdéle do 15 dnů ode dne následujícího po dni, kdy Vám byla uložena.
Uloženou pokutu zaplatte ve lhůtě splatnosti na účet uvedený na složenice nebo na místě [REDACTED].
Při placení pokuty v hotovosti předložte k nahlédnutí tento blok. Po zaplacení pokuty obdržíte na zaplacenou částku slevanku.
Nezaplatíte-li pokutu v uvedené lhůtě uvedeným způsobem, příkazový blok se stane vykonatelným rozhodnutím a pokuta bude [REDACTED].

10. V ..... dne ..... 20 .....

11. Označení správního orgánu, jméno a příjmení, funkce nebo služební číslo či identifikační číslo oprávněné úřední osoby a její podpis [REDACTED]

12. Souhlasím s projednáním přešůpku v příkazním řízení na místě, potvrzuji, že údaje uvedené na všech částech bloku souhlasí, a potvrzuji převzetí části B bloku, dne ..... 20 .....

22 5400 MFIn 5400 - vzhř. č. 1 podpis obviněného

Část C bloku - [REDACTED]

Poštovní poukázka A – přední strana, adresována příslušnému celnímu úřadu

Poštovní poukázka A

Podací listek
Podací číslo
Cena
Číslo účtu, s.p.
IC 47114983
Značka
Účel platby

Poštovní poukázka A
Tr. kód 0 1 1 1 0
V. symbol 0 0 3 7 5 4 0 0 7 7 7 2 4 1 1 1
R. symbol 0 7 1 0
S. symbol 1 1 4 9
Odesílatel (hlávkovým písmem, tiskem)
jmeno
příjmení
ulice (stezka, č. domu, PSČ, doručovací pošta)

INFORMATION
POKUTY VE SPRÁVNÍM ŘÍZENÍ
Do variabilního symbolu uvede fyzická osoba rodné číslo, právnická osoba IČ.
National of another state who has not any identification number writes date of birth as „V. symbol“ (e.g. 2. 10. 1965 in form of 2101965000).
Account number in the IBAN format for this payment is CZ97 0710 0037 5400 7772 4111.
BIC (swift code) of the Czech National Bank is CNBACZPP.
In order to settle the entire fine it is necessary to note that the depositor - the code „OUR“, pays the fees.

Účel platby
Kč h
Slovy
Adresa majitele účtu
Kč h
C. číslo
Kód banky
V. symbol
S. symbol
Odesílatel
Č. účtu / 0300

Adresa majitele účtu
podací znaky
Celní úřad pro Středočeský kraj
Washingtonova 11
110 00 Praha 1
Zpráva pro příjemce (hlávkovým písmem, tiskem)
Vyplatě plátce – majitel běžného účtu v CZK vedeného Poštovní spořicínou jen při bezhotovostní úhradě
Datum, právoplatný podpis
Datum splatnosti 879 X
Začíná se na vrub účtu plátce 0 0 0 0 0 0
Kód banky 0 3 0 0
110<

Poštovní poukázka A – zadní strana

POTVRZENÍ (USCHOVEJTE)

1. Doklad označený „Poštovní poukázka“ lze vpláti v hotovosti na všech poštách podle poštovních podmínek. Doklad označený „Složenka“ lze vpláti v hotovosti na všech poštách a finančních centech Poštovní spořicíny (dále jen obchodní místo). Na všech obchodních místech mohou poskytnout majitelé běžného účtu v CZK vedeného Poštovní spořicínou tyto doklady i k bezhotovostní úhradě.
2. Osoba disponující běžným účtem v CZK vedeným Poštovní spořicínou dává dispozice k bezhotovostní úhradě tohoto dokladu vyplněným pole „Začíná se na vrub...“ a uvedením právoplatného podpisu na lici dokladu.
3. Plátce utvářející tento doklad z jiného účtu než běžného účtu v CZK vedeného Poštovní spořicínou může využít pro tuto dispozici PŘÍKAZ K ÚHRADĚ uvedený na rubu dokladu a předložit ho své bance, resp. pobočce.
4. Za hotovostní vpláčení je při podání dokladu vybrána cena podle příslušných ceníků.
5. Případný „Opis stvrzenky“ potvrdí a vydá obchodní místo plátci na jeho žádost.
6. Reklamací hotovostní platby nebo bezhotovostní úhrady z běžného účtu v CZK vedeného Poštovní spořicínou lze uplatnit po předložení tohoto potvrzení na kterémkoliv obchodním místě. Hotovostně vplácenou Poštovní poukázku lze reklamovat pouze prostřednictvím pošty.

Podrobné ověření totožnosti plátce v hotovosti
Rodné číslo plátce
Není-li, uveďte datum narození a údaje průkazu totožnosti
Druh číslo
Čecí zóna - nevyplňuje žádné údaje

Doklad je opticky strojově zpracováván - NEPOŠKODIT, NEPOPISOVAT, NEPŘEHÝBAT

Banka
Pobočka
Datum splatnosti
Příkaz k úhradě
Bankovní spojení
Číslo účtu plátce Kód banky Specifický symbol *
Číslo účtu příjemce Kód banky Čísloví Kč
Doplňující údaj banky
Symbole platby
Variabilní Konstantní Specifický
Údaj pro vnitřní potřebu příkazce
* jen pro klienty České spořicíny
Místo a datum vystavení
Podpis(y), razítko příkazce 12-345 (09/11)

Reklamacie č.j. /
razítko, podpis pracovníka obchodního místa